The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, NOVEMBER 25, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 94. SESADIEN 1961. GADA 25. NOVEMBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

A. Vīks

BURVJA APLIS

Kopš diktātors Tito uzteica mīlestību Staļinam, ASV valdība Dienvidslavijā iepludinājusi miljārdiem dolāru straumes nolūkā atturēt Titu no draudzības ar padomju komūnismu. Titu pēc tās atklāti nav vairs ilgojies, bet, izmantodama ASV miljonus, izveidojis un nostiprinājis savā zemē nacionālā komūnisma iekārtu, kas ir tas pats komūnisms, tikai bez draudzības ar Kremli. Jau sen zināmās amerikāņu aprindās, kā tautā, tā valdībā, pacēlušās balsis pret komūnisma atbalstīšanu ar nodokļu maksātāju dolariem. Arī valdība uzsvēr cīņu pret komūnismu bez tā specifikācijas.

Pēdējā laikā tautas balss jau izskan nemierā, un daži senātori prasa šīs palīdzības akcijas revidēšanu. Sevišķi pēc neitrālo valstu konferences Belgradē izraisījās šaubas par to, vai palīdzība turpināma, jo Tito šai sanāksmē nevienu vien reizi bija nostājies pret savu atbalstītāju, un parādījis to pašu komūnistisko naidu, ar kādu pret rietumiem operē Pad. Savienība un tās satelīti. Bet Amerika tā aizrāvusies ar dolaru piešķiršanu Dienvidslavijai, priecādamās par tās nostāju iepretim Kremlim, ka nemaz neredz šīs akcijas otru pusi. Jeb, ja to redz, tad piemiedz acis. Kā kādā burvju aplī riņķo Sav. Valstu dolari, pārvērtušies pretsitienā šo dolaru devējiem.

Kad Sav. Valstis piešķira 200 miljonu aizdevumu komūnistiskai Polijai, Gomulka no šīs summas 7 miljonus ziedoja Kastro. Amerika uztraucās par komūnisma ieperināšanos Kubā, kas, diemžēl, daļēji notiek ar pašas Amerikas dolariem. Vēl vairāk: ar Amerikas palīdzību Dienvidslavijā izskolotie tehniķi ierodas Kubā, lai palīdzētu izveidot ne tikai Kubas armiju, bet arī dot padomus komūnistiskās iekārtas izbūvei vispār. Pa šo burvja aplī riņķo vēl kaut kas cits: Amerikas valdība nesen pārdeva Dienvidslavijai 130 džeta lidmašīnas, tā apmāca dienvidslavu studentus un zinātniekus atoma reaktora apkalpei un, cik dzirdams no Dienvidslavijas emigrantiem, tad militāros treniņos atrodas kāda Tito virsnieku grupa.

Sav. Valstis ne vienu vien reizi par daudz uzticējušās valstīm ar komūnistisku iekārtu, vēlāk atģisdamas, ka pielaidušas kardinālas un grūti labojamas vai pat nelikvidējamas politiskas kļūdas. Šo uzticību un uzticēšanos tām nācies samaksāt ar asām, pretešķīgām attiecībām, kas novedušas turpat pie kara sliekšņa. Tauta sāk jautāt, līdzi viņai arī senātori, — vai ir kāda garantija tam, ka kara gadījumā ar komūnistisko bloku, Tito paliks rietumu pusē, daudzajos gados izmantodams tik milzīgu Sav. Valstu palīdzību un atbalstu?

Neviens uz šo jautājumu nespēj dot atbildi, bet pēc Tito izrīcības neitrālo konferencē skaidrs, ka šajā pašpaaugstinātā sarkanā maršalā rit komūnisma piesūcinātas asinis, un viņa ideoloģija ir pilnīgi pretēja rietumu brīvības un pašnoteikšanās centieniem.

Brīžiem šķiet, ka baltiešu no krievu draudiem, vienam otram rietumniekam aptrūcies skaidra apsvēruma, drošmes un mērķtiecīgas rīcības. Cik ilgi un kādos apmēros vēl turpināsies Tito atbalstīšana, vienkāršie nodokļu maksātāji nezina, jo daudz kas norisinās aiz valdības izrīcības aizsega. Vai Sav. Valstis vēlēsies iziet no šī burvju apļa? Pagaidām tam nav pazīmju. Liekas, gluži otrādi. Kad pirms kāda laika Vašingtonā viesojās Pakistānas prezidents, viņu uzņēma ar parastu diplomātisko uzmanību un viesmīlību. Protams, starp citu viesim bija arī vēlēšanās saņemt savai valstij financiālu atbalstu. Mēs nezinām, vai viņš tādu arī saņēmis. Bet augstais viesis pateica, ka Pakistāna iestāsies par sarkanās Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās, pret ko Savienotās Valstis vēl joprojām ir pretim. Ir tikai laika jautājums, kad atkal viena nenosvērta vai Kremlim simpatizētāja valsts saņems rietumu atbalstu, kas pašas sakās esam nesamierināmas cīnītājas pret komūnismu.

Difenbēkers — Brivibu un pašnoteikšanos apspiestām tautām

KRIEVI SLUDINA BRĪVĪBU, BET PRAKTIZĒ VERDZĪBU. KANADA PRASĪS PADOMJU SAVIENĪBAS KOLONIALISMA IZBEIGŠANU.

Kanadas ministru prezidentu J. Difenbēkeru Maltonas lidostā sagaidīja iespaidīga latviešu delegācija. Ministru prezidentu ar ziediem kā pirmie sveica mūsu jaunieši Andris un Zane Ezeri. „Pieņemiet mūsu mīlestību, cieņu un sveicienus visas Kanadas latviešu vārdā," mūsu nacionālām krāsām greznotos ziedus nododot, teica mazais Andris. J. Difenbēkera sagaidītāju vidū bija arī ministru prezidenta godināšanas rīcības komitejas latviešu pārstāvis V. Mukts, pulkv. Liepiņš, 1. ev. lut. draudzes prāv. Roze, Daugavas Vanagu Kanādas valdes pārstāvis I. Jaunzems un daudzi jaunatnes organizāciju un latviešu skolas pārstāvji, kā arī citi mūsu tautieši.

Šā gada 22. novembra vakarā vairāk kā 8.000 29 dažādu etnisko grupu piederīgie pulcējās Kanadas Nacionālās izstādes Karalienes Elizabetes namā, lai uzklausītu ministru prezidentu Difenbēkeru un godinātu pēdējo par viņa pretkomūnistisko nostāju pag. gada rudens sesijā Apvienotās Nācijās. Lielais ļaužu pulks, daudz lielāks, nekā ar bija rēķinājušies vakara organizētāji, savās cerībās nevilās. Ministru prezidents Difenbēkers atkārtoti turējās pie savas pretkomūnistiskās politikas un neparasti asos vārdos vērsās pret Pad. Savienību, tās agresijas un ekspansijas tendencēm, komūnistu verdzību un kolonialismu. „Tam, kas apvaino kādu citu nekrietnā un apkaunojošā rīcībā," citējot Klaubusu, sacīja ministru prezidents, „jāgādā, lai viņa pašа rīcība būtu bez vainas." Padomju Savienības gadījumā tas ir gluži pretēji.

Ministru prezidenta runā vispatikamāk pārsteidza viņa skaidrā un nepārprotamā nostāja pret komūnismu, un solījums, ka Kanada jau nāk. Apvienoto Nāciju pilnsapulces sesijā sāks aktīvu rīcību pret Pad. Savienības kolonialismu un par apspiesto tautu atbrīvošanu.

Ministru prezidents Difenbēkers izteica cerību, ka Kanadai izdosies savākt pietiekamu starptautisku atbalstu šādas akcijas sākšanai. Ja Kanada par kaut ko tādu nēcinījās jau šā gada rudens sesijā, tad tikai labi saprotamu politisku apsvērumu dēļ. Un proti, jautājums būtu pazudis pilnsapulces darba kārtības biezoknī, kur pašreiz vislielākā uzmanība tiek veltīta Afrikas un Āzijas vēl atkarīgo territoriju pašnoteikšanās problēmām.

Runājot par Padomju Savienības koloniālismu, ministru prezidents aizrādīja, ka ar uzbrukumiem citu valstu kolonialpolitikai krievi mēģina savējo slēpt, bet, ka patiesībā Padomju Savienība šodien ir lielākais koloniālisma kološs pasaulē. „Pad. Savienība apspiež un eksploatē milzu apgabalus Āzijā un Kaukazā — apgabalus, kas tika kolonizēti jau deviņpadsmitā gad simtā, un, kas tagad tiek izmantoti kā lētas jēlvielu un darba spēku rezerves un kuriem krievi var uzspiest savu tirgu." Vēl vairāk. „Ar ierocu palīdzību Padomju Savienība laupījusi brīvību un neatkarību daudzām valstīm, kas atradušās uz augstāka attīstības līmeņa nekā krievi. Desmitiem tūkstošu apspiesto valstu iedzīvotāju deportēti, viņu bagātības piesavinātas un viņiem liegta iespēja paturēt vai saglabāt kaut daļu no savas nacionālās identitātes."

„Un tā pati Padomju Savienība, kas ir tik bēdīgi slavena, liedzot nacionālu brīvību, pašnoteikšanos un neatkarību tik daudzām tautām aiz dzelzs priekškara, tagad Apvienotās Nācijās sludina šādu nacionālu brīvību, pašnoteikšanos un neatkarību koloniju zemēm."

„Padomju Savienības maskēšanās par brīvības sludinātāju un apspiesto atbrīvotāju," sacīja Kanadas ministru prezidents, „ir vislielākā patiesības apsmiešana un visaugstākā hipokratija."

„Izlikdamās, ka tā cīnas apspiesto tautu interesēs, Pad. Savienība mēģina pierādīt Apvienoto Nāciju pilnsapulcei, ka 1962. gada sākumā 88 dažādas territorijas ar 71,1 milj. iedzīvotāju vēl vienmēr nesīs koloniju vārdu. To pieminot, padomju pārstāvji nebūt netur par vajadzīgu atcerēties, ka kopš 1945. gada beigām no nekomūnistu valstīm brīvību un neatkarību guvušas 37 jaunas nācijas ar 850 milj. iedzīvotāju. Tāpat Padomju Savienība klusē par tiem 96 milj. iedzīvotāju, visiem nekrieviem, kuriem nekad nav tikusi dota izdeviba izlemt, vai viņi velas palikt par daļu no Padomju impērijas."

„Padomju Savienības pārstāvji mums mēgina iestāstīt," ironizēja ministru prezidents, „ka šis valstis pasas aicinājušas komūnistu inváziju, un, ka tās, vairāk par citu, vēlējušās kļūt par daļu no Padomju Savienības. Vai pasaulē ir kāda suverēna valsts — neatkariga, demokratiska, saimnieciski spējiga, ar augstu dzives līmeni, kas aicinātu militāru okupāciju un kāda liela kaimiņa politisku apspiešanu? Vai patiesi šāda apspiešana būtu gaidīta un apsveikta, ja šādam kaimiņam ir daudz zemāks dzives standarts, nav demokratiskās iekārtas, bet tas atrodas diktātūras varā?"

Ministru prezidents J. Difenbēkers: „Es apsūdzu padomju imperiālismu . . . "

ATOMSARUNAS ATKAL DIENAS KĀRTĪBĀ

PĒC ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU SĒRIJAS IZBEIGŠANAS PADOMJU SAVIENĪBA GATAVA ATSĀKT SARUNAS. RIETUMU LIELVALSTIS REZULTĀTIEM NETIC.

Padomju Savienība devusi pozitivu atbildi Sav. Valstu un Anglijas 13. novembra notām, pieprasot atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas sarunu atsākšanu. Starplaikā nerodoties nekādiem jauniem sarežģījumiem, trīs lielie Ženēvas sarunas atsāks jau 28. novembrī. Francija, pasaules ceturtā atomvalsts, uz sarunām nav aicināta.

Pieņemot, ka Rietumi sarunas sāks vaļējām acīm, tomēr jājautā, vai Padomju Savienībai izdosies atkārtot iepriekšējo viltību.

Savienotās Valstis un Anglija izrādīsies ar pietiekami stingriem mugurkauliem, lai vairs otrreiz Maskavas slazdos neiekristu. Protams, ka sniedzot pozitivu atbildi Rietumu notām, Padomju Savienība neko nezaudē. Gluži otrādi, tā cer tikai iegūt — bet ne jau pārraudzību atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Jau pirms sēsanās pie zaļā galda Ženēvā Pad. Savienība pieprasījusi neoficiālu vienošanos, ka sarunu laikā atomieroču mēģinājumi nedrīkst notikt. Pretējā gadījumā krievi būs spiesti vilkt attiecīgās konsekvences un atsākt mēģinājumus arī no savas puses. Lai gan Francija uz sarunām nav tikusi aicināta, Padomju Savienības noteikums attiecas arī uz to. Labprātīgā vienošanās sarunu laikā mēģinājumus neturpināt, protams, netiks pārraudzīta.

Lai gan Sav. Valstis un Anglija bija tās, kas proponēja Ženēvas sarunu atsākšanu, gribētos domāt, ka tās no pirmās 34 mēnešu ilgās konferences būs kļuvušas. Arī tad konferences dalībnieki vienojās, ka sarunu laikā mēģinājumus neturpinās. Krievi ne tikai kā mēģinājumus slepeni turpināja, bet visu sarunu laiku nepārtraukti gatavojās savai 31 sprādziena sērijai, kas sākās šā gada 1. septembrī, pārvelkot svītru visām iepriekšējām sarunām. Tad, kad Padomju Savienībai tas bija izdevīgi, tā atomieroču mēģinājumu pār-

(Nobeigums 8. lpp.)

MIN. PREZIDENTS J. DIFENBĒKERS PIEŅEM BALTIEŠU DELEGĀCIJU

Mūsu politiskā aktīvitāte cīņā par Latvijas brīvības atkarošanu pagājušā trešdienā piedzīvoja nenoliedzamu panākumu apliecinājumu.

Kanadas ministru prezidentam viesojoties Toronto, baltiešu pārstāvjiem bija dota izdevība paust mūsu vēlējumus un uzskatus viņam, kas kā pirmais droši un atklāti apsūdzējis Padomju Savienības varmācīgā imperiālisma uzkundzēšanos Baltijas valstīs.

Baltijas valstu federācijas delegācija bija vienīgā, ko Kanadas ministru prezidents pieņēma īpašā audiencē. Ir jāuzsver, ka sarunas ar ministru prezidentu J. Difenbēkeru notika vislielākās draudzības zīmē. Ministru prezidenta paustie uzskati un solījums runāt mūsu vārdā starptautiskā politiskā forumā, dod mums pamatu reālām cerībām.

Pārrunās ar ministru prezidentu latviešus pārstāvēja LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis un bij. priekšsēdis A. Svenne.

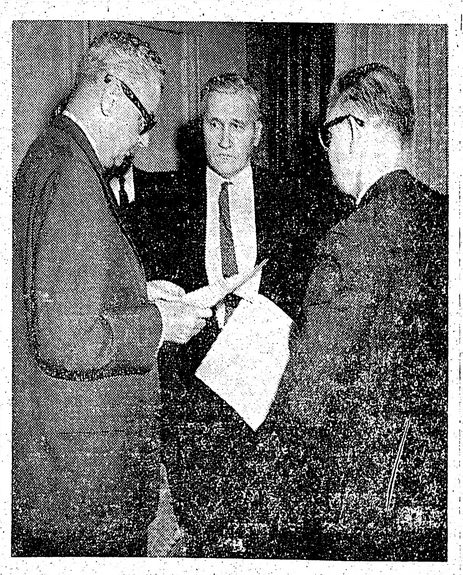

J. Difenbēkers īpašā audiencē pieņēma Baltijas federācijas delegātus. Uzņēmumā ministru prezidents sarunā ar latviešu pārstāvjiem V. Upeslāci un A. Svenni.

Pieņemšanā piedalījās arī federācijas priekšsēdis Kulango (Igaunija), J. Simanavičius (Lietuva) un baltiešu pieaicinātie draugi — ungāru un brīvo čechu pārstāvji.

TAUTIEŠI!
ZIEDOJIET MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM

ZIEMASSVĒTKOS!

ZIEDOJUMI TIKS IZLIETOTI TIKAI APRŪPEI PĒC ZIEDOTĀJU NORĀDĪJUMA:

1. Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā. 2. Invalīdiem un to piederīgiem. 3. Veciem un slimiem tautiešiem. 4. Pēc ziedotāja speciāla norādījuma.

Ziedojumi nododami visās DV nodaļās un kopās.

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE.

LATVIJA

Nr. 94. SESTDIEN, 1961. GADA 25. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Arhibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

TORONTO

DV Toronto Ziemsvētku tirdziņš notiks svētdien, 10. decembrī, DV namā — 123 Huron ielā, no plkst. 10.00 rītā līdz plkst. 6.00 vakarā.

TLB sestdienas skolas valsts svētku atceres aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Cops, norādot mazajiem akta dalībniekiem Latvijas valsts svētku nozīmīgumu mūsu tautas liktenģaitās. Mācītājs aicināja mazos akta dalībniekus apgūt zināšanas par mūsu tautas notikumiem, kad tapa Latvijas valsts, un norādīja, ka šeit var izlīdzēt bērnu vecmāmiņas, kas ar to laiku notikumiem bija tik tuvā saskarē.

Skolas pārzine A. Martinsone savā uzrunā aprādīja, ka arī viņa ir viena no tām vecmāmiņām, kas saglabājusi no Latvijas brīvvalsts tapšanas dienām daudz patikamu atmiņu. Viņa pastāstīja savas skolnieces laika atceres zīmīgākās norises, kā plkv. Zemītāna armijas ienākšanu Rīgā un sveikšanu ar ziediem, Bermonta laika notikumus un cīņas, un apciemojumus pie kalpakiešu vītņ. Grundmaņa kapa Airītēs. Viesis no Bostonas, bij. Kalpaka bataljona studentu rotas komandieris plkv. A. Galindoms savā runā mazajiem klausītājiem stāstīja atmiņas par Latvijas tapšanu. Skolas pārzine A. Martinsone paziņoja 7. klases Brīvības cīņu apceres rezultātus. No klases 24 audzēkņiem labākos rezultātus guvusi Rudite Jansone, tālākās vietās seko Anda Bāliņa, Ilze Šmite, P. Mukts un V. Zieduņš. Uzvarētāji saņēma grāmatu balvas un pirmo trīs vietu ieguvēji lasīja akta dalībniekiem savas apceres. Bija arī deklamācijas, runas kora un dziesmu priekšnesumi. Skolas telpu līdzekļu vākšanas fonda pr-dis U. Maksiņš, sveicot valsts svētkos aicināja vecākus un sabiedrību pielikt iespējamās pūles kopīgā nama idejas pasākumā, lai latviešu skola arī reiz savas mācības varētu noturēt skolai pienācīgās telpās.

TLB sestdienas skolas padomes sēdē saskaņoja skolas turpmāko sarīkojumu programmu. 7. janvārī notiks skolas eglītes vakars, bet 18. janvārī LPB Kanadas kopas skolai veltītais rakstnieku cēliens, kas ir jau kopas trešais veltījums skolai. 6. maijā būs ģimenes dienas atcere, bet skolas izlaiduma akts notiks jūnijā. Nacionālā teātra jauniešu ansamblis solījis veltīt R. Blaumaņa „Trīnes grēku" izrādi M. Bērziņas - Muižarājas režijā. Pārrunāja skolas naudas maksājumu jautājumu un atzina palikt pie līdzšinējās likmes. Latviešu kopīgā nama statūtu iepazīšanu un saskaņošanu uzdeva skolas pārzinei un telpu līdzekļu vākšanas fonda valdei.

Speciāls moderno deju kurss ģimnaziju audzēkņiem sāksies 27. decembrī. Vienpadsmit sekojošās divas stundas ilgstošās apmācību sesijas noritēs piektdienu vakaros no plkst. 7.00—9.00. Dalības maksa $10.- Pieteikšanās līdz 10. decembrim — tel. LE 6-1166.

Deju kurss vidējās paaudzes iesācējiem sāksies 10. janvārī. Desmit dubultstundu sesijas noritēs ik trešdienas vakaru, plkst. 7.30. Tajā pašā datumā, plkst. 9.00 sāksies 2. pakāpes kurss. Pieteikšanās abiem kursiem līdz 20. decembrim. Dalībnieku pieplūduma dēļ ieteicams pieteikties pēc iespējas ātrāk, jo vietu skaits ierobežots. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt LE 6-1166.

Šogad mūsu mednieki lidz šim nav īpaši laimējies un, liekas, ka buku būs mazāk kā iepriekšējos gados. Cik zināms, N. Gēgeris ar kādu mednieku grupu pieveikuši veselus 5 bukus. A. Dizenbachs jau sezonas sākumā nogāza varenu alni.

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas padomes sēdē pārrunāja sarīkojumu jautājumu un nolēma 15. decembrī, plkst. 8.00 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās rīkot eglītes vakaru (slēgtu), kur varēs piedalīties ģimnazisti un ģimnaziju beigušie, kā arī vecāki. Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiks 27. janvārī, plkst. 7.00 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās, kam saņemta TLB drāmatiskā ansambļa velte — M. Ziverta Akstа izrāde.

Tautas augstskolas bērnu un jauniešu vasaras nometņu vadītāju kursu turpinājums 9. decembrī, plkst. 10.30 rītā, DV namā. Nākošā kursu sanāksme iecerēta svētdien, 14. janvārī, plkst. 10.30 no rīta, tajās pašās telpās, kur tai pašā dienā, plkst. 5.00 p. p. notiks arī sestdienas ģimnazijas vecāku sanāksme, kas galvenokārt pārrunās ģimnazistu un vecāku aktuālās problēmas. Pēdējā kursu sanāksmē pirmā kursā piedalījās 10 kursanti, bet otrā — 8. Lektori bija V. Slaviešs, J. Mežaks un J. Pālens.

1. latviešu ev. - lut. draudzes valsts svētku dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja solists Juris Ciruls. Pēc dievkalpojuma draudzes vakarā piedalījās apm. 300 draudzes locekļu. Zvēr. adv. J. Preisbergs runāja par tēmu — „Personas un tautas pamattiesības". Dziedāja draudzes koris komp. A. Purva vadībā. Māc. A. Cops norādīja, ka tieši pirms 10 gadiem 18. novembrī komp. T. Keniņš uzņēmies draudzes ērģelnieka pienākumus. Pateicībā par paveikto darbu komponistu T. Keniņu draudzes padome atcerējās ar aploksni, bet koris un dāmu komiteja pasniedza ziedu velti.

Sv. Jāņa draudzes padomes sēdē J. Rolavs ziņoja par iespējamo Saulaines territorijas paplašināšanu. Par apm. 2 akru lielu apbūves gabaliņu iepirkšanu vēl varbūtēji piepērkamā territorijā interesi jau izrādījuši 14 tautieši. Tādējādi būtu arī nodrošināta iemaksai nepieciešamā summa bez draudzes līdzekļu aizkaršanas. Padome atzina 184 akru lielo zemes gabala pirkuma piedāvājumu par izdevīgu, un lautājuma izlemšanai 10. decembrī, plkst. 4.00 p. p. draudzes namā notiks ārkārtēja pilnsapulce. Šī jautājuma informēšanai izraudzīja īpašu komisiju, kurā darbosies J. Rolavs, K. Ozoliņš un J. Skrastiņš.

Pašreiz Sv. Jāņa draudzes ricībā ir trīs dievnama celšanas meti, kas sagatavoti, ņemot vērā ieteikumus par telpu sadali un celtnes veidu. Vadoties pēc dievnama meta godalgošanas ieteikuma, draudzes padome lūdza dievnama celšanas tehnisko komisiju sagādāt vēl kādus metus, kas ievērotu draudzes prasības, bet dotu architektam brīvas rokas dievnama celtnes projektēšanā. Meti nododami tehniskās komisijas ricībā līdz 1962. gada 31. janvārim. Padome lūdza arī arch. E. Tanni neatteikties no meta iesniegšanas. Dievnama meta godalgošanas komisijas locekļiem padome izteica pateicību. Virtuves un dušas telpu izbūves nobeigšanai Saulainē, padome papildus jau agrāk piešķirtām summām vēl atvēlēja — $1.000,-.

Sv. Jāņa draudzes koris aicināts dziedāt International institūta sarīkojumā, kas būs veltīts Ziemassvētku un Adventes laika korāļiem. Koris aicinājumu pieņēmis.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu šacha kopa atsākusi spēles katru svētdienu no plkst. 12.00 Latviešu namā, 16 Queen St., N. Var pieteikties interesenti spēlēm un arī Hamiltonas latviešu meistarturnīram. Kopas pr-ks V. Olševskis, 47 Beulah Ave.

Tuvākā laikā domāts sasaukt interesentu sanāksmi Hamiltonas latviešu krājaizdevu s-bas organizēšanai. Ieinteresētās personas un grupas lūgtas pieteikties pie O. Ieviņa, FU 3-1769; J. Gailīša, FU 3-7717, vai R. Kreišmaņa — JA 7-5679.

DV Hamiltonas nodaļas valde laipni lūdz visus tos biedrus, kas vēl nebūtu nokārtojuši biedru maksas par 1961. gadu, to izdarīt visdrīzākā laikā. Biedru maksas pieņem ikviens no valdes locekļiem.

Aivieksteş skautu vienības rovera dzimta izsaka sirsnīgu pateicību O. Zvirgzdgrauda kungam par lielo viesmilību un naktsmājām nometnē „Riga" rovera dzimtas sirojuma laikā.

SPECIĀLI
NAUDAS PĀRVEDUMI
UZ PADOMJU ZEMĒM
Vienīgā licencētā un nodrošinātā.
★ Pilnīgi garantēta. ★
Tuvāka iziņa
GRAMERCY
744 BROAD ST., NEWARK, N.J.
Dibināta 1947. gadā.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
J. GAILĪTIS.
12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.

CILDENI SKANĒJA DZIESMAS HAMILTONĀ

Svinīgais valsts svētku sarīkojums Hamiltonā.

Saulaina un vēsa Hamiltonā pienāca 18. novembra diena. Šai dienai Hamiltonas latvieši bija ilgi un rūpīgi gatavojušies, lai vienā laikā un vietā atzīmētu mūsu valsts neatkarības svētkus, godinātu mūsu brīvības cīnītājus un klausītos III dziesmu svētku atskaņās.

Centenary United baznīca 18. novembrī bija dekorēta ziediem, palmām, Latvijas ģerboņi, Latvijas un Kanadas karogiem. Svinīgs ir brīdis, kad baznīcā Hamiltonas latviešu gaidas un skauti ienes HLB, DV, Latviešu skolas, gaidu un skautu karogus.

Pēc „God save the Queen" īsu uzrunu angļu valodā teic sarīkojuma vadītājs Dr. P. Vasariņš. Pēc tam svētku dalībnieki sumināja Hamiltonas lāčplēšus L. Grāveli un J. Kapteini. Sekoja svētku runa, ko teica B. Rubess no Toronto. Sekoja apsveikumi, kuru ievadījumā runāja LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis no Toronto. Runāja vēl ieguvu un latviešu pārstāvji, kā arī nenogurstošā pretkomūnisma cīnītāja Edīte Haidere. Dr. P. Vasariņš nolasīja Kanadas ministru prezidenta J. Difenbēkera vēstījumu latviešiem sakarā ar 18. novembri, kā arī immigrācijas ministres E. Fērklo sveicienu Hamiltonas latviešiem.

Goda viesu vidū bija R. Edmards, M. P., ar kundzi, III Kanadas dziesmu svētku rīc. kom. pr-dis E. Krūka ar k-dzi, prāv. J. Skrodelis, māc. E. Pavasars u. c. Klāt bija arī kanadiešu laikraksta, radio un TV pārstāvji.

Aktam sekoja koru koncerts. Jauktos korus diriģēja komp. J. Ciruls un J. Barušs, bet vīru korus — L. Albertiņa. Dziesmas lielajā un ar labu akustiku apveltītajā baznīcas telpā izskanēja lielā varenībā un cēlumā. Kopkorī bija pāri par simts dziedātāju. Daudz dziesmu vajadzēja atkārtot. Diriģenti saņēma ziedu veltes un bagātīgus aplausus. Koncerts noslēdzās ar J. Vītola Gaismas pili.

Noslēgumā Dr. P. Vasariņš, šī sarīkojuma vadītājs, pateicās dziedātājiem, diriģentiem un visiem, kas sekmējuši svētku labo izdošanos.

Aktā un koncertā organizētā veidā piedalījās Hamiltonas gunīpas un mazskauti, bet gaidas, skauti un roveri bija izpaligi ikvienā sarīkojuma vietā, kur viņu palīdzība bija vajadzīga.

Svētku balle notika Royal Connaught viesnīcas Kristallu zālē, kas bija pārpildīta līdz pēdējai iespējai. Dalībnieku skaits sniedzās tuvu 600.

Rīkotāji godināja III Kanadas dziesmu svētku rīcības kom. pr-di E. Krūku, kas arī bija šo dziesmu svētku atskaņu ierosinātājs un atbalstītājs.

Deju pārtraukumā priekšnesumus sniedza Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota tautas deju kopa L. Morusas vadībā.

Abus sarīkojumus rīkoja HLB un Hamiltonas DV. Par labo izdošanos jāpateicas enerģiskajiem rīkotājiem.

J. C.

Ontario parlamenta loceklis Roy's Edwards sarunā ar lāčplēšiem Jāni Kapteini (pa kreisi) un Leonardu Grāveli.

AKTĪVIZĒT CIŅU PAR BRĪVĪBU

Šogad Latvijas brīvvalsts proklamēšanas atcere Londonā, Ont., visu latviešu organizāciju sagatavota, notika 18. novembrī. Tautiešu acu priekšā bija Latvijas valsts lielais ģerbonis un karoga standarts, tā krāsu ziedos ietverts. Kad L.L. jaunatnes pulciņa pārstāvji ienesa Latvijas karogu, tad prāvests N. Trepša no cīkāgas, sanāksmes vadītāja aicināts, teica svētku runu, aicinot tautiešus tā sajūsmināties 18. novembrī, lai visu gadu līdz nākošai atcerei spētu aktivizēt cīņu par Latvijas brīvvalsts atjaunošanu, kam nepieciešams tautas sikstums un vienotība, kā runātājs raksturoja no daudziem viedokļiem. Viņa runai sekoja Latvijas valsts himna. Pēc tam īguņu un ūkraiņu pārstāvji apsveica latviešus valsts svētkos, un sanāksmes vadītājs paziņoja, ka LNAK valde ar īpašu atzinības rakstu cildina londonieti Ritvinu Ūdri par viņa aktīvo sabiedrisko darbu. Svinīgajam aktam sekoja brīvmākslinieces prof. Elfridas Karlsones - Bērziņas koncerts, kurā viņa ar dziļu izjūtu dziedāja Emila Dārziņa un Alfrēda Kalniņa dziesmas Imanta Saksa klavieru pavadījumā. Pēc tā sanāksmes dalībnieki, apm. simts, draudzīgās privātās sarunās kavējās pie Dargavas vanadžu klātiem galdiem. Ps.

Prof. A. Dreimanis uzrunā londoniešus.

Pieņemšana Latvijas sūtniecībā Vašingtonā

Latvijas valsts svētku gadījumā Latvijas sūtniecības vadītājs un Spekkes kundze rīkoja oficiālo pieņemšanu. To ar savu ierašanos pagodināja daudzi amerikāņu, citu zemju un latviešu līgtie viesi. No Valsts departamenta bija ieradušies ārlietu ministra Rusk'a kundze, viceministra Chester Bowles'a k-dze, viceministra ekonomiskās lietās Ball'a k-dze, Eiropas lietu viceministrs Kohler's ar k-dzi, Austrumeiropas lietu direktors Vedeler's ar k-dzi, Baltijas, Polijas un Čechoslovakijas daļas vadītājs Tims ar kdzi u. c. Ar savu ierašanos sūtniecību pagodināja arī bij. ārlietu ministra Dulles'a kundze.

No diplomātiem bija ieradušies korpusa dekāns Nikaragvas vēstnieks, Saudijas - Arabijas vēstnieks, Vietnamas vēstnieka k-dze, Spānijas vēstnieks ar k-dzi, Jordanas vēstnieks ar k-dzi, Laosas vēstnieks, Lietavas sūtniecības vadītājs ar k-dzi, bet savus pārstāvjus bija sūtījuši Austrālijas, Vācijas un Haiti vēstnieki. Apsveikumus bija sūtījuši Ķīnas un Irijas vēstnieki un Igaunijas sūtniecības vadītājs.

Rīkotāju aicinājumam bija sekojuši vairāki Voice of America amerikāņu un baltiešu darbinieki, kā arī daudzi latviešu, lietuviešu un igauņu Vašingtonas organizāciju vadītāji un amata personas; bez tam sūtniecības vadītāja personīgie pazīstamie, it sevišķi no akadēmiskām aprindām.

MINSTERES ĢIMNAZIJA PASTĀVĒS

Latviešu ģimnazijai Minsterē ienāk pieprasījumi, vai tā vēl darbojas. Tas, varbūt, sakarā ar anonīmām proklamācijām, ko dažas nelaimīgas, atriebīgas personas pa pasauli izplata, sekojot šī laika garam. Ģimnazija darbojas un dara savu darbu tālāk. Ir notikušas pārmaiņas internāta uzraudzības un skolotāju sastāvā un notiks vēl arī turpmāk. Drizumā paredzama arī direktora maiņa. Skolas materiālais stāvoklis manāmi uzlabots, bet bez pabalsta no aizjūras tautiešiem tā tomēr vēl nevar iztikt. Tā kā tagad skolas pastāvēšanai lielāka drošība, arī skolēnu skaits palielinās. Ņemot vērā personāla maiņu, pabalstus vislabāk pārvest tieši uz banku Ģimnazijas kontam: Dautsche Bank Münster, Konto des Lettischen Gymnasiums Nr. 33863.

A. Dreimanis,
Latviešu ģimnazijas direktors Minsterē.

Paskaidrojums

Atbildot uz vairākiem latviešu sabiedrības locekļu izteiktiem jautājumiem, paskaidroju, ka akadēmiskās jaunatnes izdevumā Brīvā Jaunatne 4. numurā zem Nameja vārda publicētie uzskati par jaunatnes apgāda „Ceļinieks" izdevumiem nepauž Ceļinieka apgāda uzskatus.

Ne jaunatnes apgāds „Ceļinieks", ne tā izdevumi, bērnu žurnāls Mazputniņš, jaunatnes žurnāls Mēs un rakstu krājums Jaunā Gaita, nedz arī atsevišķi apgada vai tā izdevuma darbinieki piedalās Brīvās Jaunatnes izdevniecībā vai redakcijā.

Jaunatnes apgāda „Ceļinieks" darbību vada un oficiālo viedokli pārstāv apgāda paju īpašnieku vēlēta padome un padomes iecelts apgāda vadītājs. Apgāda atsevišķo izdevumu darbību vada un pārstāv padomes un apgāda vadītāja apstiprinātas redakcijas.

T. E. Kronbergs,
Apgāda padomes pr-dis.

VAI LAIKRAKSTU
KĀRTĪGI?
SAŅEMAT
Vai esat nokārtojuši
abonementu?

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0568.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Keniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumā zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kara skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trisvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
18. decembrī — Latviešu YMCAs un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
27. janvārī, plkst. 7 vak. TLTA — sestdienas ģimnazija rīko draudzīgā aicinājuma atceri Sv. Andreja baznīcas sar. zālē. TLB drāmatiskais ansamblis izrādīs M. Ziverta Akstu.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
16. februārī — Viru kora Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
16. februārī — Nakts Latiņu kvartālā, Studentu kopas sarīkojums Kolumbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.

SV. KATERINES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. rīko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

DV TORONTO NODAĻAS VALDES ATKLĀTA SĒDE,
piedaloties Vanadžu kopas, Sporta kluba valdēm, revīzijas komisijai, kā arī visiem nodaļas biedriem, notiks 26. nov., plkst. 3 p. p. (precīzi), nodalas namā, 123 Huron Street.

DARBA KĀRTĪBA
LATVIEŠU KOPĪGĀ NAMA STATŪTU PIEŅEMŠANA.
Juridiskos paskaidrojumus sniegs JĀNIS GRĪSLIS.

DV Toronto nodaļas valde norāda uz darba kārtības nopietno nozīmi mūsu organizācijai, kā arī visai latviešu sabiedrībai Kanadā, un lūdz biedrus piedalīties sava viedokļa atklātai izteikšanai.

DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

SKATS ANGLIJĀ

Liberālisma atmoda? Sausā un slap
Ne labprā

(VEST

Oktobra mēneša beigu posms un novembris Anglijas konservatīvo partijai un tās opozicijai — strādnieku partijai, sagādāja sāpīgus politiskus triecienus, jo notikušajās trīs iecirkņu papildus vēlēšanās jaunu parlamenta deputātu izraudzīšanai, pārsteidzoši labus panākumus guva liberāļu kandidāti. Vienā no „stiprās opozicijas" iecirkņiem viņi to pat nobīdīja trešā vietā, kādu parādību no līdzšim notikušām 22 papildus vēlēšanām nu jau piedzīvojām devīto reizi. Liberāļu panākumi visumā lēsami kā uz konservatīvo, tā arī strādnieku partijas rēķina, un tāpēc pilnīgi saprotams lielais uztraukums zaudētāju „lēģeros".

Vai notikušās vēlēšanas būtu pazīmes liberālisma atmodai, ko daži politiķi parego jau kopš gadiem, jeb viņu panākumi ir tikai nejaušas laimes gadījums? Papildus vēlēšanas jau visumā nav tas, kas vispārējās parlamenta vēlēšanas, tomēr tās var uzskatīt par bridinājuma zīmi „negulēt uz lauriem" tiem, kas domājās sēžam drošās vietās. Kāds notikušo vēlēšanu komentātors saka, ka katra cilvēka sirdi, neatkarīgi no tā, vai viņš līdz šim balsojis par konservātiviem vai strādniekiem, slēpts liberālisma dīglis, tik nepieciešami to efektīgi pamodināt. Vai liberālisma lāpas nesējiem šo efektu izdosies panākt, to redzēsim pēc 2 gadiem.

★

Jau 80 gadus Velsā pastāvēja likums, kas aizliedza svētdienās atvērt pub'us, resp. krogus, un tajos pārdot relbinošus dzērienus. Nule notikušajā tautas nobalsošanā, lai šo „nekārtību" labotu, par svētdienas „slapjumu" nobalsoja 9 apgabali, bet 8 arī turpmāk nolēma palikt „sausi". Par slāpju dzesēš. iespēju varēs atkal nobalsot tikai pēc 7 gadiem, bet izslāpušie jau tagad projektē dažus krogus pārvērst par klubiem, jo likumu divainība tajos svētdienas malku atļauj. Balsošanas rezultātā „lielas" neērtības tagad radīsies tūristiem un ceļotājiem, jo uzmanīgāki nāksies ievērot, kur slapjums izbeidzas, lai nepaliktu sausā, bet „mazākas" šīs neērtības būs kādas sādžas iedzivotājiem, kam pēc svētdienas krāruma nākšies špert tikai dažus soļus, jo, lūk, slapjuma un sausuma robeža iet tieši pa šīs sādžas vidu. Visdivainākā stāvoklī līdz šim atradās kāds krogus uz Velsas Montgomeriširas un Anglijas Šropširas robežas, jo sausumu no slapjuma te dalīja pašas krogus ēkas vidus. Praksē tas nozīmēja, ka svētdienā gan varējāt šeit dabūt iedzert, bet viss dzeramais bija jāpatērē uz vietas, bufetes telpā jo viesistaba (lounge) atrodas Velsas daļā . . . Arī turpmāk „kārtība" paliek tā pati, jo M - „šaira" nobalsojusi par svētdienas sausumu.

★

Jau kopš 16. g. s. reliģiskiem kariem, kad kāds fanātiķis Guy Fawke līdz ar citiem sazvērniekiem taisījās uzspridzināt parlamenta ēku, karalim Džemam atklājot parlamenta sesiju, ik gadus 5. novembrī visa Anglija atzīmē šo pēdējā brīdī atklāto sazvērestību un novērsto atentātu ar lielu uguņošanu. Ir dabīgi, ka uz to visrosīgāk gatavojas bērni un jaunieši, tikai žēl, ka šī rosība gadu no gada jau sāk iet pāri mēram, un dažkārt tā jau robežojas ar kriminālītāti. Ne viens vien pilsētas parks un apkārtnes mežs ir malkas mednie-

TORONTO
ir ATSLĒGA labāk
priekš JU
— katrā nodaļā ir brīnišķīg
FIZISKĀ ATTĪSTĪBA —
SPĒLES un SPORTS —
IESĀCĒJIEM un PRATĒJIE
IZGLĪTĪBAS KURSI —
DRAUDZĪBAS KLUBI un
izdarības zēniem un meitenē
ģimenes locek
Tuvākai informācijai zvaniet jūsu nodaļai vai arī Mr. JAMES WALLA tālrunis WA 1-5171, no plkst. 9.00 ri no pirmdienas līdz p

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0568.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC. TORONTO. PL. 9-0263.

ALEKSANDRA KĀNBERGA RAKSTU DARBU BIROJS
95 Ferrier Ave., Toronto, (pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kara skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 Collage St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
18. decembrī — Latviešu YMCAs un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
27. janvārī, plkst. 7 vak. TLTA — sestdienas ģimnazija rīko draudzīgā aicinājuma atceri Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
TLB drāmatiskais ansamblis izrādīs M. Zīverta Ākstu.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
15. februārī — viru kora Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
16. februārī — Nakts Latīņu kvartālā, Studentu kopas sarīkojums Kolumbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.

SV. KATERĪNES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. rīko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

NODAĻAS VALDES ATKLĀTA SĒDE,
kopas, Sporta kluba valdēm, revīzijas komisijai, nodaļas biedriem, notiks 26. nov., plkst. 3 p.p., nodaļas namā, 123 Huron Street.

RBA KĀRTĪBĀ
U KOPĪGĀ NAMA STATŪTU PIEŅEMŠANA.
aidrojumus sniegs JĀNIS GRĪSLIS.
as valde norāda uz darba kārtības nopietno nozīmi organizācijai, kā arī visai latviešu sabiedrībai kopumā un aicina biedrus piedalīties sava viedokļa atklātai izteikšanai.
DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

SKATS ANGLIJAS DIENAS NOTIKUMOS

Liberālisma atmoda? Sausā un slapjā Velsa. Guy Fawkes dienas upuru skaits vairojas. Ne labprāt grib „drinkāt" pienu.

(VESTULE NO ANGLIJAS).

Oktobŗa mēneša beigu posms un novembris Anglijas konservātīvo partijai un tās opozīcijai — strādnieku partijai, sagādāja sāpīgus politiskus triecienus, jo notikušajās trīs iecirkņu papildus vēlēšanās jaunu parlamenta deputātu izraudzīšanai, pārsteidzoši labus panākumus guva liberāļu kandidāti. Vienā no „stiprās opozīcijas" ieicirkņiem viņi to pat nobīdīja trešā vietā, kādu parādību no līdz šim notikušām 22 papildus vēlēšanām nu jau piedzīvojām devīto reizi. Liberāļu panākumi visumā lēšami kā uz konservātīvo, tā arī strādnieku partijas rēķina, un tāpēc pilnīgi saprotams lielais uztraukums zaudētāju „lēgeros".

Vai notikušās vēlēšanas būtu pazīmes liberālisma atmodai, ko daži politiķi pareģo jau kopš gadiem, jeb viņu panākumi ir tikai nejaušas laimes gadījums? Papildus vēlēšanas jau visumā nav tas, kas vispārējās parlamenta vēlēšanas, tomēr tās var uzskatīt par brīdinājuma zīmi „negulēt uz lauriem" tiem, kas domājās sēžam drošās vietās. Kāds notikušo vēlēšanu komentātors saka, ka katra cilvēka sirdī, neatkarīgi no tā, vai viņš līdz šim balsojis par konservātīviem vai strādniekiem, slēpts liberālisma diglis, tik nepieciešami to efektīgi pamodināt. Vai liberālisma lāpas nesējiem šo efektu izdosies panākt, to redzēsim pēc 2 gadiem.

☆

Jau 80 gadus Velsā pastāvēja likums, kas aizliedza svētdienās atvērt pub'us, resp. krogus, un tajos pārdot reibinošus dzērienus. Nule notikušajā tautas nobalsošanā, lai šo „nekārtību" labotu, par svētdienas „slapjumu" nobalsoja 9 apgabali, bet 8 arī turpmāk nolēma palikt „sausi". Par slāpju dzesēš. iespēju varēs atkal nobalsot tikai pēc 7 gadiem, bet izslāpušie jau tagad projektē dažus krogus pārvērst par klubiem, jo likumu dīvainība tajos svētdienas malku atļauj. Balsošanas rezultātā „lielās" neērtības tagad radīsies tūristiem un ceļotājiem, jo uzmanīgāki nāksies ievērot, kur slapjums izbeidzas, lai nepaliktu sausā, bet „mazākas" šīs neērtības būs kādas sādžas iedzīvotājiem, kam pēc svētdienas kāruma nāksies spert tikai dažus soļus, jo, lūk, slapjuma un sausuma robeža ļet tieši pa šīs sādžas vidu. Visdīvainākā stāvokli līdz šim atradās kāds krogus uz Velsas Montgomeriširas un Anglijas Sropširas robežas, jo sausumu no slapjuma te dalīja pašas krogus ēkas vidus. Praksē tas nozīmēja, ka svētdienā gan varējāt šeit dabūt iedzert, bet viss dzeramais bija jāpatērē uz vietas, bufetes telpā jo viesistaba (lounge) atrodas Velsas daļā . . . Arī turpmāk „kārtība" paliek tā pati, jo M - „šaira" nobalsojusi par svētdienas sausumu.

☆

Jau kopš 16. g. s. reliģiskiem kariem, kad kāds fanātiķis Guy Fawke līdz ar citiem sazvērniekiem taisījās uzspridzināt parlamenta ēku, karalim Džēmam atklājot parlamenta sesiju, ik gadus 5. novembrī visa Anglija atzīmē šo pēdējā brīdī atklāto sazvērestību un novērsto atentātu ar lielu uguņošanu. Ir dabīgi, ka uz to visrosīgāk gatavojas bērni un jaunieši, tikai žēl, ka šī rosība gadu no gada jau sāk iet pāri mēram, un dažkārt tā jau robežojas ar kriminālitāti. Ne viens vien pilsētas parks un apkārtnes mežs ir malkas mednieku aplaužts un izpostīts, daudzu māju sētas līdz ar visiem vārtiņiem vienkārši „pazudušas", no dārziem pievākts viss, kas vien varētu degt, bet pašas uguņošanas dienas vakarā spridzekļi un raķetes aizvien biežāk atrod mērķi māju logos un vēstuļu pastkastītēs, nereti izsaucot ugunsgrēkus. Lieki pieminēt daudzos apdedzinātos pirkstus un citus locekļus, „izšautās" acis, apsvilinātās sejas un matus u.t.t. Kādam spridzekļu lādiņam eksplodējot, kādā namā šogad pat sadega 3 personas. Rezumējot visus šos nelaimes gadījumus un nebūšanas, aizvien vairāk sāk atskanēt balsis, ka arī priekiem ir savas robežas un, šķiet, nepaies ilgs laiks, kad arī šo vēsturisko dienu nāksies atzīmēt mazliet iedzērušā veidā. Vai dažkārt nepietiktu ar mazu ugunskuru un vel mazāku rokās turamu spraktošu tūbu, kā to mēdza darīt mans bij. saimnieks. Paskopas jau viņa izdarības bija, bet tās nevienu neaizkāra un neapdraudēja.

Līdzīgi tam, kā savā laikā Latvijā, arī Anglijā patreiz ar skaļas reklāmas palīdzību cenšas popularizēt piena dzeršanu, ieteicot katram izdzert dienā 1 pint'u šīs veselīgās „mantas". Nezin, kadu iemeslu dēļ (jādomā tās „oriģinālitātes" vai angļu humora dēļ), attiecīgas iestādes ielu afišās vai reklamēšanai izvēlējušās saukļus kroplotā valodā, acīs krītošos, raibajos plakātos aicinot „Drinka pinta milka day" vai arī „Drinka winta pinta". Kāds „okšķeris" nupat kādā laikrakstā ziņoja, ka šo saukļu izcelsmes vieta esot Amerika, kas līdzīga veida pienu tur esot reklamējusi jau pirms gadiem. Vai nu tas taisnība, vai ne, neņemos spriest, bet, šķiet, ka daudzu domas par šo valodas kroplošanu būs izteicis kāds cits lasītājs, rezumējot visu reklamēšanu vienā vārdā — „Fedduppa".

Vai piena patēriņš arī vairojas? Panākumi esot, spriež statistiķi, bet vai tas attaisnos reklāmai izdotās milzu summas, tas cits jautājums. Šķiet, ka bez visas reklāmas angļi tomēr labprātāk dos priekšroku vecu vecā alus „drinkāšanai".

Arvīds Paukuls

Mūsu garīgā valsts nav atņemama

18. novembŗa atceres sanāksmes Kalamazū

„No mūsu tagadējās garīgās latviešu valsts var atkal izaugt Latvijas politiskā valsts," teica rakstnieks Jānis Veselis Latvijas valsts dibināšanas atceres akta sarikojumā Kalamazū, Stetson kolledžas sarikojumu zālē. Akta piedalījās tuvu pie 200 tautiešu. Svētku runā rakstnieks izbēguso latviešu tautas daļu sadalīja 5 grupas, kā pirmo raksturodams to tautas daļu, kas paši piedalījušies Latvijas valsts dibināšanā, nākošajā paaudzē ieskaitīja tos, kas dzimuši Latvijā un tur baudījuši tās labumus, tad sekoja tie, kas piedalījušies karā kā jaunieši, pēc tam tie, kas kā mazi bērni izvesti un izauguši svešumā, un pēdējā grupā viņš iedalīja tos latviešus, kas dzimuši ārpus dzimtenes. „Visām šīm grupām bēgulībā jādzīvo kopā un jācīnās," uzsvēra J. Veselis, piemetinādams gan to, ka pirmajā grupā, kas skaitās vecākā paaudze, ir manāmas paguruma pazīmes, bet jaunākās paaudzes grupās attīstījies šaubu gars. Raksturodams jaunākos, mūsu vecākās paaudzes rakstnieks teica: „Viņi ir kā gājēji starp divām pasaulēm."

Pieskardamies mūsu garīgajai valsts pastāvībai, kas apvienota pār visām zemēm, runātājs teica: „Kaut mēs Latviju esam zaudējuši, mums tomēr ir vēl kāda cita valsts, kas ir latviešu garīgā valsts, un tā ir nezudiga un neatņemama, visu mūsu paaudžu kopīgā valsts un pamats. Mūsu pienākums uzturet mūsu garīgo valsti, paplašinat, veidot un attīstīt tālak, un, kad vajadzēs, — nolikt to kā dzīves veidu mūsu dzimtenē."

Aktu ievadīja Latviešu b-bas pr-ka J. Grotēna uzruna un ASV un Latvijas himnas. Koncerta daļā piedalījās koris „Dziesmu Vairogs" diriģenta Arn. Kalnāja vadībā. Koristu tautas tērpi un organizāciju ienestie septiņi karogi aktu padarīja par jo svinīgu un iespaidīgu, tajā tautieši pulcējas ik gadus, lai godinātu zemi un valsti, no kuŗas tie cēlušies.

Otrs izcils 18. novembŗa piemiņas akts notika Latviešu skolā, pirms vispārējā akta, kuŗā bez vairāk kā 80 jauniešiem piedalījās vēl apm. tikpat daudz pieaugušo. Tas notika Kalamazū ev. - lut. draudzes namā. Ievada svētbrīdi noturēja māc. A. Piebalgs. Skolas pārzinis Art. Kaugars teica svētku runu, bet apmēram puse skolēnu uzstājās ar saviem priekšnesumiem — deklamācijām un mūziku. Aktu noslēdza viesis māc. K. Kampe, no Kanadas. Sarīkojumu vadīja skolotāja Ginta Ķeņģe. Sanāksmes telpas greznoja sarkani un balti ziedi un Latvijas karogi. Latviešu skolā mācības šai sestdienā nenotika.

Trešā 18. novembŗa piemiņa notika Kalamazū latviešu ev. - lut. draudzes vakara dievkalpojumā, kur organizētā veidā piedalījās skautu un gaidu vienības. Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojums 18. novembŗa atcerei notika 19. novembŗa rītā.

V. Bokis

PULKVEDIS JANUMS DOD NORĀDĪJUMUS JAUNATNEI

Daugavas Vanagu Rietumvācijas valdes jaunatnes nozares izkārtojumā no š.g. 4.—5. novembrim Kaiserslauternā norisinājās jaunatnes darba sanāksme. Aicinājumam sanāksmē ierasties bija sekojuši 30 jaunieši, to starpā 4, kas Vācijā ieradušies no ASV, viens dalībnieks sanāksmē ieradās no Anglijas, 3 no Zviedrijas. Sanāksmi atklāja DV CV priekšsēdis plkv. V. Janums, norādīdams, ka sarīkojuma nolūks nav radīt jaunu jauniešu organizāciju, jeb jaukt jau pastāvošo darbu. Bet tā kā arī DV organizācija, līdzīgi citām latviešu organizācijām jau no laika gala piegriezusi lielu vērību trimdas latviešu jaunatnes apzināšanai un iesaistīšanai kopīgā darbā, tad Rietumvācijas DV valde ir meklējusi un atradusi iespējas latviešu jaunatnes pulcināšanai kopīgām pārrunām un darbam.

Darba sanāksme iesākās ar P. Strantes referātu par uzstāšanos atklātības priekšā, referātā galveno vērību piegriežot publiskam runātājam un tā attiecībām ar auditoriju. Tālāk sanāksme noklausījās A. Kadeģa referātu par līdzšinējo jaunatnes sarīkojumu veidiem, to ievirzēm un trūkumiem. Referents, kas aktīvu dalību ņēmis arī ASV latviešu jaunieša darbā, salīdzināja tur pieredzēto ar vērojumiem Eiropā. Referents brīdināja no zināma šablonisma iestāšanos jaunatnes sarīkojumos un aicināja, lai jaunatnes dienu rīkotāji paklautos zināmai darbības koordinācijai. Šāda darba saskaņošana būtu sevišķi vēlama atsevišķu kontinentu apmēros, bet ar laiku vajadzētu panākt šādas koordinācijas iedzīvināšanu globālā mērogā. Tādējādi, kā runātājs uzsvēra, darbs jaunatnes vidū kļūtu mērķtiecīgs un lielāki būtu arī cerētie panākumi. Par tīri praktiskām iespējām dažādu jauniešu sarīkojumu izkārtošanā referēja J. Kadelis, kas pats savā laikā bijis ELJA's priekšnieks, kā arī aktīvi piedalījies jaunatnes dzīvē Vācijā. Referents pārskatāmā veidā norādīja, kā būtu izveidojamas jaunatnes dienu darba programmas, raibie vakari u.t.t. Pirmās darba sanāksmes dienas vakaru noslēdza M. Jenkevičas vaditais raibais vakars.

Darba sanāksmes otra diena bija veltīta galvenokārt latviešu valodas jautājumiem. Par ELJAs latviešu valodas neklātienes kursu referātu bija sagatavojis A. Endziņš, ko nolasīja I. Balodis. Par latviešu valodas nepieciešamību un tās izkopšanas iespējām trimdas apstākļos savas pārdomas cēla priekšā V. Ābolīņš. Referents diezgan kritiski piegāja jautājumam, vai latviešu literātūrai būtu iespējas pastāvēt starptautiskās kritikas priekšā. Šajā sakarībā referents sadūrās ar diezgan spēcīgu klausītāju opozīciju. Par latviešu literātūras mācīšanu un literātūras apgūšanas veidiem, ļoti saistīgā veidā referērja A. Pone. Referente norādīja, ka, atrodot pareizo veidu literātūras mācīšanai, tā aizraus arī tos jauniešus, kas Latvijas zemi un dabu savām acīm nav skatījuši.

Sanāksmes pēdējās dienas pēcpusdiena bija veltīta praktiskām nodarbībām, kuŗās dalību ņēma visi sanāksmes dalībnieki. Šīs praktiskās nodarbības, liekas, bija kas jauns, kad klausītāji pārvērtās arī par aktīviem darba darītājiem. Lai iegūtu pārskatu par jauniešu vēlmēm, šādos sarīkojumos ierodoties, tad sanāksmes vadība dalībniekiem uzdeva rakstu darbu, kur nācās sniegt atbildes uz diviem jautājumiem. „Klauzūras" rezultāti bija ļoti interesanti un derēs kā labi ierosinājumi turpmāko darba sanāksmju rīkotājiem.

Sanāksme izcēlās ar dalībnieku augsto nacionālo apziņu un pašu jauniešu vēlēšanos aktīvi piedalīties latviešu trimdas sabiedrībā. Diskusijas par šiem un līdzīgiem jautājumiem dažkārt ieilga līdz trijiem naktī.

Darba sanāksmes dalībnieki un viesi šķirās ar pateicību DV organizācijai par doto iespēju sastapties kopīgām pārdomām un izteica cerību, ka arī nākotnē DV organizācija atradīs iespējas un līdzekļus līdzīgas sanāksmes noorganizēšanai. P.A.S.

JONĀSAM MIESNIEKAM 65 GADU JUBILEJĀ

Rakstnieka Jonāsa Miesnieka 65 gadu jubilejas svinības š. g. 19. novembrī Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās izvērtās par itin plašu un pacilājošu sabiedriski - kultūrālu notikumu. Gavilnieku sumināt pašaurajās biedrības telpās bija pulcējušies apaļš simts rakstnieka draugu, radu un cienītāju. Ieradušās arī abas meitas Maija un Gundega, kā arī znots Dr. N. Balabkins.

Plašāku pārskatu — veselu referātu ar humoristiskiem epizodiem pa vidu — par Jonasa Miesnieka darbību rakstniecībā sniedza Eriks Raisters, norādīdams, ka jubilāram mūsu daiļliteratūrā nav ne sekotāju, ne līdzinieku, nedz arī sava pielūdzēju un dievinātāju pulka. Līdz šim Jonāss Miesnieks klajā laidis 10 grāmatas — 7 romānus, 2 stāstu un noveļu sakopojumus un vienu dzeju krājumu. Jubilejas priekšvakarā iznācis autora jaunākais darbs, autobiogrāfisks romāns — Dzīvības sapnis.

Izvilkumu no jaunā romāna, nodaļu par spredīķi norā nolasīja Filips Andermanis, kā arī nodeklamēja Jonāsa Miesnieka savas gaviļdienas noskaņā sacerētu dzejoli.

Jubilejas svinības dziesmām kuplināja viru dubultkvartets J. Ūdra vadībā, starp citām atskaņojot arī plaši pazistamo Norvīļa dziesmu ar Miesnieka tekstu „Tās balsis".

Jūsmīgiem vārdiem gaviļnieku un viņa dzīvesbiedri sveica un apveltīja ziediem un balvām vairākas šejienes trimdinieku organizācijas, kā Brīvo latvju biedrība, Daugavas Vanagu apvienība, korporāciju kopa, sieviešu korporāciju kopa, Lettonia's konvents u. c. Vēstulēm un telegrammām sveicinājuši: Latvijas sūtnis ASV Dr. A. Spekke, ALA's pr-dis prof. P. Lejiņš, ALA's ģenerālsekretārs Albāts, Eiropas brīvības komitejas loceklis Dr. V. Māsēns, Ņujorkas rakstnieki ar kolektīviem dzejoļiem laikraksta Laiks izdevējs H. Rudzītis un daudzi citi.

Noslēgumā sekoja svētku mielasts, kur jubilejas vakara stundas aizritēja lielā sirsnībā un omulībā, dziesmās un runās.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācīties ātri un lēti
★ FOKSTROTU
★ LĒNO VALSI
★ VALSI
★ TANGO
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

TORONTO YMCA
ir ATSLĒGA labākai dzīvei Kanadā priekš JUMS
— katrā nodaļā ir brīniškīga programma —
FIZISKĀ ATTĪSTĪBA — ORGANIZĒTAS SPĒLES un SPORTS — PELDĒŠANA IESĀCĒJIEM un PRĀTĒJIEM — PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS KURSI — SABIEDRISKI un DRAUDZĪBAS KLUBI un daudz citas jautras izdarības zēniem un meitenēm, kā arī pārējiem ģimenes locekļiem.
Tuvākai informācijai zvaniet jūsu apkārtnē esošai YMCA nodaļai vai arī Mr. JAMES WALLACE, Metropolitan YMCA, tālrunis WA 1-5171, no plkst. 9.00 rītā līdz plkst. 5.00 vakarā, no pirmdienas līdz piektdienai.

18. NOVEMBŖA SVINĪBAS ASV NOVADOS

ČIKAGA

Valsts svētkus Čikagā uzsāka ar kupli apmeklētu latviešu ev. - lut. draudžu kopīgu dievkalpojumu Sv. Lūkasa baznīcā. Sprediķoja māc. A. Sudars, piedalījās māc. P. Ķirsons, A. Rautenšilds un G. Straumanis. Dievkalpojumu kuplināja Ciānas draudzes koris E. Strautmaņa un Daugavas koris T. Ozoliņa vadībā. Dievkalpojuma kollekte ziedota par labu tautiešiem Latvijā un Sibirijā.

18. novembŗa aktu, kas notika Lane technikuma telpās, uzsāka ar māc. A. Rautenšilda vaditu svētbrīdi. Pēc Čikagas Latviešu organizāciju apvienības prāza V Landmaņa uzrunas un apsveikumiem sekoja ALA's pr-ža vietn. un Informācijas biroja vaditāja I. Bergmaņa runa. Pretkomūnisma komitejas pr-dis L. Neimanis nolasīja ASV valstsvīriem nosūtāmu rezolūciju, ko akta dalībnieki pieņēma ar aplausiem. Koncerta daļā piedalījās vīru koris Daugavieši dir. E. Kupča vadībā un pianists prof. V. Dohlas reklāmas palīdzību cenšas popularizēt piena dzeršanu, ieteicot katram izdzert dienā 1 pint'u šīs veselīgās „mantas". Nezin, kadu iemeslu dēļ (jādomā tās „oriģinālitātes" vai angļu humora dēļ), attiecīgas iestādes ielu afišās vai reklamēšanai izvēlējušās saukļus kroplotā valodā, acīs krītošos, raibajos plakātos aicinot „Drinka pinta milka day" vai arī „Drinka winta pinta". Kāds „okšķeris" nupat kādā laikrakstā ziņoja, ka šo saukļu izcelsmes vieta esot Amerika, kas līdzīga veida pienu tur esot reklamējusi jau pirms gadiem. Vai nu tas taisnība, vai ne, neņemos spriest, bet, šķiet, ka daudzu domas par šo valodas kroplošanu būs izteicis kāds cits lasītājs, rezumējot visu reklamēšanu vienā vārdā — „Fedduppa".

Vai piena patēriņš arī vairojas? Panākumi esot, spriež statistiķi, bet vai tas attaisnos reklāmai izdotās milzu summas, tas cits jautājums. Šķiet, ka bez visas reklāmas angļi tomēr labprātāk dos priekšroku vecu vecā alus „drinkāšanai".

Arvīds Paukuls

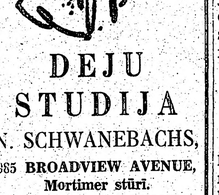

ROČESTRA (N.Y.)

Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums Miera draudzes baznīcā bija pulcējis daudz dalībnieku. To vadīja draudzes mācītājs T. Ziraks, bet ar dziesmām kuplināja dziedone Lilija Gleške. Pirms dievkalpojuma vecais latviešu strēlnieks Z. Mitenbergs, asistējot J. Lejniekam, baznīcā ienesa Latvijas karogu. Pēc tam svētku aktu baznīcas apakšējā zālē atklāja draudzes priekšnieks H. Mālmanis un doktorands J. Draguns saistīgi stāstīja par 18. novembŗa dibināšanu. Runā netika minēts, kas bija Tautas padomes locekļi, 18. novembŗa pasludinātājs, pirmais ministru prezidents. Starp citu no vēsturniekiem izcēla tikai archaiologu prof. Dr. Balodi, bet Latvijas vēstures mīlzi, prof. A. Švābi referents bija ieskaitījis nepieminamo sarakstā.

J. Mediņa Aizejot un Birztaliņa dziedāja E. Prindule - Dargēvica, J. Vītola tautas dziesmu aranžējumus atskaņoja brīvmākslinieces V. Delle - Grāvīte. O. Sāpes sacerēto Atceries Latviju! deklamēja latviešu skolas bērni un pats autors. Akta noslēgumā draudzes priekšnieks O. Sāpe pieminēja klusos darbiniekus — čaklās dāmas, bagātīgo galdu uzbūrējas sarīkojumos, bet ar rakstu (māksl. A. Bērziņa zīmētu) pagodināja skatuves meistaru Arv. Žīguru un bijušos, esošos un nākošos (!) skolotājus. Svētku aktu rīkoja biedrība un draudze.

☆

Brīvmākslinieces V. Delles - Grāvītes klavieŗu studijas 60 audzēkņu pēcpusdiena notika 5., 12. un 19. novembrī Dailo mākslu namā. Audzēkņu vidū ir 7 latviešu meitenes.

E. Z.

POKEPSIJA (N.Y.)

Latvijas valsts dibināšanas dienu pokepsieši atzīmēja 18. un 19. novembrī. Vietējā raidstacija 19. novembrī veltīja pusstundu latviešu tautas dziesmām un aizrādījumiem par šīs pusstundas nozīmi, cildinot latviešus un pieminot Latvijas likteni. Raidījumu noslēdza ar Dievs, svētī Latviju!

Atceres sarīkojums 19. novembŗa pēcpusdienā notika 1. ev. - lut baznīcas aktu zālē. Svinības ar īsu aizlūgumu ievadīja māc. A. Anševics. Tās ar solo dziesmu kuplināja tenors J. Klīmanis. Valsts svētku aktu ievadīja sestdienas skolas bērni, ienākdami kopsolī, rokās turēdami karodziņi, dalībniekiem dziedot Riga dimd, Riga dimd. Pat paši mazākie bērni nodeklamēja kādu patriotisku pantiņu. Sanāksmi atklāja ar uzrunu draudzes pr-ks agr. A. Ziemiņš. Sekoja valsts himna un J. Klīmaņa izpildījumā A. Kalniņa Dzimtene. Svētku runu teica Roberts Ancans. Sekoja koncerts.

KOLORADO SPRINGS (COLO)

Pēc 18. novembŗa atceres dievkalpojuma Mūsu Pestītāja baznīcā turpat, pagraba telpās, notika 18. novembŗa atceres svētku sarīkojums. Svētku dalībnieki, sēdēdami pie biedrības un draudzes dāmu komitejas klātajiem galdiem, pēc b-bas pr-ka M. Ozoliņa uzrunas noklausījās Denveras Latviešu kluba pr-ka A. Dargēvica svētku runu, kas, tendenciozā rakstura dēļ kādu organizāciju virzienā, nedeva objektīvu ainu jaunatnei, kam Latvijas vēsture ir pasvešāka, par 18. novembŗa dibināšanu. Runā netika minēts, kas bija Tautas padomes locekļi, 18. novembŗa pasludinātājs, pirmais ministru prezidents. Starp citu no vēsturniekiem izcēla tikai archaiologu prof. Dr. Balodi, bet Latvijas vēstures mīlzi, prof. A. Švābi referents bija ieskaitījis nepieminamo sarakstā.

J. Mediņa Aizejot un Birztaliņa dziedāja E. Prindule - Dargēvica, J. Vītola tautas dziesmu aranžējumus atskaņoja brīvmākslinieces V. Delle - Grāvīte. O. Sāpes sacerēto Atceries Latviju! deklamēja latviešu skolas bērni un pats autors. Akta noslēgumā draudzes priekšnieks O. Sāpe pieminēja klusos darbiniekus — čaklās dāmas, bagātīgo galdu uzbūrējas sarīkojumos, bet ar rakstu (māksl. A. Bērziņa zīmētu) pagodināja skatuves meistaru Arv. Žīguru un bijušos, esošos un nākošos (!) skolotājus. Svētku aktu rīkoja biedrība un draudze.

☆

Brīvmākslinieces V. Delles - Grāvītes klavieŗu studijas 60 audzēkņu pēcpusdiena notika 5., 12. un 19. novembrī Dailo mākslu namā. Audzēkņu vidū ir 7 latviešu meitenes.

E. Z.

POKEPSIJA (N.Y.)

Latvijas valsts dibināšanas dienu pokepsieši atzīmēja 18. un 19. novembrī. Vietējā raidstacija 19. novembrī veltīja pusstundu latviešu tautas dziesmām un aizrādījumiem par šīs pusstundas nozīmi, cildinot latviešus un pieminot Latvijas likteni. Raidījumu noslēdza ar Dievs, svētī Latviju!

Atceres sarīkojums 19. novembŗa pēcpusdienā notika 1. ev. - lut baznīcas aktu zālē. Svinības ar īsu aizlūgumu ievadīja māc. A. Aņševics. Tās ar solo dziesmu kuplināja tenors J. Klīmanis. Valsts svētku aktu ievadīja sestdienas skolas bērni, ienākdami kopsolī, rokās turēdami karodziņi, dalībniekiem dziedot Riga dimd, Riga dimd. Pat paši mazākie bērni nodeklamēja kādu patriotisku pantiņu. Sanāksmi atklāja ar uzrunu draudzes pr-ks agr. A. Ziemiņš. Sekoja valsts himna un J. Klīmaņa izpildījumā A. Kalniņa Dzimtene. Svētku runu teica Roberts Ancans. Sekoja koncerts.

Savienotas VALSTIS

NUJORKA

NUJORKA

Ņujorkas skauti un gaidas 9. un 10. decembrī izbrauks uz Vašingtonu, kur piedalīsies gunšanu, gaidu un skautu svinībās.

Ņujorkas lietuviešu laikraksts Darbininkas, kas izmāk Bruklinā, pag. nedēļu sniedza lielāku rakstu par Latviju ar 8 attēliem. Numurs bija veltīts Latvijas valsts svētkiem.

Nacionālā fonda galvenais pārstāvis L. Rumaks, Ņujorkā, ziņo, ka fonda pieminas markām lieli pieprasījumi, bet tās vēl dabūjamas. Pieprasīt uz adresi: L. Rumaks, 31 Miller Place, Hempstead, N. Y. Viena loksne ar Brīvības piemineķa attēlu zilā un melnā zīmējumā maksā $1.-.

Šogad 27. reizi Rokfellera laukumā Ņujorkā degs lielā brīvdabas egle. Šo lielo svētku egli šogad, 22. novembrī, nocirta pie Smitaunas, Longailendā, un pārveda uz Ņujorku. Tā ir 75 pēdu augsta norvēģu egle. Egles aizdedzināšanas ceremonija paredzēta 7. decembrī. Pag. gadu egli pārveda no Ņūhamšairas. V. Irbe

FILADELFIJĀ

Daugavas Vanagu apvienības kopā ar jaunatnes pulciņu rīkotā Čikagas piecīšu jautrās dziesmu spēles izrāde nolikta š. g. 1. decembrī, plkst. 8.00 vakarā East End kluba telpās. Ieeja $2,-. Nākošā dienā — sestdien, 2. decembrī, plkst. 8.00 vakarā New Century kluba telpās koncertapvienība rīko solistes Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncertu, kur klavieŗu pavadījumus spēlēs pianiste Ina Elks - Elksnīte.

Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas mākslas darbu skate sākusies Kutzkovnas kolledžā š. g. 19. novembrī un turpināsies dažas nedēļas. Šai samērā plašajai izstādei darbus devuši sekojoši mākslinieki: prof. Augusts Annus, Jānis Annus, Laimons Eglītis, Jānis Jablovskis, Voldemārs Jansons, Edmunds Liepiņš, Leonīds Linauts, Oskars Skuškis, Guna Šmitchene, Arnolds Treibergs un kā viesi — Anna Dārziņa, Jānis Induss un Marija Induse - Muciniece. Pavisam izstādes rīkotāju rīcībā kādi 72 darbi, pie tam vairāki jauni, kas atklātībā vēl nekur nav bijuši redzami. Šo latviešu mākslinieku darbu klāstu savā mācību gaitā izmanto arī Kutztovnas kolledžas mākslas semināŗs. Kutztovnas pilsēta atrodas Pensilvānijas austrumu malā, puscelā starp Redingu un Allentaunu, uz 222. ceļa.

Lazdiņš

POKEPSIJA

Draudze iecerējusi š. g. decembrī sākt izdot „Draudzes Ziņas". Redaktora pienākumus uzņēmies Visvaldis Šmits. Viņa lūgums katram, kas arī nebūtu melnā zīmējumā maksā $1.-.

Šogad 27. reizi Rokfellera laukumā Ņujorkā degs lielā brīvdabas egle. Šo lielo svētku egli šogad, 22. novembrī, nocirta pie Smitaunas, Longailendā, un pārveda uz Ņujorku. Tā ir 75 pēdu augsta norvēģu egle. Egles aizdedzināšanas ceremonija paredzēta 7. decembrī. Pag. gadu egli pārveda no Ņūhamšairas. V. Irbe

FILADELFIJĀ

Daugavas Vanagu apvienības kopā ar jaunatnes pulciņu rīkotā Čikagas piecīšu jautrās dziesmu spēles izrāde nolikta š. g. 1. decembrī, plkst. 8.00 vakarā East End kluba telpās. Ieeja $2,-. Nākošā dienā — sestdien, 2. decembrī, plkst. 8.00 vakarā New Century kluba telpās koncertapvienība rīko solistes Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncertu, kur klavieŗu pavadījumus spēlēs pianiste Ina Elks - Elksnīte.

Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas mākslas darbu skate sākusies Kutzkovnas kolledžā š. g. 19. novembrī un turpināsies dažas nedēļas. Šai samērā plašajai izstādei darbus devuši sekojoši mākslinieki: prof. Augusts Annus, Jānis Annus, Laimons Eglītis, Jānis Jablovskis, Voldemārs Jansons, Edmunds Liepiņš, Leonīds Linauts, Oskars Skuškis, Guna Šmitchene, Arnolds Treibergs un kā viesi — Anna Dārziņa, Jānis Induss un Marija Induse - Muciniece. Pavisam izstādes rīkotāju rīcībā kādi 72 darbi, pie tam vairāki jauni, kas atklātībā vēl nekur nav bijuši redzami. Šo latviešu mākslinieku darbu klāstu savā mācību gaitā izmanto arī Kutztovnas kolledžas mākslas semināŗs. Kutztovnas pilsēta atrodas Pensilvānijas austrumu malā, puscelā starp Redingu un Allentaunu, uz 222. ceļa.

Lazdiņš

POKEPSIJA

Draudze iecerējusi š. g. decembrī s

N. Bojārs, Ph. D

VAI AMERIKĀŅI PANĀKS KRIEVUS RAKEŠU ZINĀTNĒ?

VII

Par eksplozijām, kuras dažreiz notiek uz Marsa, raksta slavenie vācu raķešu zinātnieki W. Leys un W. von Brauns savā grāmatā „The Exploration of Mars", 1956. g. Pirmais šādu eksploziju novēroja S. Mayeda 1937. g. Šis japāņu astronoms ieraudzīja pie Tithonicus Lacus ļoti mazu, bet ārkārtīgi spožu punktu, kas mirdzēja kā zvaigzne, bet pamazām nobāla un nozuda pilnīgi pēc 5 minūtēm. Trīs reizes japāņu astronomi Saheki un Ebisava no 1950. līdz 1952. g. novēroja neparastus, mazu apmēru pelēki dzeltenus mākoņus, kas pilnīgi atšķirās no parastiem Marsa mākoņiem. Šie varbūtēju eksploziju mākoņi ātri sasniedza milzīgu augstumu — 60 līdz 100 jūdzes, — kļuva zilgani balti un izklīda. Formas, augstuma, kustības un ātruma ziņā tie atgādina plutonija un ūdeņraža bumbu sēnei līdzīgos mākoņus. Tā kā mākoņi un uzliesmojumi vairākas reizes parādījās vienā un tai pašā vietā, tos nevar izskaidrot ar lielu meteoru nokrišanu. Ne vulkanu darbība, ne saules atspīdums ūdenī nevar izskaidrot novēroto gaismas spilgtumu, jo gaisma no vienas mazas vietas bija spožāka por visu lielā un baltā Marsa polārā apgabala mirdzumu. Bez tam ārkārtīgi intensīvs vulkāna izvirdums nevar sākties un beigties 5 minūtēs, un Saules un Zemes ģeometriskais stāvoklis attiecībā pret Marsu izslēdz iespēju, ka šī gaisma varētu būt Saules atspīdums uz kādas gludas un reflektīvas virsas.

NOSLĒPUMAINĀS EKSPLOZIJAS AR ZVAIGŽŅU SPOŽUMU

Tithonicus Lacus atrodas dienvidu puslodē netālu no Marsa ekvātora, bet planētas otrā pusē no vislielākās zaļās ielejas, Syrtis Major par jaunu eksploziju šīnī vietā raksta Saheki: „1951. g. 8. decembrī es redzēju asu, spožu, zilbaltu gaismas punktu, kas pēkšņi parādījās uz tumšās ielejas Tithonicus Lacus. Tas bija tik spožs kā sestā lieluma zvaigzne — daudz spožāks par visa ziemeļu polārā apgabala gaismu, un mirdzēja apmēram 5 minūtes, gaismai strauji samazinoties. Pēc 5 minūtēm tur bija redzams balts mākonītis, kas jau bija izplēties pāri visam Tithonicus Lacus apvidum. Vēl pēc 5 minūtēm to varēja tikko redzēt kā plānu un lielu baltu plankumu, un pēc 40 minūtēm šī Marsa virsas daļa izskatījās tādi pati kā pirms šīs parādības." Nākošā līdzīga eksplozija norisinājās pie Edom Promontorium 1954. g. 1. jūlijā.

Vairāki japāņu astronomi raksta, ka šos gaismas uzliesmojumus un tiem sekojošos stratosfairas mākoņus nevar izskaidrot ar mums pazīstamām dabas parādībām.

Lielākā daļa astronomu domā, ka tris ceturtdaļas Marsa klāj tuksnesī un atlikušo ceturtdaļu — augi, drusku līdzīgi Zemei, kur ir arī trīs ceturtdaļas no virszartas — okeanus un jūras — cilvēki nevar apdzīvot, bet tikai apceļot. Vai eksplozijas un kanāļi būtu intelliģentu radījumu roku darbs, par to vēl pāragri spriest. Lai gan Marsa radījumi nav uzbūvējuši telpas kuģus un apciemojuši Zemi, un lai gan Marsa ēnas pusē nevar redzēt lielpilsētu gaismas mirdzumu, tas vēl nepierāda to, ka tur nebūtu dzīvu radījumu ar cilvēka saprātu. Zemes cilvēku sadrūzmēšanās pilsētās ir tikai tipiska cilvēku cilts parādība, kas citur varbūt neatkārtojas, un telpas ceļinieki no citurienes var izvairīties sevi atklāt Zemes iedzīvotājiem. Ja uz Marsa ir augi, tad varētu būt arī dzīvnieki, kuri šos augus ēd, iztiekot ar plānāku gaisa slāni un varbūt, augiem līdzīgi, sintezējot nepieciešamo skābekli paši savā ķermenī, gluži kā augi. Tā kā Marss ir mazāka planēta, viņi priekšmeti uz Marsa sver mazāk kā virs Zemes.

Katrā ziņā Marss un Venēra šķiet vienīgās vietas Saules sistēmā, kur būtu iespējama Zemei līdzīga dzīvība. Merkūra puse, kas vienmēr pievērsta Saulei, ir par karstu, bet Merkūra ēnas puse un pārējās planētās — par aukstu. Protams, tas attiecas uz tādu dzīvību kā virs Zemes, kura izmanto organiskus oglekļa savienojumus, it sevišķi olbaltumvielas — aminoskābju saķēdējumus. Nevar galīgi izslēgt dzīvību, kura balstītos uz pilnīgi citādu ķīmisku savienojumu sistēmu. Tā kā zvaigžņu un to pavadoņu — planētu — visā universā ir ārkārtīgi daudz, jādomā, ka cilvēks nav vienīgais intelliģentais radījums izplatījumā, un ka milzīgā zvaigžņu telpa neatspoguļojas vienīgi sīko Zemes iedzīvotāju apziņā.

ILGAS PĒC NEZINĀMĀS ZEMES

Jau sen no Zemes ģeogrāfiskām kartēm ir nozuduši lieli baltī plankumi kaut kur okeanu vidū — Terra Incognita vai El Dorado, nezināmā zeme, kurp tiecās Kolumba, Vasko da Gamas un citu slaveno ceļinieku ilgas. Taču šīs ilgas nav nozudušas no cilvēku prātiem un sirdīm. Mūsu fantaziju saista skanīgie iatiņu nosaukumi, kā Mēness Mare Serenitatis un Marsa Syrtis Major. Tās ir mūsu un nākošās paaudzes nezināmās zemes, kuŗās nākošos divdesmit gados, droši vien, soli spers Zemes cilvēks. Lai gan pasaules telpas iekaŗojumus krievu un amerikāņu valdības galvenokārt uzsāka militāru apsvērumu un prestiža dēļ, brīvprātīgos astronautus, bez šaubām, saista ziņkāre par nezināmām pasaulēm un pasaules telpas skaistums, ko jau aprakstīja pirmie telpas lidotāji. Par spīti Saules izvirdumiem, no kuŗiem nāk nāvīgu protonu vētras, neskatoties uz meteoru briesmām un tukšo telpu, kas draud aprīt raķetes gaisu, riskējot iztērēt degvielas par ātru un uz mūžu pazust pasaules telpas dziļumos, astronauti ir gatavi uzņemties šos ceļojumus, lai redzētu to, ko nav redzējis neviens agrāko paaudžu cilvēks. Tur tumšā telpā, gaisa slāņa neaizkavēti, brīvi plūst karsti saules stari; uz melna pamata spīd gaisas un mierīgas zvaigznes, kas nemirgo kā šeit, skatoties no Zemes; zem raķetes griežas brūnā zaļa Zemes bumba, un bāli zili mirdz apvārsnī, kur izbeidzas gaiss. Tur telpas ceļiniekus sveiks milzīgs, bāli dzeltens, bakurētains un krateriem izrobots Mēness sirpis, baltās dūmakas tīta Venēra, un Marsa baltais polu sniegs, sarkanie tuksneši un noslēpumainie zaļie lidzenumi.

Vai ar šiem sasniegumiem cilvēks kļūs iedomīgs? Vai viņš aizmirsīs garīgās vērtības, iekaŗojot sīku daļu no fiziskā universa Zemes tuvumā? Raķešu zinātnieki, — kā piem., von Brauns — tā nedomā. Gluži otrādi: skriešanās sacīkstē uz Mēnesi divas stiprākās pasaules lielvalstis izlietos ievērojamu daļu no sava zinātniskā un rūpniecības potenciāla, kas citādi varētu izpausties daudz bistamākā sacensībā — asinainā un šausmīgā karā. Von Brauns raksta (Army Blue Book, 1961. g.): „Mums nav jābaidās, ka nākotnes telpas ceļinieki savos braucienos pazaudēs pazemību. Debesu dziļumi jopro-jām aptvers viņus no visām pusēm kā mūžīgs atgādinājums, ka ir spēks, kas ir stiprāks nekā raķešu motoru ugunis; ka ir cēlāka gudrība par telpas kuģu elektronisko kalkulātoru auksto loģiku, un ka ir lielāka vara par viņu tautas varu."

(Beigas)

Māris Olainietis

LATVIEŠU TAUTAS NĀKOTNES VIZIJA

Neviens cilvēku kopojums, liels vai mazs, nevar ilgstoši eksistēt bez vienojošas nākotnes vizijas — domās iekšēta merķa, ka piepildījumam ikviens kopuma piederīgais brīvprātīgi nodod daļu no saviem garīgajiem, fiziskajiem jeb materiālajiem dotumiem.

Šobrīd Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 43. gadskārtai mijoties, mums vairāk kā jebkad būtu jāpiedomā latviešu tautas nākotnes vizijai — merķim, kam piesiet savas ilgas, darbus un centienus.

Pagājušos septiņpadsmit trimdas gados, kuŗiem personīgi vēlētos pieskaitīt četrus Sarkanā vēlna un Melnā bruņinieka okupācijas gadus, vairāk vai mazāk presē, runās un privātās pārrunās kā galvenā izskanējusi doma par latviešu tautas dzīvā spēka saglabāšanu, par latviešu kultūras vērtību saglabāšanu, par cīņu pret komūnismu. Tik tālu labi un skaisti, bet personīgi man šķiet, ka tā ir tikai saskroplota, nepilnīga vīzija. Paveroties atpakaļ nesenā mūsu pagātnē, atklājas, ka šī pieticīgā sīkā vīzija sevī slēpj traģiskas pretšķibas.

Pirmajā komūnistu okupācijas gadā šīs tautas dzīvā spēka (lasi: savas personīgās dzīvības) saglabāšanas sekās nereti tika apgāzti un iznīcināti brīvvalsts laikā sludinātie ideāli, pārdota jeb apslāpēta sava personīgā pārliecība un skolas vecuma paaudze iesētā bistamā sevis pazemināšanās un brīvās tautas ideālu nolieģšanas sēkla. Mēs zinām, ka šī taktika nepaglāba mūsu tautu no dzīvā spēka zaudējumiem. Tika apcietināti un nogalināti tūkstoši, iznīcībai deportēti desmitiem tūkstoši un nodevība nāvei zaudēts mūsu daudzpusošo jauno virsnieku kadrs. Un pistoļu stobru galā tauta deva akceptu Maskavas ielikteņu valdībai.

Šī pati traģēdija atkārtojās Melnā bruņinieka okupācijas laikā. Tautas dzīvā spēka saglabāšanas teorijas sekās upurēja ideālus un principus un deva vadlīnijas diametrāli pretējas to pašu cilvēku iepriekš paustajām domām. Latviešu tautas dzīvā spēka saglabāšanas teorijas ietvaros savas dzīvības frontē un aizmugurē ziedoja tūkstošiem latviešu jaunekļu un vīru.

Pateicoties šiem lielajiem upuriem, brīvajā rietumu pasaulē iespēja izkļūt vairāk kā simts tūkstoši latviešu.

Dzīvā spēka saglabāšanas iecerējums bija izpildījies tikai daļēji, samaksai dodot neskaitāmas cīnītāju zināmas un nezināmas kapu vietas.

Mēs zinām, ka latviešu karaviīrs otrā pasaules karā nebija svešu ideoloģiju kalps, bet mēs arī nevaram noliegt patiesību, ka jau lielās karа spēles pašā pirmsākumā latviešu karaviru liktenis bija nolicis zaudētāja lomā.

Pēc karа nometņu barakās kupli sazēlušais provinciālisma nacionālisms nelaimju un personīgu sāpju apsēstajam bēgļu baram uz brīdi radīja nereālas, tuvredzīgas vīzijas par kopā turēšanos, par drīzu atgriešanos, par Latvijas atbrīvošanu.

Šodien, pēc septiņpadsmit trimdas gadiem, ja arī vietumis atskan politiski vārdi par Latvijas atbrīvošanu, tad lielumā tie ir tikai vārdi. Reālu notikumu vidū dzīvojot, mēs vairs nedrīkstam maldīties gaisīgās sapņu tekās un tajās maldināt tos, kas vēl tic kaut kam vairāk, kā tikai dzīvas latviešu miesas saglabāšanai vien.

Notikumu straujā attīstība prasa noteiktu, sīki izstrādātu sagatavošanās un cīņas plānu, kuŗa galējam mērķim ir jābūt mūsu tautas pamatdaļas dzimtenē, tautas brāļu un māsu izsūtījumā un pozitīvi domājošās latviešu trimdinieku daļas cēlākai vizijai — brīva un neatkarīga Latvijas valsts.

Ja šodien daudz rietumu pasaules dzīves ērtību seklumā aptaukojušos trimdinieku šo viziju uzskata par nesasniedzamu utopiju, tad ar nožēlu jāsecina, ka Melnā bruņinieka okupācijas laikā piekoptā latv. tautas dzīvā spēka glābšanas politika bijusi nepareiza kalkulācija, iznīcībai ziedojot, varbūt, labākos, lai sevi saglabātu daudzkārt nacionāli vājākais elements.

Ja mēs sevi atzīstam un deklarējam par tautas dzīvo zaru, tad, karavīra skatījumā, mums nākotnē kā tautai var būt tikai viena vīzija, viens mērķis, un tā ir brīva Latvija. Šīs iedomātās vizijas gaismā savas dzīvības atdeva cīnītāju tūkstoši. Tās gaismā vislielāko kaunu un pazemojumus pārcietusi un vēl arvien pārcieš Sarkanā velna nagos palikusī tautas pamatdaļa, šīs vizijas gaismā nāvei spītējuši svešajos apgabalos izsūtītie.

Ja kāds ar pilnu krūti cīnās par kādu lielās vizijas daļu, tad tas ir pierādījums, ka viņš vai nu vēl nav nacionāli pilnīgi nobriedis, vai arī deģenerējies tautas centienu izpratnē.

Ir ērtāk nolikt zemākus mērķus, kā cīnīties par augstiem ideāliem, jo sevišķi tad, ja to realizēšana pagaidām šķiet esam vēl tālā nākotnē.

Pasaules notikumi ir ievirzījušies posmā, kad laiks un telpa vairs necieš tukšumu un mērenību. Tas attiecas arī uz trimdinieku tūkstošiem. Arī mums jāsāk šķirt graudi no pelavām, un no vēl zaļā zara jāizlasa tārpi un citi maitātāji.

Mums jākeŗas pie darba jau šodien. Ārejā sektorā tas prasa pēc sistemātiskas ārzemju braucu pulka rekrūtēšanas, vietējās vai starptautiskās politiskās, apolitiskās un baznīcu organizācijās, mūsu spējīgāko jaunās paaudzes pārstāvju sūtīšanu uz starptautiskām sanāksmēm; rūpīgu politisko pārmaiņu pētīšanu ne tikvien aiz dzelzs aizkara, bet vēl vairāk visās emigrācijas zemēs, lai attiecīgā brīdī esam lietas kursā par partiju un valdību noskaņojumiem, simpātijām un antipātijām.

Iekšējā sektorā mums, lielumā jārūpējās par jaunatnes ieaudzināšanu latviešu gara tradīcijās, jauno vadītāju sagatavošanu un izvēli speciāliem uzdevumiem, arodu izglītības ievirzi, drukātā vārda krājumu sagatavošanu tautas pamatdaļai, palīdzības darbu un latviskās pašapziņas un tiesības saglabāšanu.

Bet pārī visam mums ir jābūt nenogurstošiem un nesaudzīgiem cīnītājiem pret sarkano velnu — komūnismu. Šī cīņa vēl prasīs daudz upuŗu, bet uzvaru nevar sagaidīt bez tiem.

Upuŗus nesa senlatviešu cīnītājs, upuŗus nesa pirmā pasaules karа cīnītāji, šķietamo utopijas viziju pārvērsdami patiesībā. Upuŗus nesa arī otrā pasaules karа cīnītāji un daudzi nes vēl tagad, lai uz laiku zudušo viziju pārvērstu atkal īstenībā.

LATVIJAS AMERIKA
pārtiek
KLIVLENDA
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementa pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Beergalis, 12102 Miles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

IZSTĀDE KAL

Čikagas tautību festivāls Illinoisas universitātes izstāžu telpās šogad rādīja stingri uzlabotu iespaidu. Ja arī šur un tur pavidēja pa Bidermeijera laiku atlasa dīvānspilvenam ar uzšūtiem pāviem kā etnogrāfiskās mākslas paraugiem, visumā stendi bija daudz gaumīgāk iekārtoti. Kur pagājušo gadu, šo izstādi rīkojot pirmo reizi, tikai latvieši un, mazākā mērā, vēl pāris tautības bija saskatījušas šeit plašas iespējas svarīgai pretkomūnisma propagandai, šogad par to bija parūpējusies vienā vai otrā veidā katra apspiestā tauta.

Izstādi atklāja Čikagas pilsētas galva Deilijs, veltīdams jaukus vārdus eiropiešu tradicijām un kultūrai. Latviešu stends arī šogad bija teicams. Soreiz centrā bija likts māksl. Simaņa speciāli šim gadījumam veltīts gleznojums uz stikla, ar mocito Latviju centrā un cietēju tautu aizmugurē. Zem tā rūpīgi izmeklētu rotu klāsts, pa labi un pa kreisi — labākie daiļamatniecības mākslas paraugi. Mūsu tautu meitas izdalīja pretkomūnistisku skrejlapu: „Mēs apsūdzam

Arī ar n

(48. turpinājums)

— Ai nē, mēs iztiekam labi, — viņ damās teica, — vienīgais, ko nesaprotu veseliem cēlieniem nosēdēt spoguļa p pareizo veidu kā pieglaust kādu mat stundām pacietīgi izmēģināt desmiti Vakar viņa visu priekšpusdienu pie galvas lakatiņu. Arī iepirkšanās lauk bāms meistars. Ko es neesmu spējusi gadiem, to viņa Gerā nopirka jau tr nojaml!

°°

Vācu armiju atkāpšanās kā aus frontē bija acīm redzama, un arī virs jumu optimistiski lietiķiais tonis n stāvoklis bija nopietns. Un tomēr vecajā, parastajā kārtībā. Vismaz lau ir kā vajadzīgs, un ka pārtikas trūk brukumi vienmēr lielākas formācijās, ziņojumi par piederīgo nāvi gan fro jās pilsētās, gaŗu gaŗās darba stunda kaut kas dabisks, pareizs un negrozām

Viļņa darba biedri aizvien biežāk mazajos dzīvokliņos apķīlātas viena v un ka tajās ievietoti bēgļi — gan no jiem apgabaliem, gan no austrumiem. reiz ieskanējās arī pa latviešu uzvār Vilnis sēdās divritenim sedlos un aizb mot, izvaicāja par bēgšanas apstākļie nodomiem un klausīnāja, vai atbrauc dzirdējuši par vecajiem Zemdegām.

Tēva un mātes klusēšana vienmēr

SAKNES

18. NOVEMBRA IZSKAŅAI

Leonija Ozolkalne

Lāpas ir izdzēstas. Svētku telpās vēl asi smaržo izdegušo sveču smarža un tikko tveramā rožu elpu, jaukdamās ar zaļumu rūgtenumu. Karogi nolaisti un noliktī savās glabātuvēs, lai savā stundā atkal celtos, līdzi aicinot un saucot savus nesējus.

Trīspadsmit vasaras mums ir aizziedējušas gaŗām, trīspadsmit ziemas ir pārlijušas pāri. Šai laikā esam auguši un diluši. Daži pleci nolikuši, daža galva saziedējusi sirma — taču tie paši vārdi ir atskanējuši svētku zālēs, tie paši saucēja vārdi ik gadus. Cik tos esam uzņēmuši un paturējuši, cik vienaldzīgi pārlijušī gaŗām, paša domu slāpēti un nesadzirdēti, to lai atbildam katrs pats sev.

Cik daudzkārt esam apšaubījuši šo pieminas stundu lietderību, uzsvērot, ka gadi mūs neglābjami aiznesuši no dzīvās Latvijas, tā ir ēnu valsts, kuŗā var dzīvot tikai atmiņās, un šodiena ir gluži cita, un mēs paši esam citi. Mēs iekļaujamies svešajās zemēs, sākam domāt viņu domas un piederēt tai, tur, kur katru mūs likteņa labvēlība nometusi. Un tas materiālais labums, ko baudām ap sevi, mums sasien spārnus. Un te dzimušo šūpuļi . . .

Un vispār, kas tad ir tas mazais ielāpiņš uz lielās pasaules kartes ar niecīgo kilometru platību, kas arvien ir svešnieku apdraudēta? Tē ir drošība un maize.

Vai tikai tāda lai būtu izskaņa?

Taču nē! Vēl tik tikko šī telpa bija pilna jaužu, daudzi spoži acu pāri vēroja dekorējumu krāšņumu, kas tik satraucoši atgādina pagātnes bagātību. Laudis klausījās programmas izpildījumā un sila, pieminot un suminot. Un kāda sēkla iekrīt kaut kur dziļi un paliek. Kāds varvīkšņains zaigums ir apņēmis visus, ietinis krāsu gredzenā, tura kopībā. Jo ir vārdi, kas nekad nenoveco, kas nekad nemirst. Un ja šis mazais zemes ielāpiņš arvien ir bijis un ir svešnieku iekārots un gribēts, tad zināms, tas ir ko vērts, un būsim lepni arvien palikt piederīgi tam, turot to dargu un neatdodamu nevienam, Prasīsim, lai sirdī bagātie biežāk runā labus vārdus, neļaujot mums apsūnot.

Uz galda man neliela papīra lapiņa, kas man liekas tik dzīva, kā sabangota elpa. Tā nāk no turienes un vēsta:

„Esmu slima aiz ilgām... Nākot novembŗa dienām, gars top grūtsirdīgs. Kāds spožums ir izdzisis. Nē, tas ir izpūsts ar varu. Taču sirdī ir palikusi ogle, kas sprikst un gruzd, un neļauj aiz mirst. Un man ar varu jāslāpē šis liesmas, lai tās nepārņemtu mani visu un lai es neizdegtu sai nakti kā lāpa. Šais mijkrēšļa stundās domas ir kā uguns ziedi, tās deg, plosa. Es nezinu, vai tā būtu varoniba, bet man gribētos iziet ar lāpu rokā šais novembŗa dienās cauri manas pilsētas ielām. Pilsētās, kas ir mana, un tomēr tik pārveidota..."

Šais vārdos es saklausu dzimtenes jaunieša sirdi, un es redzu, ka viņi iziet ar lāpu rokā... Drošī, viņi to nedaris, bet simboliski tā deg viņu rokās, un es dreb līdz ar viņiem kā tā liesma, ko tie nes. Par godu senās varonības dienām...

Toreiz, kad karа notikumi to atšķīra no vecākiem, un tā palika gluži viena, šai meitenei bija trīspadsmit gadu. Likteņis to nebija žēlojis. Bet ja kāda sakne ir aizmetusies dziļāk, tā sīkstī turas arī liesā augsnē. Tā nenotrūkst, bet diedzē jaunus asnus, kas meklē sauli.

Ir baismi padomāt, cik bieži ledi ir pārlūzuši to sirdīs, kuŗu ceribu pavasaŗi neatnes jaunu ziedēšanu, jo saule tos ir atstājusi, pametot mūžīgā ziemā. Vai līdz saknēm pārsalušais koks vairs dzīvo? Vai tas nav miroņu dārzs ar nedzīviem zariem, kas biedina un apsūdz? —

Neļausim mūsu tautai izkalt kā ābelei salā, sūtīsim tai siltus vējus!

Jaunie latvieši! — esiet jūs tās mazās saules, kas dod dzīvību dziļi slēptajām saknēm. Esiet jūs tie zvani, ar modinātāja skaņu! Lai iz tumsas no ilgām dzimst brīvības. dziesma. Un to jums dziedāt kopīgi, visiem, izkaisītiem un sadrumstalotiem, taču vienās ilgās apvienotiem, viena mantojuma īpašniekiem.

Tā vientuļā lāpa neizdegs velti.

KLĀJ VIESĪBU
GĀLDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

BRIVĪBAS ARMIJA

Visā šai laikā aust un riet jaunas politiskas zvaigznes, deklarējot sevi kā vienīgi tiesīgās lemt un vadīt. Taču neksad neviens nācējs nav aizmirsis pēc iespējas pats ērtāk nosēsties krēslā, kuŗu vai nu pats diezgan brutāli iekaŗojis, jeb draugi tam to pasnieguši. Tā iznāk, ka sēdētājs vairāk norūpējies par savu ērtumu, kā darāmo darbu. Tāpēc velti ir cerēts, gaidīts, posts, vil ties un augšāmcelties, taču pamatā nekas nav grozījies. Pasaule tāpat karājas pār posta bezdibenu, tikai tas matiņš, kuŗā tā karājies, izstiepjas aizvien tievāks, kļūst nestiprāks. Tad jau labāk iss gals, nekā gaŗi moku gadi! Ko tautām un cilvēcei dod dārgie konferenču braucieni, gan sievu, gan svītu pavadībā, kur bārstās komplimentiem, jeb draud ar tupelēm? Tie atgādina senus sievu tirgus kaŗus. Un iznākumā tupeļu varonis spridzina vienu atoma bumbu pēc otras, apvijot visu zemes lodi ar nāvīgo nokrišņu jostu.

Varbūt būtu vietā jautājums: vai tā zinātne, kas nodarbojas ar visas cilvēces un dzīvās radības iznīcināšanas problēmām, vai tā jau nav noziedzība pret visu dzīvo — Dieva radīto? — Runāt, tiksmināties ar deformēto nākotnes cilvēku kā nāves staru sekām, vai tas viss nav sadisms? Vai šī zinātne vairs atzīstama kā pakalpojums, jeb galīgi noraidāma, kā neaplēšama posta nesēja? Vai tas ziņkārīgais pogas nospiedējs cer, ka viņa nemirstīgais gars lidināsies pār miljonu tukšumu neskarams un visvarens? Vai viņš domā, ka ir tas tiesīgais, kas spēj un drīkst uzņemties atbildību par tiem notikumiem, kas sekos? —

No otras puses: ja nav iespējama atomu ieroču kontrole vienā austrumu tiepšas dēļ, tad laipošana un vairīšanās no cīņas ir gļēvulība, kas apkaunо visus rietumniekus. Tā nav savas zemes un tautas pasargāšana, bet tīšā nodošana iznīcināšanai. Varēt un nedarīt, tā ir līdznoziedzība. Ja lielie un stiprie rietumi neapstādina austrumu zvēru, tad nav vērts to izdoto miljonu, kas ic-dzīvotājiem nesami nodokļu nastas.

Ir taču skaidrs, ka kaŗš tiek no zināmas puses provocēts, un tas ir neizbēgams. Tikai naīvais var cerēt paslēpties no briesmām, neizrunājot šo vārdu. Bet viņš taču stāv tepat uz pasaules slieksņa, plandot plato, sarkano mēteli. Vēl naīvāk būtu, ja rietumi tam nebūtu gatavi un, plecus ieravuši, gaiditu pirmo sitienu.

Kaŗš... Kāds īss vārds, bet cik daudz nepārredzama posta tas atnes līdz, pārvēršot drupās vērtības, izdzēšot dzīvības. Un tomēr, līdzi postam nāk arī atpestīšana. Visam ir dārga dzīvības maksa, bet ja kāda tauta pārāk nospiesta ceļos, tad, lai svešo varu nokratītu, ir jālieto pretvara. Varmācības atvairīšanai jālieto brutālitāte pret brutālitāti, lai cik derdzīga tā būtu kultūras cilvēkam. Būt tā nospiestam ceļos, kā tautas vārguļo pazemojumā zem komūnisma, ir ne tikai bargi biedi brīvajai pasaulei, bet spļāviens sejā vishumānitārākām cilvēcības ievirzēm, kur tīri apgriež kultūras saknes, izdzēš katru personības vaibstu, kur nekā nav svēta, ne reliģija, ne ģimene, ne pats cilvēks, tur kaŗš ir vienīgā atpestīšana.

Es bīstos vienu: tautas savā verdzināšanā ir novestas tik tālu, ka tās kļuvušas immūnas pret ballēm. Šodiena ir tik rūgta, ka eksplozija ir tuvu. Dzīvība ir tikai vārguļošana, un to atdot par brīvību nav žēl. Tās padotas rusifikācijai, individa un visu nacionālo vērtību un sasniegumu iznīcināšanai.

Rietumi savu palīdzību šķiež atpalikušām mežoņu tautām, kamēr senām kultūras tautām jauj aiziet bojā un pat palīdz tās izdzīt: cik maksā Eiropa! Un ja rietumi to negrib ņemt vērā kā baigu piemēru un biedinājumu, tie paši ir sodāmi. Jau gadiem, dziļi vilies, ar dziļu nicināšanu eiropietis ir noklausījies rietumu tukšvārdībā. Spriedums ir: gļēvuļi! Kas notiks tad, kad eiropiešu pacietības mērs būs pārbriedis, kad cerības būs pārvērtušās izmisumā, stāvot pie noslepkavoto miljonu kapiem? Par ko? Kāpēc? Rietumi jau laikus distancējas, solot palikt tikai skatītājos.

Neviena no mazajām, sabradātajām tautām nav saņēlusies pati, lai sāktu kaut vienu kaŗu. Vaŗonīgi tās gan aizstāvējušās no varmācības. Citi, lielie, tās ir ierāvuši notikumos, kur pērk un pārdod, bez to piekrišanas un gribas. Vai tagad šīm varmācīgi paklautajām nav tiesības teikt: jūs mūs pārdevāt, jūs esat mūsu slepkavas! Tad nu tagad jūsu pienākums ir mūs piecelt, palīdzēt, atgūt kaut daļu zaudētā. Mūsu noslepkavotos un nomocītos jūs mums nespējat vairs atdot, jūsu parāds ir tik liels. Jo vēl tagad daži nekautrējas Berlines samaksai piedāvāt Baltijas valstis. Vai tie ir tie brīvības un taisnības principi, uz kuŗiem dibinās rietumi? Mēs tikai saucam, lūdzam un aicinām: atdodiet mums mūsu nolaupīto brīvību! Jo bargi var atriebties Amerikas vienaldzība un iztirgošanas tiekšme tad, kad Eiropa pati sev uzcels uzvaras vārtus.

Un mums, mums jāuzņemas vairāk, kā tikai izdzītības lāsts. Mums jāpieceļ apsmietie, mums jāatdod tiem nolaupītais gods. Ne saiešanas nami svešumā mums ceļami, bet gan jādibina visu apspiesto tautu armija — Brīvības armija. Ir jāpanāk likumīgas tiesības to apbrunojumam Apvienoto Nāciju morālā un materiālā atbalstā. Ja tām būtu liegta iespēja komplektēties Amerikā, tās varētu pārcelties uz Eiropu, — uz visas kultūras sirdi. Kā to darīt, tas būtu militāristu uzdevums lemt un spriest.

Brīvības armija, ja tāda būtu, būtu liels morāls atbalsts tiem, kas brīvības p a t i e s i alkst. Tas būtu papildinājums tam nacionālam kodolam, kas nobriedis apspiesto tautu sirdīs. Tikai tā mēs palīdzētu celt savas brīvības namu, tikai tā ir iespējama Eiropas saglābšana.

Lasot Pad. Savienības laikrakstus, taču no visa jaužams, ka krieviem ir lielas bailes sadrupt sīkdaļās. Tikai tāpēc tie vēl kaŗu neiesāk. Ja sarkanā valdība savos pamatos negrilotos, tiem nebūtu jāķeŗas pat pie tik zemiem darbiem, kā pilsoņu persorīgā pasta brutālas piesavināšanās. Kas tad cits tas ir kā bailes?

L. O.

GENERĀLKONSUL.
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5881.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

PAR DZIVNIEKIEM VAR PAPRIECĀTIES, ARĪ TOS NENOGALINOT

PEKARIJAS

„Ak, kas par mazām, smukām cūciņām!" kāda jauna dāma, man blakus, reiz izsaucās zooloģiskā dārzā. Bet pietika ar dažiem elpas vilcieniem šo radījumu būra priekšā, un sarauktu degunīņu viņa aizsteidzās tālāk. Iemesls: pekariju muguras vidū atrodas liels dziedzeris, kas dzīvnieku dusmu, vai uztraukuma brīžos izdala eļļainu vielu. Un šai vielai ir tik spēciga smaka, ka dažkārt pekarijas mēdz dēvēt arī par mošus cūkām.

Būtībā pekarijas nav īstas cūkas. Viņu sugas dzīvnieku pasaulē sastāda savu dzimtu, ko latiņu valodā sauc Tayassuidae. Pekariju dzimtas sugas galvenokārt dzīvo Vidus- un Dienvidamerikā, bet tikai viena suga ar savām pasugām ziemeļos no Rio Grandes. Ziemeļamerikas raksturīgākām pekarijām, kā ļoti daudzām dzīvbūtnēm, ir piedēvēti dažādi lokāli apzīmējumi, par pareizāko varētu atzīt: apkaklainās pekarijas (Pecari angulatus angulatus), jo to melnpelēkā apspalvojumā izdalās gai šāka „apkakle".

Pekarijām reiz tālā senatnē bijuši kopīgi senči ar citos kontinentos dzīvojošām meža cūkām un tāpat māju cūkām. Bet to ķermeniskā attīstība ir ņēmusi savu virzienu, to augšējie ilkņi sniedzas lejup (nevis tiecas augšup, kā cūkām), ir vēl citas zobu izkārtojuma īpatnības, to pakaļkājām ir tikai trīs „pirksti" (cūkām — četri) un tām ir ganīšanai raksturīgs, ka tās ēd arī kukaiņus, tārpus un maitas. Pekarijas ir vienīgās dzimtās Amerikas „cūkas"; tās meža cūkas, kas sastopamas šī kontinenta apgabalos, nav iezemietes, bet brīvībā izmukušu mājlopu pēcteči.

Ja mēs sevi atzīstam un deklarējam par tautas dzīvo zaru, tad, karavīra skatījumā, mums nākotnē kā tautai var būt tikai viena vīzija, viens mērķis, un tā ir brīva Latvija. Šīs iedomātās vizijas gaismā savas dzīvības atdeva cīnītāju tūkstoši. Tās gaismā vislielāko kaunu un pazemojumus pārcietusi un vēl arvien pārcieš Sarkanā velna nagos palikusī tautas pamatdaļa, šīs vizijas gaismā nāvei spītējuši svešajos apgabalos izsūtītie.

Ja kāds ar pilnu krūti cīnās par kādu lielās vizijas daļu, tad tas ir pierādījums, ka viņš vai nu vēl nav nacionāli pilnīgi nobriedis, vai arī deģenerējies tautas centienu izpratnē.

Ir ērtāk nolikt zemākus mērķus, kā cīnīties par augstiem ideāliem, jo sevišķi tad, ja to realizēšana pagaidām šķiet esam vēl tālā nākotnē.

Pasaules notikumi ir ievirzījušies posmā, kad laiks un telpa vairs necieš tukšumu un mērenību. Tas attiecas arī uz trimdinieku tūkstošiem. Arī mums jāsāk šķirt graudi no pelavām, un no vēl zaļā zara jāizlasa tārpi un citi maitātāji.

Mums jākeŗas pie darba jau šodien. Ārejā sektorā tas prasa pēc sistemātiskas ārzemju braucu pulka rekrūtēšanas, vietējās vai starptautiskās politiskās, apolitiskās un baznīcu organizācijās, mūsu spējīgāko jaunās paaudzes pārstāvju sūtīšanu uz starptautiskām sanāksmēm; rūpīgu politisko pārmaiņu pētīšanu ne tikvien aiz dzelzs aizkara, bet vēl vairāk visās emigrācijas zemēs, lai attiecīgā brīdī esam lietas kursā par partiju un valdību noskaņojumiem, simpātijām un antipātijām.

Iekšējā sektorā mums, lielumā jārūpējās par jaunatnes ieaudzināšanu latviešu gara tradīcijās, jauno vadītāju sagatavošanu un izvēli speciāliem uzdevumiem, arodu izglītības ievirzi, drukātā vārda krājumu sagatavošanu tautas pamatdaļai, palīdzības darbu un latviskās pašapziņas un tiesības saglabāšanu.

Bet pārī visam mums ir jābūt nenogurstošiem un nesaudzīgiem cīnītājiem pret sarkano velnu — komūnismu. Šī cīņa vēl prasīs daudz upuŗu, bet uzvaru nevar sagaidīt bez tiem.

Upuŗus nesa senlatviešu cīnītājs, upuŗus nesa pirmā pasaules karа cīnītāji, šķietamo utopijas viziju pārvērsdami patiesībā. Upuŗus nesa arī ot

...KOTNES VIZIJA

...pauzemi... ...ideālu ...znām, ...mūsu ...audēju... ...noga... ...reportē... ...modevi... ...audzap... ...irs. Un ...deva ...ru val... ...ārtojās ...jas lai... ...aglabā... ...ēja ide... ...va vad... ...jas to ...stajām ...s, dzīvā ...jas ie... ...ntē un ...stošiem ...m upu... ...pasaulē ...ā simts ...s iece... ...ai daļē... ...ītāmas ...ināmas ...kara... ...nebija ...et mēs ...ību, ka ...pirm... ...iktenis ...ā. ...arakās ...ālisma ...perso... ...ēju ba... ...as, tuv... ...turēša... ...s, par ...trim... ...nis at... ...Latvijas ...le ir ti... ...u vidū ...ikstam ...tekās ...kas vēl ...kai dzī... ...bāšanai ...ttīstībā ...trādātu ...plānu, ...jābūt ...dzimte... ...izsūtī... ...šās lat... ...ākai vi... ...ga Lat... ...mu pa... ...mā ap... ...o viziju ...nu uto... ...na, ka ...ijas lai... ...ivā spē... ...si nepa... ...i ziedo... ...sevi sa... ...ēli vā...

Ja mēs sevi atzīstam un deklarējam par tautas dzīvo zaru, tad, karavīra skatījumā, mums nākotnē kā tautai var būt tikai viena vīzija, viens mērķis, un tā ir **brīva Latvija.** Šīs iedomātās vīzijas gaismā savas dzīvības atdeva cīnītāju tūkstoši. Tās gaismā vislielāko kaunu un pazemojumus pārcietusi un vēl arvien pārcieš Sarkanā velna nagos palikusī tautas pamatdaļa, šīs vīzijas gaismā nāvei spītējuši svešajos apgabalos izsūtītie.

Ja kāds ar pilnu krūti cīnās par kādu lielās vīzijas daļu, tad tas ir pierādījums, ka viņš vai nu vēl nav nacionāli pilnīgi nobriedis, vai arī deģenerējies tautas centienu izpratnē.

Ir ērtāk nolikt zemākus mērķus, kā cīnīties par augstiem ideāliem, jo sevišķi tad, ja to realizēšana pagaidām šķiet esam vēl tālā nākotnē.

Pasaules notikumi ir ievirzījušies posmā, kad laiks un telpa vairs necieš tukšumu un mērenību. Tās attiecas arī uz trimdinieku tūkstošiem. Arī mums jāšķir graudi no pelavām, un no vēl zaļā zara jāizlasa tārpi un citi maitātāji.

Mums jāķeras pie darba jau šodien. Ārejā sektorā tas prasa pēc sistemātiskas ārzemju draugu pulka rekrūtēšanas, vietējās vai starptautiskās politiskās, apolitiskās un baznīcu organizācijās, mūsu spējīgāko jaunās paaudzes pārstāvju sūtīšanu uz starptautiskām sanāksmēm; rūpīgu politisko pārmaiņu pētīšanu ne tikvien aiz dzelzs aizkara, bet vēl vairāk visās emigrācijas zemēs, lai attiecīgā brīdī esam lietas kursā par partiju un valdību noskaņojumiem, simpātijām un antipātijām.

Iekšējā sektorā mums lielumā jārūpējās par jaunatnes ieaudzināšanu latviešu gara tradīcijās, jauno vadītāju sagatavošanu un izvēli speciāliem uzdevumiem, arodu izglītības ievirzi, drukātā vārda krājumu sagatavošanu tautas pamatdaļai, palīdzības darbu un latviskās pašapziņas un ticības saglabāšanu.

Bet pāri visam mums ir jābūt nenogurstošiem un nesaudzīgiem cīnītājiem pret sarkano velnu — komūnismu. Šī cīņa vēl prasīs daudz upuru, bet uzvaru nevar sagaidīt bez tiem.

Upuris nesa senlatviešu cīnītājs, upuris nesa pirmā pasaules kara cīnītāji, šķietamo utopijas viziju pārvērsdami patiesībā. Upuris nesa arī otrā pasaules kara cīnītāji un daudzi nes vēl tagad, lai uz laiku zudušo viziju pārvērstu atkal īstenībā.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Bergmanis, 12102 Miles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

...IEM VAR PAPRIECĀTIES, ...OS NENOGALINOT

PEKARIJAS

...smukām ...dāma, ...s zoolo... ...ar da... ...radiju... ...sarauktu ...ās tālāk. ...ras vidū ...kas dziv... ...raukuma ...iu. Un ... smaka, ...dz dēvēt ...istas cū... ...ieku pa... ...ntu, ko ...assuidae. ...zalveno... ...Dienvid... ...suga ar ...s no Rio ...tas rak... ...kā ļoti ...ir piedē... ...imējumi, ...tzīt: ap... ...ecari an... ...to melno... ...ialās gai ...enatnē bi... ...os konti... ...a cūkām ... Bet to ...r ņēmusi ...ējie ilkņi ...ecas aug... ...citas zo... ...as, to pa... „pirkstī" ...m ir gan...

drīz gremotājiem līdzīgi vēdera orgāni.

Lai cik miermīlīgas reizēm izliktos aizgaldā snauļojošās māju cūkas, tomēr to raksturā ir saglabājušās īpašības no tiem laikiem, kad cūku priekšteči bija vieni no briesmīgākiem radījumiem šajā pasaulē. Reiz tagad izmirušī cūkveidīgi zvēri negrieza ceļu arī tagad izmirušiem zobenzobu tīģeriem. Milzīgo cūkveidīgo priekšteču cīņas gars ir saglabājies arī tagadējās pekarijās. Sadzirdot kādas līdzinieces izmisuma kviecienus, viss bars traucas tai palīgā, un pat nežēlīgais cīnītājs — jaguārs tad meklē glābiņu bēgšanā.

Pieaugusi pekarija sver apmēram 40 mārc., un cilvēks, ar smagiem zābakiem kājās, tādu pat varētu nospert beigtu, bet daudzkārt mednieki ir mukuši no šiem maziem cūkveidīgiem radījumiem, jeb kāpuši kokos un gaidījuši, kamēr niknais bars aizklaiņo projām. Pekarija gaļa nav tik garšīga kā cūkas gaļa, un smakojošais dziedzeris ir jāizgriež tūliņ pēc nogalināšanas, citādi gaļa kļūst nelietojama.

Abu dzimumu pekarijas izskatā vienādas. Tās galvenokārt pārtiek no saknēm, zīlēm, riekstiem un dažādiem zālaugiem, bet ēd arī kukaiņus, tārpus un maitas. Pekarijas ir vienīgās dzimtās Amerikas „cūkas"; tās meža cūkas, kas sastopamas šī kontinenta apgabalos, nav iezemietes, bet brīvībā izmukušu mājlopu pēcteči.

I. B.

IZSTĀDE KALPOJA LATVIJAS LIETAI

Čikagas tautību festivāls Ilinoisas universitātes izstāžu telpās šogad rādīja stingri uzlabotu iespaidu. Ja arī šur un tur pavīdēja pa Bīdermeijera laiku atlasa dīvānspilvenam ar uzšūtiem pāviem kā etnogrāfiskās mākslas paraugiem, visumā stendi bija daudz gaumīgāk iekārtoti. Kur pagājušo gadu, šo izstādi rīkojot pirmo reizi, tikai latvieši un, mazākā mērā, vēl pāris tautības bija saskatījušas šeit plašas iespējas svarīgai pretkomūnisma propagandai, šogad par to bija parūpējusies vienā vai otrā veidā katra apspiestā tauta.

Izstādi atklāja Čikagas pilsētas galva Deilijs, veltīdams jaukus vārdus eiropiešu tradicijām un kultūrai. Latviešu stends arī šogad bija teicams. Sōreiz centrā bija likts mākslī. Šīmaņa speciāli šim gadījumam veltīts gleznojums uz stikla, ar mocito Latviju centrā un cietēju tautu aizmugurē. Zem tā rūpīgi izmeklētu rotu klāsts, pa labi un pa kreisi — labākie daiļamatniecības mākslas paraugi. Mūsu tautu meitas izdalīja pretkomūnistisku skrejlapu: „Mēs apsūdzam austrumus, mēs brīdinām rietumus!" Pasakaini greznais fons radīja iespaidīgu kontrastu ar priekšplāna nostūrī stāvošo filmu ekrānu, kas nepārtraukti raidīja filmu „Mana Latvija". Tā izrādījās par ļoti piemērotu izstādes eksponātu, kam vienmēr apkārt drūzmējās ļaudis.

Pat dažs labs latviešu skolas audzēknis (Visa latviešu skola bija atvesta ekskursijā uz šo izstādi ar Daugavas vanagu un Latviešu biedrības autobusu) nostāvēja pie šīs filmas lielāko daļu izstādē pavadāmā laika.

Izstādē bez reprezentācijas stendiem un priekšnesumiem bija arī ēdienu galdi, kur gardēžiem bija ko mieloties, jo šeit katra tautība centās parādīt savus izslavētākos kārumus.

Par svaigu krājumu pievešanu rūpējās vesels cepēju un piegādātāju štābs Daugavas vanadžu virsvadībā.

No malas raugoties, liekas, ka izstādē ieguldīti daudzi tūkstoši naudas, un rodas jautājums: kā tas viss panākts? Intervējot latviešu stenda rīcības komitejas pr-di K. Vanagu, viņš paskaidro, ka tā sikuma, ko sauc par naudu, gan viņiem neesot bijis, bet iztikuši tāpat, jo neviens tautietis, aicināts talkā, nav atteicies palīdzēt. Daudzi bez darba pieļikuši klāt arī ievērojamas summas līdzekļu. Daži talcinieki pat pieteikušies paši, tā nu K. Vanaga dzīves ziņā nostiprinājusies šāda mūsu laikos reti dzirdēta atziņa: kur vien taisās kāda laba lieta, tur latvieši piesaistāmi bez kādām grūtībām. Viņš cildināja daudzos izstādes rīkotājus, sākot ar arch. Ziemu, māksl. Šīmani, būvtechniķi Pūci, zeltkali Telli, Tiltiņa krāsotāju firmu, Viksniņu pāri, Daugavas vanagiem ar Aug. Vanagu, Priedulāju, Bērziņu, Brēdi, Strauju u. c.

Interesanti atzīmēt, ka gan pēc pilsētas galvas palīga pulkv. Reilija, gan arī citu tautību stendu pārstāvju izteicieniem iznāk, ka taisni latvieši ar savu pagājušā gadā gaumīgi iekārtoto stendu veicinājuši izstādes kvalitātes celšanu šogad. Plkv. Reilijs pat teicis: „Esmu pārliecināts, ka vairāki tūkstoši čikagiešu pirms šīs izstādes apmeklēšanas pat nezināja, ka tāda Latvija eksistējusi. Tagad viņi to zina: jūsu stendam nevar palet garām!"

D.V.

Andrejs Pablo Mierkalns

AKTRISEI MĀRAI ANTĒNAI

Nekad pasaulē tik labi
nesaderas kopā,
kā glīta dzeja ar skaistu aktrisi.
Kas tur vēl piederas klāt?
Orchidejas,
lielā skatuves parāde
un čikaga ar gangsteriem,
mūķizēriem un
naudas
viltojamām mašīnām.
Es pateicos par Jūsu smaidu —
tas aizkustināja mani
līdz pat sirds dziļumiem,
vēl vairāk,
kā atnākošais pavasaris.
Ja, dzeja ar aplausiem
ir kā koka-kola,
atspirdzinoša oranžāde
vai iesala ekstrakta dzēriens.
Nekad vēl manus pantus
nav izrunājušas glītākas lūpas
kā Jūsējās.

Francijā, 1961. g. martā.

Arī ar mūsu kultūras parādi mēs aktivizējam cīņu par Latvijas brīvību.

Eduards Kerģis

DARBI UN DIENAS

PROF. DR. PHIL. P. ĶIĶAUKAM 75 GADI

Š. g. 28. novembrī piepildās 75 mūža gadi prof. Dr. P. Ķikaukam. Ceribā, ka jubilārs pats reiz publicēs sava mūža atmiņas, neminēšu še viņa parastos, biografiskos datus un neuzskaitīšu sīkumos darba posmus un zinātnisko pētījumu publicējumus.

Ar prof. P. Ķikaukas vārdu nesaraujami saistās Latvijas universitātes filoloģijas un filozofijas fakultātes klasiskā nodaļa, kur jubilārs bija mācibas spēks kopš tās sākumiem līdz viņa pašа evakuācijai uz Vāciju 1944. g. rudenī. Klasiskā filoloģija ir prof. P. Ķikaukas sirdslieta. Īpaši grieķu kultūrālās pasaules pētīšanai viņš arī ziedo sava mūža labāko daļu. Latviešiem profesors ir celmlauzis pie visa tā, kas saistās ar klasisko grieķu valodu, grieķu literātūru un mākslu. Te jubilārs ir ievērojams zinātnieks, atzīts arī citu tautu zinātnieku aprindās, cītīgs un kluss darba darītājs, īsts gara aristokrāts.

Prof. P. Ķikauka pēc sava rakstura ir zinātnieka tips, ar precizitāti, iešanu problēmas dziļumos un domu skaidrību. Kad vien atminās kavējamies pie latviešu akadēmiskās saimes locekļiem, mums allaž jādomā arī par viņu. Simtiem latviešu akadēmiski izglītoto skolotāju - filologu ir gājuši caur mūsu cienījama jubilāra rokām. Bez tam prof. P. Ķikaukas Grieķu gramatiku ar pateicību lietojuši visi latviešu teologi, kas savas studijas veica Latvijas laikā.

Šķiet, ka mūža devusi prof. P. Ķikaukam arī dzejnieka dotības, jo vai citādi viņš būtu spējis uzburt saviem klausītājiem tik gleznaini dzīvu ainavu no ārēji šķietami apputējušās, novecojušās grieķu gara pasaules. Piemēram, grieķu daudzie dialekti arvien tapa dzīvi tēli profesora priekšnesumā, kas citādi būtu sausi un neinteresanti. Eksāmenos viņš bija stingrs, tai pašā laikā taisnīgs un gatavs studentus pieņemt dibināti arī ārpus parastā laika.

Prof. P. Ķikaukam nu piepildās 75 mūža gadi. Viņu atcerēsies un pieminēs daudzi, jo viņš, vārdu tiešā nozīmē, ir kalpojis zinātnei un tēvzemei. Viņu iedvesmās kolēģas, daudzie audzēkņi un visi tie, kas vai tikai lietojuši viņa Grieķu gramatiku un redzējuši vai iepazinušies ar prof. P. Ķikaukas biezo un izsmejošo Grieķu literātūras vēsturi. Šo jubilāra rosīgo un čaklo darbu mūsu „Alma mater'ā" pārtrauca komūnistu iebrukums mūsu zeme. Neskatoties uz 75 gadiem un sasniegto, prof. P. Ķikaukas gara dzīves attīstības gaitā vēl jo projām vērojams nemitīgs augšanas process. To apliecina kaut vai viņa priekšlasījumi latviešu trimdas saimei, kas ir spraigu oriģinālu domu pilni.

Jubilārs ir vienmēr centies palikt uzticīgs pats sev un saviem spraustajiem mērķiem.

Mūsu trimdas žurnāli un laikraksti šad un tad ievieto prof. P. Ķikaukas gara ražojumus kas ne vien aptver viņa speciālitāti, klasisko grieķu pasauli, bet profesors nododas arī latviešu gramatikas pētījumiem un mūsu valodas jēdzienu skaidrošanai. Piemēram lai noder viņa pazīstamais proponējums ierastās, bet nepareizās formas „firziķi" vietā lietot pareizo formu „persiķi". Tāpat nav maza profesora interese arī Jaunās Deribas laukā. Viņš kaut ko izpēta un tad, rakstot presē vai ceļot priekšā interesantā priekšlasījumā, apskata dažas bībeles tēmas.

Prof. P. Ķikaukas jubilejas dienā daudzi viņa cienītāji un audzēkņi gribētu būt ar viņu, lai pateicībā un atzinībā paspiestu roku; bet, par nožēlošanu, tas nu nebūs iespējams, jo profesors pašreiz dzīvo lauku vientulībā ārpus Hamiltonas. Bet, kā jau teicu, garā un atmiņās kavēsies daudzi, jo atmiņas, izsakoties Horacija vārdiem, nevar atņemt „nedz kodīgais lietus, nedz nevarībā saplakušais ziemeļu vējš, nedz gadi, kas vēl nāks".

75 gadi ir labs posms, kas nostaigāts cilvēka dzīvē. Ir pārsniegti jau bībeliskie 70. Mēs — jubilāra audzēkņi — vēlēsim jubilāram neskumt par gadu nāstu, kas gulstas jau uz viņa pleciem, neskumt arī par to, ka aiz muguras jau jaunības spars un, varbūt, arī spēka gadi, un trimdas dzīves cīņiņā, saprotams, lēni dilst arī fiziskie spēki. Mēdz teikt, ka visu to atvieto gara stiprums un dzīves atziņu gudrība.

Kad pašķīru prof. P. Ķikaukas Grieķu literātūras vēsturi, kur no katras lapas elpo pretī profesora mūža pūles — viņa gadiem lasītās grieķu literātūras vēstures lekcijas, tad dažreiz liekas, ka tālajā klasiskajā pagātnē varam sazīmēt līdzību ar mūsu laikiem — tagadnē. Tāpat kā toreiz, senatnē, arī šodien pasaulē valda netaisnība, kuŗas rezultātā esam līdz ar jubilāru svešumā.

MEKLĒJUMI TEĀTRA MĀKSLĀ

Kāds teātra pētnieks teica, ka teātris tikpat vecs, cik veca cilvēce. Mārtiņš Zīverts, viesojoties Austrālijā, teicis, ka teātrim beigas. Negribas ticēt, ka Zīverts tiešī tik vārdiski būs domājis, jo, cik es pazīstu Mārtiņu, viņš ir caurcaurim teātŗa cilvēks, un kā drāmaturgam viņam jāzina teātŗa vēsture vispār. Tā priekšroka teātŗa mūžam jādod nezināmam autoram. Ja teātris dzīvojis cilvēces vecumu, tad nav šaubu, ka tas turpinās dzīvot, kamēr dzīvos cilvēki. Turpretim ir skaidrs, ka teātris kā tāds allaž veidojies, pārveidojies, gājis sen pamestos ceļus atpakaļ savos meklējumos un izmēģinājumos.

Līdz ar teātŗu tehnisko iekārtu mainījušies arī aktieŗu sniegumi, paši aktieŗi ietērpi, izrādāmie darbi un vēlmes. Sensenos laikos bijušas tikai primitīvas „skatuves", ja vispār tās par tādām var saukt. Toreiz pieticis, ka kāds sevi pārvērtis par zvēru, putnu u.t.t. un citiem pirmcilvēkiem ko tēlojis, atdarinot zvēru, putnu dievekli. No tā izaugusi ticēšana kādiem dieviem, un ceremonijas pieņēmušas arvien vairāk kulta apmērus. Senvēstures laikos jau celti amfiteātŗi, kuŗos izrādes notikušas vidū, bet skatītāji sēdējuši visapkārt izrādes laukumam paaugstinātās rindās. Izmantotas visas četras dimensijas.

Vēlāk aktieŗu pulciņi braukuši pa pilsētām, uzcēluši tirgus laukumā savu telti un spēlējuši teātŗi. Daudziem nebijis dekorāciju, bet pieticis ar uzrakstu — „Mežs". Skatītāji tad arī „redzējuši" šo mežu.

Pakāpeniski un gadu gaitās nonāca līdz tagadējiem moderniem teātŗiem ar grozāmām skatuves grīdām, mēchaniskām grīdām, kas sastāv no vairākiem stāviem, kuŗus pēc vajadzības pacel un nolaiž, nemaz nepārtraucot izrādes gaitas, un, ja vajadzīgs, automatiski iedarbina grozāmo grīdu. Tā ir liela priekšrocība spēles raitai ritēšanai. Tāda skatuve cita starpā ir Augsburgas teātŗi, ko pēc sabumbošanas pilsēta atkal uzcēlusi.

Dzīvojot bēgļu gaitās Augsburgā, šo rindiņu rakstītājam bija izdevība iepazīties ne vien ar

(Nobeigums 8. lpp.)

MŪSU KOMPONISTA PANĀKUMI

Komponists A. Okolo - Kulaks jau ilgus gadus strādā kā mūzikas redaktors vienā no pazīstamākām amerikāņu mūzikas izdevniecībām „Robbins Music Cooperation", kas starp citu izdod arī lielāko daļu no Holivūdā ražoto filmu partitūrām dažādos aranžējumos. Tagad A. Okolo - Kulaka vārdu lasām uz vairākiem šī apgāda jaunizdevumiem, kuŗus jauktam korim aranžējis pazīstamais komponists: „How green was my valley" un mūzikālai komēdijai „Carnival". A. Okolo - Kulaks flautām un klavierēm izkārtojis arī klasiskās mūzikas partitūru „An evening with Vivaldi", ko nule kā izdevusi „The Big 3 Music Corporation" Nujorkā.

(48. turpinājums)

— Ai nē, mēs iztiekam labi, — viņa pēc brīža vilcinādamās teica, — vienīgais, ko nesaprotu — kā cilvēks var veseliem cēlieniem nosēdēt spoguļa priekšā? Lai atrastu pareizo veidu kā pieglaust kādu matu sprogu, viņa spēj stundām pacietīgi izmēģināt desmitiem dažādus citus. Vakar viņa visu priekšpusdienu pielaikoja Gerā pirktu galvas lakatiņu. Arī iepirkšanās laukā viņa ir neapšaubāms meistars. Ko es neesmu spējusi atrast veikalos jau gadiem, to viņa Gerā nopirka jau trešajā dienā. Apbrīnojami!

o o o

Vācu armiju atkāpšanās kā austrumu, tā rietumu frontē bija acīm redzama, un arī virspavēlniecības ziņojumu optimistiski lietišķais toņis nespēja maldināt — stāvoklis bija nopietns. Un tomēr Gomlā dzīve ritēja vecajā, parastajā kārtībā. Vismaz ļaudis izlikās, ka viss ir kā vajadzīgs, un ka pārtikas trūkums, lidmašīnu uzbrukumi vienmēr lielākās formācijās, ik dienas jauni paziņojumi par piederīgo nāvi gan frontē, gan izbombotajās pilsētās, garu garās darba stundas, — ka viss tas ir kaut kas dabisks, pareizs un negrozāms.

Viļņa darba biedri aizvien biežāk žēlojās, ka arī viņu mazajos dzīvoklīšos apķīlātas viena vai vairākas istabas, un ka tajās ievietoti bēgļi — gan no bumbu apdraudētajiem apgabaliem, gan no austrumiem. Pēdējo starpā dažreiz ieskanējās arī pa latviešu uzvārdam. Tādās reizēs Vilnis sēdās divritenim sedlos un aizbrauca bēgļus apciemot, izvaicāja par bēgšanas apstākļiem, tuvākās nākotnes nodomiem un klausināja, vai atbraucēji nebija kaut ko dzirdējuši par vecajiem Zemdegām.

Tēva un mātes klusēšana vienmēr vairāk Vilni nostiprināja aizdomas, ka vecāki nav paspējuši izkļūt no ielenkuma, un tagad no jauna atrodas krievu okupācijas varā. Vilnis sev pārmeta, ka nav jau laikus mēģinājis vecākus pierunāt atstāt Jelgavu, bet, pārlasot tēva vēstules, vienmēr no jauna pārliecinājās, cik šāds mēģinājums būtu bijis veltīgs. Tēvs bija tik pārliecināts par vācu ieroču uzvaru, ka ne par ko citu nerunāja, kā par to, kāda izskatīsies pasaule pēc kara, kad komūnisma militārā vara būs satriekta. Vecais Zemdega nemīlēja vāciešus — pirmajā pasaules karā vācu karaviņi bija pastrādājuši varas darbus pie viņa mājas un tā pēc tam izdarīja pašnāvību, — bet, kā vēstulēs bija jaužams, vēl vairāk viņš nīda komūnistus.

Atbraukušie bēgļi par Viļņa vecākiem neviens nekā nezināja. No Jelgavas viens, otrs bija izkļuvis, kailu dzīvību glābdams, bet tā kā tiem mantu tikpat kā nekādu līdz nebija, tad tie uz ātrāko — ar retiem izņēmumiem — bija braukuši tālāk cauri Liepājai uz Vāciju. Kurzemē bija aizķēries tikai retais.

Šīs ziņas neiepriecināja, un kaut arī prāts un loģiski apsvērumi spieda domāt, ka Zemdegas no Jelgavas nav izkļuvuši, Vilnis vēl vienmēr nebeidza cerēt, bet klausināja un meklēja, kur varēdams, rakstīja visiem, kam vien zināja adreses un taujāja latviešu pašu palīdzības organizācijās. Panākumu tomēr nekādu nebija.

Daudzās vēstules, ko Vilnis šai laikā izsūtīja uz visām pusēm, tāpat arī apciemojumi iebraukušo bēgļu ģimenēs panāca to, ka viņa vārdu sāka pazīt un ievērot. Gadījās arī, ka Vilnim izdevās iebraucējiem palīdzēt gan ar padomu, gan iestādēs kārtojot apmešanās un citus jautājumus. Tagad lieti noderēja, ka viņš fabrikā bija labi saticis un sadraudzējies ar strādniekiem un meistariem. To starpā bija galvenie pagasta nacionālsociālistu partijas aprūpes organizāciju darbinieki, kas piešķira ne tikai apmešanās tiesības, bet arī norādīja, kuŗā no apķīlātajām istabām bēgļiem apmesties. Nedaudzu nedēļu laikā ar Viļņa starpniecību Gomlā pašā un tās tuvākajā apkaimē novietojās vairākas latviešu bēgļu ģimenes.

— Būsi šovakar? — kādā trešdienas pēcpusdienā Bekeru Ilze jautāja Vilnim, — Gaida šorīt ieminējās, ka gribot tevi sastapt. Bija ļoti noslēpumaina.

— Man gan šovakar bija norunāts apciemojums Badheimā; tur esot ieradusies kāda latviešu ģimene, bet neatrodot savus saiņus. Jāizpētī, kur tie aizķērušies. Bez tam —

— Ko tu gan vari ar viņiem ņemties! Gaida arī domā, ka tev vajadzējis vairāk rūpēties pašam par sevi; tu viens pats visus nevari aprūpēt. Priekš tā ir organizācijas.

— Organizācijas ir tālu, bet posts ir tepat tuvumā.

Viņi norunāja, ka atgriezdamies no Badheimas, Vilnis tomēr, garām braukdams, apciemos arī abas sievietes.

Pulkstenis bija jau krietni pāri deviņiem, kad Vilnis beidzot atslēja divriteni pie Bekeru mājas sienas.

Viņš bija gaidīts. Lauciņu Gaida bija uzposusies kā viesībām, un arī Ilze bija uzģērbusi vienu no saviem labākajiem tērpiem. Jau durvis sitās pretī īstas kafijas smarža.

— Tu tieci gaidīts kā grāfs, — Ilze pie durvīm pačukstēja, — pat kafijpupiņas man iedeva!

Vilnis pasmējās; viņš zināja Gaidu.

— Kā grāfs gan! Interesanti tikai būtu tagad minēt un varbūt par noslēgt derības, kas viņai no manis vajadzīgs. Par velti Gaida nekā nedara.

Izdzirdusi priekšnamā Viļņa balsi, Gaida izsteidzās to saņemt, abas rokas sveicienam pastiepusi pretī.

— Vilni! Tik ilgi neesmu tevis redzējusi Kur tu biji pazudis?

— To pašu gribētu jautāt tev. Kur tu biji pazudusi? Esmu pie Bekera kundzes viesojies trīs, četras reizes, bet tevis neesmu redzējis.

— Darīšanas, darīšanas! Kaut tu zinājis, cik pat man, vientuļai sievietei daudz kārtojamā! Un tad — sarakstīšanās! Kārlis grib, lai tam rakstu gandrīz vai ik dienas. Un kur tad vēl draudzenes! Tās tagad izklīdušas pa visu Vāciju — kamēr adreses vien sadzenā!

Viņi iegāja dzīvojamā istabā, Ilze īsu brīdi pasēdēja kopā ar Vilni un Gaidu, bet tad atstāja tos vienus, pati aiziedama virtuvē pēc kafijas. Uz galdiņa bija sakārtotas viņas pūra tasītes.

— Nu — šauj nu laukā! — Vilnis smīnēdams skatījās Gaidā. Pēc Ilzes aiziešanas viņš pārgāja uz latviešu valodu.

— Drīz šeit ieradīsies Ranta, — Gaida uzvaroši pasmaidīja, un sakrustoja kājas.

— Kas ieradīsies?!

— Ranta. Kāpēc tu kliedz? Tu nepriecājies, ka varēsi veciem draugiem palīdzēt?

— Protams, protams . . . Vilnis samulsumā skatījās grīdā, — Tikai . . . vai Ranta zina, ka es . . . ka viņa . . . Kā tas nāk, ka viņa brauc tieši uz Gomlu?

— Nē. Viņa brauc uz Taubenvaldi. Pie manis.

Taubenvalde, kuŗā dzīvoja Bekeri, bija gan administrātīvi patstāvīgs pagasts, bet tā kā kaimiņu Gomla bija lielāka, tad Taubenvaldi uzskatīja par kaut ko līdzīgu Gomlas priekšpilsētai un tās sastāvdaļu. Gērā, piemēram, neviens neteica, ka brauc uz Taubenvāldi. Ja brauca, tad brauca uz Gomlu.

— Tu ar viņu sarakstījies?

— Es viņai aizrakstiju, ka laimīgi esmu nonākusi Tiringā, ka tā pagaidām no kara daudz nejūt, un ka uzlidojumu arī ir samērā maz. Un ka esmu iekļuvusi ļoti jaukā dzīvoklī.

To, ka es te esmu, tu, tātad, noklusēji? — Vilnis juta sevī mostamies dusmas.

— Vai tad viņa nezina, ka tu te dzīvo? Gaida izlikās naiva.

— Ja viņa ko zina, tad tikai to, ka dzīvoju Gomlā. Cik tālu Taubenvalde no Gomlas, viņa nevar zināt.

Bet uz kartes taču —

— Parastajās kartēs — un katrā ziņā ne tajās, kas pieejamas Latvijā, — tu neatradīsi ne Gomlu, ne Taubenvaldi, — Vilnis pārtrauca Gaidu.

Satraukts viņš piegāja Bekera grāmatu plauktam un pārvilka ar pirkstu to mugurām. Virtuvē dzirdēja traukus šķindam. Tad viņš strauji pagriezās atpakaļ.

— Tu, Gaida, esi maza neliete!

— Es?!

— Tieši tu! Te tev kļuva par garlaicīgu, un tu nolēmi sev sarikot privātu izrādi. Vai tā nav?

— Nesaprotu, par ko tu runā. Ja tu nevēlies, lai Ranta brauc šurp, tad saki. Es to viņai aizrakstīšu, un viņa brauks citur.

— Es tevi varētu pērt!

Vilnis bija sirdī Ilzei pateicīgs, ka tā šai brīdī ienāca istabā, un viņam teikums nebija jāturpina.

Kafiju dzerot, abas sievietes runāja par saimniecisķām lietām, mazo gaļas devu, ūdens sastāva palielināšanu sviestā, un Viļņa klātieni gandrīz neievēroja. Viņš priecājās, ka varēja nodoties savām domām.

Gaidas atklājums par Rantas ierašanos viņu reizē biedēja un priecināja. Kopš Kārlis bija minējis Ivara vārdu, Ranta visu laiku atkal bija valdījusi Viļņa domas. Pēc tam, kad mātes vēstule bija atklājusi skaudro patiesību, Vilni bija pārņēmis nespēks, kuŗa pirmās un vissīkākās sekas bija rokas savainošana papes spiedē, bet kas viņu neatstāja arī vēlāk. Tikai pēdējā gadā Vilnis reizēm noķēra sevi, ka dažreiz pat nedēļām nebija par Rantu iedomājis. Bēgļu ierašanās — un it īpaši Lauciņu Kārļa apciemojums un Gaidas dzīvošana Taubenvaldē — pagātni atdzīvināja un aizgājušos gadus izdzēsa.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hegarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultkiegeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens - ellas apkure, plats iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 17.900.-.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu dubultkiegeļu māja, ellas apkure. Kopīgā cena — $ 12.500.-, iemaksa $ 1.500.-, un atlikums uz jaunām izdevīgām obligācijām.

WOODBINE - GERRARD: Atsevišķa 6 istabu dubultkiegeļu māja, moderna virtuve, ellas apkure. Kopīgā cena $ 12.000.-, iemaksa $1.000.-. Atlikums uz jaunām izdevīgām 10 gadu obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

VAI JŪS PAZĪSTAT KANADAS GALVAS PILSĒTU OTAVU?

Nebūs daudz to, kas par šo pilsētu zina ko tuvāk, vai būs to apmeklējuši, jo Otava ir ne tikai interesanta kā galvas pilsēta, bet arī kā pilsēta uz divu provinču robežas — Ontario un Kvebekas, pie kam Ontario var uzskatīt kā stipri anglisku, bet Kvebeka ir franciska.

Lai iepazītos ar Otavu, izdarīsim mazu ekskursiju pa to. Tuvojoties Otavai no vienas vai otras puses, sastapsimies ar būvdarbiem, kas attiecināmi gan uz ceļiem, pilsētas kanalizāciju vai jauniem pilsētas māju rajoniem. Šie būvdarbi stāv zināmā sakarībā ar paredzēto 100 g. konfederācijas svinēšanu, jo līdz 1967. gadam pilsētas valde cer Otavas centru stipri pārveidot — nojaucot vecās celtnes, un to vietā celt jaunas. Ir paredzēts nojaukt patreizējo dzelzceļu staciju pilsētas centrā un to pārnest ārpus pilsētas. Vecās stacijas vietā paredz celt sabiedriskas ēkas.

Otava savu vārdu 1857. gadā dabūjusi no Otavas upes, uz kuras viena krasta tā stāv. Pirms tam tā saukusies By - town, pēc pulkveža By vārda, kas būvējis kanālu, savienojot Otavu ar Kingstonu. Uz otra Otavas upes krasta ir Kvebekas pilsēta Hall (Hull). Abas pilsētas savieno vairāki tilti, no kuriem viens ir pietiekami vecs, lai domātu par tā aizvietotāju. Pie Otavas savienojas divas upes: Otava un Rideau; pilsētā ir Dow ezers. Upēs daudz salu un uz vienas no tām ir jaunais pilsētas nams. Visumā Otava ir bagāta ar ūdeņiem, un tie aizņem 10 proc. no visas pilsētas platības. Nevar nepieminēt pilsētas parkus un apstādījumus, kuri aizņem vēl vairāk kā 10 proc. no tās platības. Apstādījumi ir bagāti ar puķēm, sevišķi slaveni ir parlamenta apstādījumi pavasaros, kad tulpes zied tūkstošiem. Tās skatities ekskursanti brauc no tālām vietām.

Iedzīvotāju Otavā ir drusku pāri ¼ miljonam, un tie galvenokārt ir Kanadas angļi un franči, to ir apm. 2.000 vāciešu un apm 200 latviešu. Uz ielas dzird kā angļu, tā franču valodu, bet iestādēs ļoti daudz franču. Lai strādātu privātā birojā, jāprot angļu un franču valoda, jo abas ir oficiālas. Valdības un privāto iestāžu zemākie ierēdņi parasti ir franči, kas prot abas valodas.

Otava ir tīri administratīva pilsēta, un no rūpniecības še var atrast tikai dažas dzērienu fabrikas. Sai sakarībā arī celtnes, vismaz pilsētas centrā, raksturojas kā biroju telpas. Galvenās ir valdības ēkas, no kurām rakstura ziņā svarīgākā ir parlamenta ēka parlamenta uzkalnā ar tai pieslejošamies valdības ēkām. Parlamenta ēkai priekšpusē, vidū, ir miera tornis, kas ir 221 pēdas augsts un celts gotiskā stilā, tāpat kā pati parlamenta ēka, kas celta 1859.—1869. g.

Bez parlamenta ēkas te vēl ir daudzas citas valdības ēkas, kas visas ir samērā jaunas. Otavā ir arī akreditēto sūtņu mītnes, no kurām, laikam, franču sūtniecība ir lielākā un skaistākā. Nevar nepieminēt Kanadas ģenerālgubernātora apmešanās vietu, kas ir milzīgā parkā ar daudz blakus ēkām. Gandrīz visas valdības ēkas ir pieejamas ekskursantiem. Parlamenta sesijas laikā var apmeklēt parlamenta sēdes, bet, lai noklausītos debates, tad jāprot bez angļu valodas arī franču, jo debates bieži notiek franču valodā. Interesanti atzīmēt, ka parlamentā apmeklētājiem vīriešiem vieniem ir atsevišķa klausīšanās galerija, atdalīta no sievietēm ar vai bez pavadoņiem, līdzīgi kā Toronto alus bodēs.

Parlamenta ēkas iekšienes skulptūra sākta pirms 30 gadiem, bet līdz šai dienai nav vēl pabeigta.

No mūzejiem kā ievērojamākais jāatzīmē Centrālais vai Viktorijas piemiņas mūzejs, kas ir dabas zinātnes un pa daļai vēstures mūzejs.

Runājot par celtnēm, jāpiemin Gaisa osta, kas celta pēdējos gados un kuras galvenā ēka ir ērta un skaista ar tās plašām uzgaidāmo telpu un skatu platformām. Garākais skrejceļš ir 8.800 pēdu garš. Gaisa ostas ēkā ir arī interesants aviācijas mūzejs.

Lai gan iedzīvotāju skaits Otavā ir daudz mazāks kā Toronto, tomēr tajā ir 2 universitātes: viena Otavas universitāte, otra — Karlton universitāte. Abas šīs universitātes ir jaunas, un ar katru gadu tām tiek celtas jaunas ēkas. Piemēram, Otavas universitātes ēkas sastāv no moderniem jaunām ēkām un no koka barakām, kuŗās pa lielākai daļai ir novietotas eksperimentu laboratorijas ar attiecīgām klasēm.

Otavas universitāte ir katoliska, un to atbalsta kāds katoļu ordenis. Mums, varbūt, izliktos savādi, ja uz jaunajām šīs universitātes ēkām redzēsim uzrakstus vispirms franču un pēc tam angļu valodā.

Katrā no šīm universitātēm ir pa latviešu mācības spēkam — Otavas universitātes matemātikas katedru vada prof. Dr. I. Kalniņš. Karltona universitātē par mācības spēku darbojas Latvijas armijas plkv.-ltn., elektro - inž., ārk. prof. R. Putnaērglis.

Abās universitātēs ir tehniskās un humanitārās fakultātes. Otavas universitātei kā viena no vadošām ir medicīnas fakultāte. Abas universitātes uzņem ar 12. klases vidusskolas izglītību.

Lai nobeigtu ekskursiju, jāpārbrauc pāri Otavas upei uz franču pilsētu Hull, Que., kas jau ir tīri franciska; reti redz angļu uzrakstus, vairāk franču.

Ja Otavā nav rūpniecības, tad Hull'u var nosaukt par rūpniecības pilsētu. Šeit ir liela Eddy koku apstrādāšanas — papīra un dažādu būvmateriālu fabrikas.

Braucot cauri Hull'ai uz vienu vai otru pusi, redzam skaistas ainavas, ūdeni un pakalnus. Sevišķi skaists ir valdības labi kopts Gatineau parks ar daudziem ezeriem un klintīm. Tanī ir arī nelaika Mac Kenzie King'a atstātā vasaras mītne ar vairāk tūkstošiem akru zemes un ēkām.

Otavas iedzīvotāji var būt laimīgi, ka tiem vasaras karstajās dienās nav tālu jāmeklē vēsi ūdeņi peldēšanai, — turpat, gandrīz pilsētas centrā, ir parki upju malās, kur ir publiskas peldvietas. Arī vasarnīcas upju krastos nav tālu jāmeklē. 30 jūdžu attālumā var atrast ezerus, bagātus ar ūdeņiem un zivīm. Arī citā ziņā iedzīvotājiem ir labi — tiem svētdienās nav jācieš slāpes, pārbraucot Otavas upi, alus veikali ir vaļā arī svētdienās, jo te jau ir Kvebekas province.

Tā kā Otavā nav rūpniecības, tad latvieši atraduši nodarbošanos dažādās iestādēs. Otavas latviešu draudzi vada inž. Zolīners, kas ir betona speciālists pie Kanadas valdības. Dr. agr. E. Pārups strādā pētniecības darbu Kanadas lauksaimniecības pētīšanas institūtā, kur strādā vēl daži latvieši. Bez jau minētiem universitātes mācības spēkiem še strādā krietns skaits latviešu inženieru un architektu gan privātās, gan valdības iestādēs.

Kā liekas, tad Otavā radīsies arī pirmie latviešu bagātnieki. Mieriņu ģimenei pieder Mercedes - Benz, Pegeau un Valvo auto pārstāvniecības. Mieriņš pašreiz paplašina sava īpašuma robežas, kuŗās jau ir auto pārdošanas ēkas ar lielām garāžām un labošanas darbnīcām. Mieriņam Rīgā piederēja mēchaniskā darbnīca auto remontiem. Otavā auto pārstāvniecību M. uzsācis pirms 4 gadiem, katru gadu to paplašinot. Viņa divi dēli arī strādā tēva uzņēmumā par pārdošanas direktoriem, trešais dēls studē medicīnu.

Latvietis Puszirnitis (varbūt Zirnītis) iepircis zemes gabalu pilsētas nomalē, kur tagad notiek plaši būves darbi un attīstās jauns pilsētas kvartāls. Puszirnītim ir savs celtniecības birojs kvartāla izbūvei.

Otavā ir 2 angļu laikraksti, franču tie saņem no Montreālas.

Inž. O. Dz-tis.

TĀDS PRET TĀDU

Nav būtiskas atšķirības starp mirušu un dzīvu slepkavu — abu sirdsapziņa, ja tāda tiem vispār ir, notraipīta upuŗu asinīm. Izrēķinājies ar savu pretinieku zārkā, to novietodams Kremļa sienu ārpusē, sarkanais diktātors Nr. 2 nav nekā pateicis pasaulei tāda, kas norādītu kādu maiņu komūnisma idejas pielietošanā ar visām tās konsekvencēm. Viņš nevar piecelt no kapiem miljonus, kuŗus savas valdīšanas laikā Staļins noguldināja padomju zemes plašumos.

Viņš arī pats negrib atteikties no masu slepkavības un melu pūžņiem, uz kā izveidojies un nostiprinājies komūnisms. Kāda gan starpība starp mirušo un dzīvo, ja pēdējais turpina iet iestaigāto ceļu? Ja sarkanais diktātors nolād sava priekšgājēja izrīcību, tad, lai pats kļūtu cītāds, viņam pasaules priekšā jāparāda citāda griba, citādi nelūki un izrīcība. Viņam jālabo kļūdas, lai parādītu, kādu kardinālu maiņu diktatoriskās varas pārvaldītajā Kievijas zemē.

Mirušos nevar atmodināt, bet pastāvošās noziedzības var likvidēt, ja patiešām sarkanajam diktātoram būtu šāda griba, un ja viņš grib uzskatīt, ka priekšgājējs ir noziedzīgi smagi kļūdījies. Staļina pirmais noziedzīgais akts, kopā ar sodam nolemto Molotovu, bija sarkanarmijas izprovocētais krievu - somu karš, kura rezultātā mazā varonīgā Somija zaudēja daļu savas territorijas.

Chruščevam šo kļūdu nav grūti izlabot, atdodot nolaupīto. Bet aina rādās gluži citāda. Somija atkal dzīvo sarkanā lāča draudos: pēdējais runā par jaunu territoriju sarkanarmijas bazēm. Tad seko traģiskais Baltijas valstu jautājums. Šīs trīs ziedošās demokratiskās republikas vienā naktī pārvērtās par kāpostgalvjiņām Kremļa āzim: bez jebkāda reāla pamatojuma vai iemesla Staļina noziedzīgā politika sarkanarmijas atbalstā sagrāva šo valšķu brīvību un neatkarību, varas ceļā to pievienojot „brālīgajai" Padomju Savienībai.

Šis prettiesiskais akts, paldies Dievam, vēl eksistē arī rietumu valstu uzskatos, kas vēl šobrīd neatzīst Padomju Savienības vardarbību Baltijas territorijā. Chruščevs nevar pamodināt vergu darba nometnēs nomocītos tūkstošus un miljonus, bet, ja viņš nopietni grib ko labot, tad Staļina laikmetā nolaupīto brīvību viņš var atdot.

Ja Padomju vara sāktu šādu brīvības restaurēšanu valstīm, kuŗas tā ar varu pieveikusi, tad sarkanajam režīmam pienāktu gals. Chruščevam, labojot Staļina kļūdas, vajadzētu atkāpties no visu to zemju robežām, kuŗas pēc otrā pasaules kaŗa Padomju Savienība vardarbīgi iekļāva savā sfairā, valdot un terrorizējot šīs zemes ar pašu izraudzītu un ieceltu komūnistu leļļu valdību.

Tāpat Chruščevam vajadzētu atteikties no tāda komūnisma izplatīšanas kursa, kādu uzsāka viņa priekšgājējs — ar viltus un varas pielietošanu nožņaudzot citu tautu brīvību. Būtu naīvi domāt un cerēt uz kādām pārmaiņām, atskaitot tās, ka zārks novietots ārpus Kremļa sienām, pārkristīti vietu vārdi, savā laikā nosaukti Staļina vārdā, un apcirpts tā kults, kuŗa vietā nepārprotami stājas Ņikitas glorificēšana.

Un beidzot, ja nu pēdējais atzinis un atradis tik daudz kļūdu un noziegumu gruzīna izdarībās, tad viņa varonības ordenjiem izpušķotam tronmantniekam pašam derētu nostāties spoguļa priekšā, lai ieraudzītu figūru, kas pēcstaļina laikmetā izcēlusies ar gluži tādām pat noziedzībām un starptautisko tiesību pārkāpumiem, kādas savā valdīšanas laikmetā nodemonstrēja ārpus Kremļa sienām apraktais tautu tēvs un skolotājs. Chruščeva izplānotā un izrīkotā Ungārijas asinspirts ir pārāk skaidrs un pierādīts piemērs tam, ka n e k a s nav mainījies un n e k a s nemainīsies padomju politikā, komūnisma ekspansijā un vardarbībās. Vienalga, vai tas būtu pašu nolādēts un degradēts mirušais Staļins, vai diktātoriskās varas uzsūpots un slavināts dzīvais Chruščevs.

A. Vilks

Drumstalas smaidam

Ātrās palīdzības mašīna ieved slimnīcā katastrofā cietušo Tupiņu:

„Vai esat precējies?" jautā māsiņa uzņemšanas nodaļā.

„Nē," tikko dzirdami atbild Tupiņš, „mani sabrauca auto."

☆

Draugi apskata jaunpirkto automašīnu.

„Vai tava sieva arī brauc?"

„Jā, bet iespiestais dubļu sargs bija jau mašīnu pērkot."

☆

„Iedomājies," pirmdienas rītā birojā sajūsmināta stāsta Lolita, „sestdien es nejauši satiku savu jaunības draugu. Tikšanās priekā kopīgi nodejojām visu nakti."

„Tiešām?" brīnās draudzene. „Vai tad tas vecais kungs to vaŗēja vēl izturēt?"

☆

Jaunais tēvs savam priekšniekam:

„Divu iemeslu dēļ es labprāt vēlētos saņemt algas pielikumu."

„Tie būtu?"

„Dvīnīši!"

☆

Tupiņi sēž savā balkonā un dzird apakšā dārzā divu jauniešu karstos mīlas apliecinājumus.

„Nav pieklājīgi klausīties citu sarunās," tā pati Tupiniene. „Vecais, klepo un svilp, lai jaunie dzird, ka tuvumā citi cilvēki. Bez tam, man šķiet, ka viņš viņu tūlīt bildinās."

„Kāpēc," atmet vecais Tupiņš, „kad es tevi bildināju, mani arī neviens nebrīdināja."

☆

Students savam profesoram, meteorologam:

„Profesora kungs, vai esat ar savu jauno laika paredzēšanas metodi apmierināts?"

„Gandrīz. Varu vienmēr precīzi noteikt sagaidāmās laika pārmaiņas. Grūtības sagādā vienīgi dienu noteikšana, kad pārmaiņas iestāsies."

☆

Latviešu skolā jauna skolotāja izskaidro noliedzamā teikuma konstrukciju. Piemēram uzraksta teikumu „Visu vasaru man nebija kāds prieks!"

„Jānīt, kas man būt jādara, lai šis teikums skanētu pareizi?"

Jānītis, mazliet nokaunējies:

„Skolotājas jaunkundze, man šķiet, ka nākamai vasarai jums vajadzētu jau laikus apskatīties pēc kāda vīrieša."

P. Dreimanis

VĀRDI UN DARBI

Rietumu demokratijas nevar sapraste ar komūnistiskām valstīm. Viņu attieksmēs gandrīz nepārtraukti notiek nevienprātības konstatējumi — pārmetumi, protesti, draudi, paskaidrojumi u.t.t. Šai ziņā abas puses ir pietiekami veiklas. Tomēr komūnistu vārdu plūdus grūti pārspēt, jo viņi neievēro patiesību, cenšoties katru savu soli attaisnot ar izgudrotiem vai mākslīgi izkārtotiem faktiem, kam naīvākie diplomāti un tie, kas maz informēti par politiku, notic. Norunas un līgumi arī nelīdz, jo komūnisti tos maz ievēro un izdevīgā brīdī atsakās no katra starptautiskā akta. Mērķis attaisno līdzekļus!

Līdztekus šādai nostājai komūnisti arī darbos uzticīgi saviem mērķiem, atbalstot citās valstīs savus draugus tādos pasākumos, kas allaž iziet uz demokratiju iekārtas graušanu un pārveidošanu komūnisma garā, ar to sagādājot grūtības attiecīgo valstu valdībām un jaunu politisku vienību organizētājiem. Lai aizkavētu šādu komūnistu darbību, vietām ir mēģināts vienoties par pamieru, bet tikai vārdos — komūnisti savu darbību nepārtrauc, ar to maldinot pilsonisko sabiedrību.

Pēdējā laikā Padomju Savienības diktātors ir pievērsies Berlīnei, draudot noslēgt separātu līgumu ar Austrumvāciju, ar to nododot tai minētās pilsētas jautājuma nokārtošanu. Protams, Pad. Savienība stāvēs viņai aizmugurē kā faktiskā noteicēja.

Ikvienam diktātoram jārāda tautai, ka viņš uzticīgi kalpo tai. Pretējā gadījumā viņa stāvoklis kļūst nedrošs. Padomju Savienības diktātors bez tam grib vēl pārliecināt visu pasauli, ka viņš ir tās likteņu noteicējs. Tāpēc viņam ir vajadzīgi darbi, ar kuŗiem varētu sevi izcelt.

Viņa draudi ir uztraukuši lielāko demokratiju valdības. Tās, kā parasts, negrib reaģēt uz šiem draudiem ar darbiem, bet cenšas iztikt ar vārdiem, ar paskaidrojumiem un protestiem, izlīdzinot radušās domstarpības. Daži angļi gan grib Berlīnes jautājumu nokārtot ar kompromisu, piedāvājot Nikitam, kā to viņi allaž paraduši, Anglijai nepiederošās zemes, šoreiz Baltijas valstis.

Māz ticams, ka Ņikita ar šādu kompromisu apmierināsies, jo minētās zemes viņš jau ir ietilpinājis savā valsti, kāpēc šāda stāvokļa atzīšana viņam nekā nedod. Par de jure atzīšanu viņam maza interese. No demokratiskā viedokļa gan to neviens nedrīkstētu darīt, jo vienmēr un visur tiek pasvītrotas tautu pašnoteikšanās tiesības, kāpēc Anglijai nav tiesību noteikt Baltijas valstu piederību.

ASV valdība vēl nav izšķirusies, kā aizkavēt Ņikitas draudu reālizēšanu. Spriežot pēc preses ziņām, tā arī šoreiz nedomā darbiem stāties Ņikitam pretim, apmierinoties ar norādījumu uz tautu pašnoteikšanās tiesībām, kas būtu ievērojamas visos strīdīgos gadījumos. Ja Pad. Savienība līdz šim tās nav ievērojusi, tad arī tagad ignorēs, un no vārdiem pāries uz darbiem, lai pārliecinātu visu kultūrālo pasauli, ka viņa var iztikt arī bez demokratiju līdzdarbības vai pat līdzrunāšanas. Laikrakstos jau parādījās ziņa, ka Austrumvācija un Padomju Savienība koncentrējot karaspēku Berlīnes apkārtnē.

Sav. Valstis, turpretim, nedomā izdarīt daļēju mobilizāciju, par ko bija minēts presē. Tā arī šoreiz grib iztikt ar vārdiem, bet ne darbiem, tikai cilājot dažus plānus par savu militāro spēku pastiprināšanu. No tā jāsecina, ka Ņikita savus draudus reālizēs, bet Rietumu demokratijas apmierināsies ar protestu, izlūdzoties kādu solījumu, ko komūnisti, protams, necentīsies ievērot.

Tātad Rietumu demokratijas arī šoreiz nedomā atteikties no savas parastās nostājas, apmierinoties ar vārdiem. Padomju Savienībai tādos apstākļos viegli darboties, paplašinot savas ietekmes sfairu, un tādā kārtā nonākot līdz pašām Rietumu demokratijām un pievācot arī tās, jo tur jau atskan balsis, ka labāk padoties komūnistiem nekā cīnīties. No tā jāsecina, ka dzīves ērtības dēļ pīlsoņskās valstis negrib pielaist darbus savas brīvības aizstāvēšanā, ar to laujot komūnistiem pakāpeniski paklaut savai varai arvien jaunas zemes.

Jānis Pamiljens.

ARĪ SIEVIETES STRĀDĀ UN SPRIEŽ

STARPTAUTISKĀ SKATE ŅUJORKĀ. VIŅAS SAVUKĀRT VĒRTĒ STIPRO DZIMUMU

(VĒSTULE LAVIJAI AMERIKĀ NO ŅUJORKAS).

Pilnīgi tradicijas nosaukumu jau kopš sava desmitā gada var dot Starptautiskajai sieviešu darbu un ražojumu skatei, kas notiek katru gadu novembŗa sākumā un ilgst veselu nedēļu. Arī vieta aizvien tā pati: Manhetenas vidus rītu pusē, starp 33. un 34. ielu, pie Leksingtona avēnijas lielajā, plašajā Armorija milzu hallē.

Tikko ienācis iekšā, tā tūlīt visiem pieciem jutekļiem rodas darba dziegan. Skats gan sākumā mēģina visu aptvert lēnām, pamatīgi, tak krāsu variāciju, apakštoņu vien ir diezin cik! Un viss tas parādās rokdarbu, apģērbu, gleznu, grāmatu, ievārījumu podiņu, desu likumu, saldumu un daudz, daudz citu priekšmetu formā. Visapkārt skan balsu murdoņa, gan ritmiski, gan pavisam neritmiski mainīdamās. Vīru basi, sievu alti, zēnu tenoŗi, meiteņu sopräni. Bet var gadīties arī pavisam savādas variācijas, kur, piemēram, liels, brangs tēvainis pīkst īsti pasmalkā toni un pasiks knēvelis basē kā no milzu mucas dibena... Pieeju pie brāļu tautas stenda: „Kas če ira, mergaites?" „Viskas labas, viskas geras, ponas latvis...", viņas atsaka un lietpratīgi vēlīgas papauž savus mākslu noslēpumus. Daudz igauņu šovakar sanācis. Pie pašas auss kāds, draudzīgi smiedams, uzsauc: „Pidage kinni!" (Apstājieties, pieturiet!). Skaidrs, nu jāskata arī igauņu mantas! Latviešu stendu iekārtojušas mūsu luterāņu draudzes dāmas. Labi, gaumīgi, nav ko pelt. Somietēm priekšmetu ne sevišķi daudz, pašā vidū prezidenta Kekkonena ģimetne, apkārt gleznas, keramika, audumi. Kopiespaids kaut kā ļoti ziemeļnieciski vēss, pat cēls.

Portorikāņu nodalījuma meitenes šmaugas, slaidas kā papeles, kas liekas mazliet neparasti, jo vispārējais, jau aizspriedumā pārgājis jēdziens mums izveidojies tāds, ka viņām jābūt „mazīņām un melnīgsnējām". Nujā, tumēmates viņas ir gan, bet gaŗumā var droši sacensties ar caurmēra skandināvietēm, vai baltietēm. Vismaz šinī gadījumā.

Gausi virzoties pa pūli, nāsis ieplūst neganti kārdinoša cepošos desiņu smaŗa. Galva pagriežas uz vajadzīgo pusi gluži automatiski, kur daļā desiniece uz maziem iesmiņiem nogaršošanai pasniedz paraugus visiem gribētājiem. Tā ir kāda vidējo rietumu pavalsts firma, kas ražo īpašas šķirnes īpašiem paņēmieniem, tātad arī garša atšķiras. Tāpat citas amerikāņu firmas te demonstrē savus priekšmetus.

Šovakar priekšnesumu daļu sāk igauņi. Himna, uzruna, tautas dziesmas un dejas... Viņu Tuljaks ir latviešu mīlulis jau kopš gadiem un nekad mums neapnik. Tad skatuvē iet latvieši, tāpat ar himnu, Viļa Hāznēra uzmundrinošiem uzrunas vārdiem, solistēm, dziesmām un tautas dejām. Seko dāņi, ar apmēram tāda pat veida priekšnesumiem, tikai viņu jautrā daļa, šķiet, omulīgāka, varētu teikt „zemnieciskāka". Starp citu atskan arī pilnīgs „Krambambulis". („Šis alutiņš ir mūsu pašu..."). Kas var teikt, ka melodija, ka mūzika nav patiesa starptautiska valoda?

Turpat vēlāk iznāca pārspriest par abu dzimumu greznošanās, izskaistināšanās tieksmēm — ar vienu no angļu nodalījuma lēdijām. Nesen biju kādā žurnālā lasījis rakstu par britu frizieri Džimu Kolinsu, kas atvēris Londonā īpašu ilgviļņu salonu vīriešiem. Teicu, Eiropā tas daudz vieglāk iespējams, bet amerikāņiem raditu milzu troksni un apkaunēšanos. Pat Holivudas aktieŗi, kas citādā ziņā pa daļai baigi izlaideņi, liek savas sprogas un viļņus ieveidot stingrā slepenībā... Bet kā tad dabā — dzīvnieku un putnu valsti pat — tur lauvu tēviņam ir skaistas krēpes, viņa otrai pusei neķā, — un papagaiļiem, pāviem viŗu dzimumam koši daudzkrāsaina rota mugurā, bet viņu sievas apmierinās ar pavisam vienkāršu spalvu. Tādu piemēru daudz. Lēdija pasmējās, ļoti interesanti esot... Bet viņa zinot, ka Londonā kādu beidzamo septiņu, astoņu gadu laikā esot atvērti tādi kā Kolinsa viriešu ilgviļņu veikals jau vairāki desmiti, droši, vismaz... Piemetināju, amerikāņu žurnālīste Nansija Hāgena drošsirdīgi raksta, ka sievietēm vispār nav nekādu monopoltiesību greznošanās kārei. Tā tad aizstāv viriešu tiesības. Bravo!

Skatē iegūto pirkumu pilnām kabatām un rokām braucu mājās, pa pusei uzjautrināts, pa pusei meditēdams. Bija jāatceras kāda Ņujorkas amerikāņu laikraksta nesenā intervija — aptauja, kādas tās reportieŗi izdara katru dienu, kā sacit, „skrejošā tempā", ņemot priekšā kuru katru, kas nu pagadās uz ielas, restorānā, klubos, stacijās, visur, kur apgrozās jaudis. Šis jautājums bija tikai sievietēm: „Kāda vecuma viriešī visinteresantākie?" Atbildētājas — vidēju gadu sievietes. Viena atbildējusi: pāri 65 gadiem, jo tad tie dzīvojuši diezgan ilgi, lai saprastu sievietes, gudri, iecietīgi un ticot, ka sieviete ir Dieva dāvana. Otra teikusi: „Mana vīra vecumā — 50 —, bet viņš ir vienīgais interesantais viriets, ko es zinu..." Trešā: „Tiem allaž jābūt pāri 30, pirms tam tie ir bērni — vai zēni, ja jums patīk tā teikt. Pēc 30 tos grūtāk dabūt rokā, un — viss, kas vērtīgs, ir grūti iegūstams." Bet ceturtās atbilde bijusi pavisam atšķiriga: „Lai būtu interesants, virietim jābūt nobriedušam. Amerikāņu viriets ir vai nu jauns zēns, vai vecis..." Atbildētājas visas dzimušas amerikānietes.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJAS.

● Nekustamu īpašumu aģentūra.
● Reģistrēts obligāciju birojs.
Alfrēds STIKUTS
Toronto Real Estate Board biedrs.
Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.
Alberts UZANS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

THE FESTIVAL RESTAURANT,
Madison Sq. Hotel,
40 East 26th Street & Madison Ave.,
Ņujorkā,
tel. MU 3-2929.
● Vieta, kur latviešu organizācijas satiekas un pusdieno.
● Telpas visādiem sarīkojumiem.
WALTER STEPONIS.

ZILĀ APLOKŠŅF
Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.
280 lapas puses, glīti iesiets, cena $ 3.75.
Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā
TĒVIJAS SARGS,
10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

VAI JŪS IETEKMĒJATIE NO CITIEM...
. . . Jaunajai Gaitai ir brīva, taisniga, n niski augstvērtīga un pāri visam — ne LATVIJA
. . . Ar sesto gada gājumu Jaunā Ga svārstībām un var jau runāt par zinār Ojars A
Daudz šķēpu lauzts un tintes tērēts p ta, kurā ir daudz jaunu un oriģinālu i sākusi pavisam drošu, cienījamu un pa Aleksandrs Kundrats, LATVIJ
Losu kaidu žurnalu. To vords: Jaunā un te šūs dūmu ryndā nok kaida atz dvēselē: „Mes dzeivojam!" Miķelis Valters, LAŢGO
. . . Ar savu tik žirgto garu Jaunā G pat nepacietīgi gaidāma kā Austrum burtnicas tālos zēna gados. Pēteris Ern
Tiklab Soduma, kā Turbada meklēju tā, ko sniedz Amerikas bitņiki, britu šu skeptiķi vai franču eksperimentāli nākas pateiciba, ka Lāčplēsi trimdā u vispār esam matijuši. Gunārs S
. . . Jaunā Gaita, kas starp trafareto vai varētu teikt reakcionāro, ienes ja Jā. Pārpratumi? Jā. Bet kur to nav tājiem? Prāv. N. Trepša, 18. novemb
Nevar nepamanīt tik zīmīgu un patik mēram, mātes un dēla publicēšanos p skaidri liecina, ka Jaunajā Gaitā noj dumu un pretiķķību robežas, lai koj toksni trimdā. Ingrīda Viksna
VAI JUMS PAŠ IR SAVS SPRIE
Fragmenti no Jaunās Gaitas 32. nun
Velta Toma intervijā ar Visvaldi Re
Jautājums: Cik pamata tiem, kas, ieb bezpriekšmetu mākslas, sauc: mā
Atbilde: Māksla iet augšup! Sāsdi no konvencijām un aizspriedumiem, Tehnikas sasniegumi varīs neapdull meklēts un atrasts līdzsvars māksla māksla nepaliek aiz zīmātnes — ne la
Kuraž Kriš savā Rudiņ dziesm (vent
Tagad nezied puķ's vairs pļave
Necierē vairs storķs pa louk,
Katrs vilce māje save
Klouses, kā dzied vējš un ouk.
Kur tu aizgāj, miles vas'
Vairs tik liet's man grak
Noblerst šņudoukte pūrs
Uu ap sierd tik grūt, tik
Aina Neboisa apcerē par Ulisu:
Mūsu paaudzei Džoiss vairs nespēj d saviem latviešu laika biedriem. Die *viešu rakstnieku paaudze, kas par* nekā liela nav zinājusi, tāpat nezin mākslinieka absolūtā brīvība.
Kādēj mums nebija Dzintara Sodu diem!
jaun gait
Illustrēts rakstu krājums kultū
Ziemeļkalifornijas Apskats savā š.
. . . Jaunās Gaitas abonements ir $ ejas biļete kādā no tradicionālajā ballēm. Par šiem $ 4.50 abonētājs s numurus. Sešas reizes gadā Jaunā interesants, svaigs un idejām bagāts tas ar jauniem latviešu dzejniekiem un citiem latviešu mākslinieklem u
Skaistākā un vērtīgā Ziemsvētku dāvana
JAUNĀ G
Abonēšanas maksa pazemināta līdz Jauns 6 numuru abonements vai d
JG saimniecības daļai,
Box 20, Barton St., P. O., Hami
Vēlos pasūtināt J.G. ar jaunāko
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
Vēlos dāvināt JG sākot ar
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
Apdāvinātais saņems Ziemsvētku tās savu vārdu: jā
Ceki un naudas pārvedumi izraks
Magazine vārda.
Jaunā Gaita ir apgāda „Ceļinie

ĒRCIET PAŠI SAVUS IPAŠUMUS!

NE - GERRARD: Atsevišķa 6 istabu māja, moderna virtuve, ejas cena $ 12.000.-, iemaksa $1.000.-. Jaunām izdevīgām 10 gadu obligāci-

VINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ IELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

DI UN DARBI

nevar kām val- gandriz enprāti- metumi, drojumi ir pie- mūnis- pārspēt, u, cen- ttaisnot slīgi iz- naīvākie z infor- Norunas komū- zdevīgā arptau- isno li-

jai ko- icīgi sa- t citās dos pa- uz de anu un a garā, attiec- unu po- ētājiem. mūnistu āts vie- tikai darbi- aldinot

Savieni- s Berli- rātu li- ar to tas jau- rotams, ai aiz- cēja. jārāda lpo tai. āvoklis Savieni- grib vēl ka viņš Tāpēc ar ku-

šī lielā- Tās, kā uz šiem cenšas skaidro- līdzinot Daži an- tājumu piedā- ai allaž derošās stis.

Maz ticams, ka Nikita ar šādu kompromisu apmierināsies, jo minētās zemes viņš jau ir ietilpinājis savā valstī, kāpēc šāda stāvokļa atzišana viņam nekā nedod. Par de jure atzīšanu viņam maza interese. No demokratiskā viedokļa gan to neviens nedrīkstētu darīt, jo vienmēr un visur tiek pasvītrotas tautu pašnoteikšanās tiesības, kāpēc Anglijai nav tiesību noteikt Baltijas valstu piederību.

ASV valdība vēl nav izšķirusies, kā aizkavēt Nikitas draudu reālizēšanu. Spriežot pēc preses ziņām, tā arī šoreiz nedomā darbiem stāties Nikitam pretim, apmierinoties ar norādījumu uz tautu pašnoteikšanās tiesībām, kas būtu ievērojamas visos strīdīgos gadījumos. Ja Pad. Savienība līdz šim tās nav ievērojusi, tad arī tagad ignorēs, un no vārdiem pāries uz darbiem, lai pārliecinātu visu kultūrālo pasauli, ka viņa var iztikt arī bez demokratiju līdzdarbības vai pat līdzrunāšanas. Laikrakstos jau parādījās ziņa, ka Austrumvācija un Padomju Savienība koncentrējot karaspēku Berlīnes apkārtnē.

Sav. Valstis, turpretim, nedomā izdarīt daļēju mobilizāciju, par ko bija minēts presē. Tā arī šoreiz grib iztikt ar vārdiem, bet ne darbiem, tikai cilājot dažus plānus par savu militāro spēku pastiprināšanu. No tā jāsecina, ka Nikita savus draudus reālizēs, bet Rietumu demokratijas apmierināsies ar protestu, izlūdzoties kādu solījumu, ko komūnisti, protams, necentīsies ievērot.

Tātad Rietumu demokratijas arī šoreiz nedomā attelkties no savas parastās nostājas, apmierinoties ar vārdiem. Padomju Savienībai tādos apstākļos viegli darboties, paplašinot savas ietekmes sfairu, un tādā kārtā nonākot līdz pašām Rietumu demokratijām un pievācot arī tās, jo tur jau atskan balsis, ka labāk padoties komūnistiem nekā cīnīties. No tā jāsecina, ka dzives ērtību dēļ pīšņošķās valstis negrib pielaist darbus savas brīvības aizstāvēšanā, ar to laujot komūnistiem pakāpeniski paklaust savai varai arvien jaunas zemes.

DĀ UN SPRIEŽ

UKĀRT VĒRTĒ STIPRO DZIMUMU

O ŅUJORKAS).

izveido- „mazi- Ņujā, bet ga- ties ar m, vai dījumā. nāsis a cepo- pagrie- ži auto- iece uz šošanai gribē- o rietu- žo īpa- nieniem, Tāpat te de- us. aļu sāk tautas Tuljaks opš ga- eapnik. āpat ar mundri- n solis- dejām. āda pat ikai vi- ulīgāka, iskāka". pilnīgs alutiņš ar teikt, nav pa- ? rspriest nošanās, n — ar na lēdi- žurnālā frizieri ris Lon- vietē s daudz merikā- un ap- s aktie- ui baigi ogas un slepenī- dzīvnie-

ku un putnu valstī pat — tur lauvu tēviņam ir skaistas krēpes, viņa otrai pusei nekā, — un papagaiļiem, pāviem viru dzimumam koši daudzkrāsaina rota mugurā, bet viņu sievas apmierinās ar pavisam vienkāršu spalvu. Tādu piemēru daudz. Lēdija pasmējās, ļoti interesanti esot... Bet viņa zinot, ka Londonā kādu beidzamo septiņu, astoņu gadu laikā esot atvērti tādi kā Kolinsa viriešu ilgviļņu veikals jau vairāki desmiti, droši, vismaz... Piemetināju, amerikāņu žurnāliste Nansija Hāgena drošsirdīgi raksta, ka sievietēm vispār nav nekādu monopoltiesību greznošanās kārei. Tā tad aizstāv viriešu tiesības. Bravo!

Skatē iegūto pirkumu pilnām kabatām un rokām braucu mājās, pa pusei uzjautrināts, pa pusei meditēdams. Bija jāatceras kāda Ņujorkas amerikāņu laikraksta nesenā intervija — aptauja, kādas tās reportieri izdara katru dienu, kā sacīt, „skrejošā tempā", ņemot priekšā kuru katru, kas nu pagadās uz ielas, restorānā, klubos, stacijās, visur, kur apgrozās ļaudis. Šis jautājums bija tikai sievietēm: „Kāda vecuma viriešī visinteresantākie?" Atbildētājas — vidēju gadu sievietes. Viena atbildējusi: pāri 65 gadiem, jo tad tie dzīvojuši diezgan ilgi, lai saprastu sievietes, gudri, iecietīgi un ticot, ka sieviete ir Dieva dāvana. Otra teikusi: „Mana vīra vecumā — 50 —, bet viņš ir vienīgais interesantais virietis, ko es zinu..." Trešā: „Tiem allaž jābūt pāri 30, pirms tam tie ir bērni — vai zēni, ja jums patik tā teikt. Pēc 30 tos grūtāk dabūt rokā, un — viss, kas vērtīgs, ir grūti iegūstams." Bet ceturtās atbilde bijusi pavisam atšķirīga: „Lai būtu interesants, vīrietim jābūt nobriedušam. Amerikāņu viriešu ir vai nu jauns zēns, vai vecis..." Atbildētājas visas dzimušas amerikānietes.

VAI JŪS IETEKMĒJATIES NO CITIEM...

. . . Jaunajai Gaitai ir brīva, taisniga, mākslinieciski un zinātniski augstvērtīga un pāri visam — neatkariga seja.
LATVIJA AMERIKĀ, 14. 10. 59.

. . . Ar sesto gada gājumu Jaunā Gaita izgājusi no zēnības svārstībām un var jau runāt par zināmu tradicionālismu.
Ojars Alks, LATVIJA, 17. 6. 61.

Daudz šķēpu lauzts un tintes tērēts par žurnālu Jaunā Gaita, kurā ir daudz jaunu un oriģinālu ideju . . . Jaunā Gaita sākusi pavisam drošu, cienījamu un pat apbrīnojamu gaitu.
Aleksandrs Kundrats, LATVIJA AMERIKĀ, 21. 1. 61.

Losu kaidu žurnalu. To vords: Jaunā Gaita. Skūrstu, protoju un te šūs dūmu ryndā nok kaida atziņa, tei man sauc dzili dvēselē: „Mes dzeivojam!"
Mikelis Valters, LATGOLAS BOLSS, 13. 2. 60.

. . . Ar savu tik žirgto garu Jaunā Gaita man savā ziņā tikpat nepacietīgi gaidāma kā Austruma vai Jaunības Drauga burtnīcas tālos zēna gados. Pēteris Ērmanis, LAIKS, 30. 1. 60.

Tiklab Soduma, kā Turbada meklējumi saulaini atšķiras no tā, ko sniedz Amerikas bitņiki, britu niknie, vācu un šveiciešu skeptiķi vai franču eksperimentālisti. Jaunajai Gaitai pienākas pateicība, ka Lāčplēsi trimdā un Ķēves dēlu Kurbadu vispār esam matijuši. Gunārs Saliņš, LAIKS, 10. 8. 60.

. . . Jaunā Gaita, kas starp trafareto, mūzejisko un gandrīz vai varētu teikt reakcionāro, ienes jaunības dvesmu. Kļūdas? Jā. Pārpratumi? Jā. Bet kur to nav pie jauno gaitu staigā tājiem? Prāv. N. Trepša, 18. novembra svētku runā 1960. g.

Nevar nepamanīt tik zīmīgu un patīkamu parādību, kā, piemēram, mātes un dēla publicēšanos pēdējā numurā. Tas jau skaidri liecina, ka Jaunajā Gaitā nojauktas paaudžu aizspriedumu un pretīšķību robežas, lai kopīgi veidotu kultūras cietoksni trimdā. Ingrida Viksna, LATVIJA AMERIKĀ, 31. 12. 60.

VAI JUMS PAŠIEM IR SAVS SPRIEDUMS?

Fragmenti no Jaunās Gaitas 32. numura, kas nupat iznācis.
Velta Toma intervijā ar Visvaldi Reinholdu:
Jautājums: Cik pamata tiem, kas, nobijušies no abstraktās jeb bezpriekšmetu mākslas, sauc: māksla iet bojā!
Atbilde: Māksla iet augšup! Šāsdienas cilvēks, atbrīvojies no konvencijām un aizspriedumiem, spriež un domā brīvāk. Technikas sasniegumi vairs neapdullina cilvēci. Tagad tiek meklēts un atrasts līdzsvars mākslas un gara pasaulē, un māksla nepaliek aiz zinātnes — ne laikā, ne telpā.
Kuraž Krišs savā Rudiņ dziesm (ventiņu mēlē):

Tagad nezied puķ's vairs pļave,
Necierē vairs storks pa louk,
Katrs vilce māje save
Klouses, kā dzied vējš un ouk.
Kur tu aizgāj, miles vas'riš,
Vairs tik liet's man grahan rūt.
Nobierst šņudoukte pārs šs'riš,
Uu ap sierd tik grūt, tik grūt . . .

Aina Neboisa apcerē par Ulisu:
Mūsu paaudzei Džoiss vairs nespēj dot to, ko viņš būtu devis saviem latviešu laika biedriem. Diemžēl, uzaugusi vesela latviešu rakstnieku paaudze, kas par Džoisu un viņa darbiem nekā liela nav zinājusi, tāpat nezinādami, kāda varētu būt mākslinieka absolūtā brīvība.
Kādēļ mums nebija Dzintara Soduma pirms četrdesmit gadiem!

jaunā gaita

Illustrēts rakstu krājums kultūrai un brīvai domai.

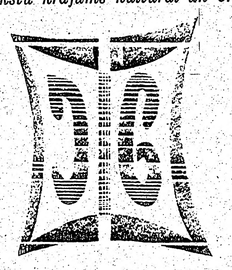

Ziemeļkalifornijas Apskats savā š. g. 10. numurā raksta:
. . . Jaunās Gaitas abonements ir $ 4.50 gadā — lētāks kā ieejas biļete kādā no tradicionālajām gadskārtējām latviešu ballēm. Par šiem $ 4.50 abonētājs saņem sešus Jaunās Gaitas numurus. Sešas reizes gadā Jaunās Gaitas lasītāju apciemo interesants, svaigs un idejām bagāts žurnāls. Lasītājs iepazīstas ar jauniem latviešu dzejniekiem, prozistiem, gleznotājiem un citiem latviešu mākslinieklem un domātājiem.

Skaistākā un vērtīgākā Ziemsvētku dāvana
JAUNĀ GAITA

Abonēšanas maksa pazeminăta līdz š. g. 31. decembrim. Jauns 6 numuru abonements vai dāvana $ 4.-.

JG saimniecības daļai,
Box 20, Barton St., P. O., Hamilton, Ont., Canada.
Vēlos pasūtināt J.G. ar jaunāko vai Nr. .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
Vēlos dāvināt JG sākot ar Ziemsvētku numuru:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
Apdāvinātais saņems Ziemsvētku kartiti — vai vēlaties uz tās savu vārdu: jā nē
Čeki un naudas pārvedumi izrakstāmi uz JAUNĀ GAITA
Magazine vārda.
Jaunā Gaita ir apgāda „Ceļinieks" izdevums.

JAUNUMS! NEDZIRDĒTS!
45 RPM MŪZIKAS SKATU KARTES
★ Dažādas vācu melodijas.
★ Skaisti vēsturisku vietu un citi skati.
★ Ļoti labā apdarē.
★ Dāvanām un pašu priekam.
Cena: 3 kartes $ 1.00.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON STREET, TORONTO 2-B, ONT.

Kur pēkšņi izgaist tavas skumjas?
Kas tevi iepriecinājis?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVIZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
IZIRE TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.
OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLE. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

JAUNĪ 1962. GADA MODEĻI
Augstākās kvalitātes — universālie vācu radio, radio patafoni, T.V. un skaņu lentes ieskaņotāji.
10% iesmaksa, vai jūsu veco radio, plašu atskaņotāju iemaiņai, un atlikumu nomaksāt pēc 3 mēnešiem.
Zvanīt no plkst. 5.00—10.00 vakaros — LE 4-1659, Toronto.

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSAGE VEIKALS,
1622 un 1148 Bloor St., W., Toronto.
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā šāvētu gaļu, dažādu šķiņu desas, uzkožamos, delikateses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam vāciski.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.
HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

Iznākušas
GRĀMATAS UN NOTIS
1. Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles $3.20
2. V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS, dzejoļi $2.80
3. H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI, atmiņu stāsti $5.50
4. K. Ķezbers — MAINAS HERCOGISTE, romāns $3.60
5. ZINTIS — žurnāls angļu valodā par latviešu kultūru Nr. 1 līdz 4 — ā 75 ¢, gada abonements $2.00
SAGATAVOŠANĀ
1. SOLO DZIESMU KRĀJUMS ar klav., 8 latviešu komponistu ap. 27 dz., ALA's un A. Kalnāja apg. izdevums $7.50
2. Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas $6.00
3. Dr. D. Biskaps — ĀRSTNIECĪBAS KALENDĀRS 1962. g. $1.50
Maksājot apgāda, 25% atlaide.
ALFRĒDA KALNĀJA APGĀDS,
719 W. WILLOW ST., CHICAGO 14, ILL., USA.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

PĀRDODAMAS LIETOTAS
— ļoti labā kārtībā —
MĒBELES
T.V., radio, ledusskapis, gāzes plīts, lukturi, dīvāni un citas mantas
tieši no īpašnieka.
673 BROCK AVE.,
LE 2-3867 — Toronto.

NAMSAIMNIEKI / CES!
Tagad izdevīgs laiks savest kārtībā apmetuma darbus par ziemas cenām.
Zvanīt nekavējoties —
B. LIELBĀRDIM,
766-5825, Toronto.

Ja kāds ko zinātu par
KĀRLI SUDARU
(55 g. v.)
Pēdējās ziņas no ASV zonas Vācijā, 1952. gadā.
Lūdz rakstīt Off. Nr. 1417.

LABO DAŽĀDU FIRMU
LEDUSSKAPJUS.
★ Garantēts darbs. ★
A. Jaunzariņš.
Tel. CH 1-3097, Toronto.

Bloor - Bathurst rajonā
IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba ar virtuvi.
Zvanīt LE 3-3884, Toronto.

Sunnyside rajonā
IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba ar virtuvi. Ledusskapis. Gāzes plīts. TV antenna. Parkošanas iespēja. Vienai personai $8.- nedēļā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā.
LE 4-1659, Toronto.

Greenwood - Gerrard raj.
IZĪRĒJAMA
ISTABA un VIRTUVE ar gāzes plīti.
Zvanīt pēc pl. 6.00 vakarā — HO 6-1215, Toronto.

Abonentu ievērībai
Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU.
BOX 220, STOCKHOLM.

F. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

TRĪS APLOKSNES TIKAI JOKS

Pēc Staļina nāves viņa archīvā atrastas trīs aizzīmogotas aploksnes. Uz pirmās aploksnes rēgojies uzraksts: „Atvērt, kad lietas sāk iet slikti". Chruščevs šo aploksni atvēris pirms kompartijas 20. kongresa un atradis tanī sekojošo: „Visas vainas gāžiet virsū man". Sekojot šai Staļina aizkapa pavēlei, Chruščevs šai kongresā arī nācis ar Staļina nonicināšanas un viņa darbu nosodīšanas runu.

Neilgi pēc tam Chruščevs atvēris otru aploksni ar uzrakstu „Atvērt, kad lietas iet vēl sliktāk". Tanī atrastā pavēle skanējusi: „Rīkojaties tāpat, kā es to darīju." Chruščevs atklājis partijā „Antipartijas grupu", un sācis partijas tīrīšanas darbu.

Pirms nupat notikušā kompartijas 22. kongresa Chruščevs atvēris trešo aploksni ar uzrakstu: „Atvērt, ja lietas kļūst pavisam jaunas." Tā pravietiski vēstījusi: „Izmetat mani no mauzoleja — vieta ievajadzēsies jums pašiem."

Kāds latviešu jokupēteris šim anekdotam gluži nepiekrīt un mēļo, ka Chruščevs pēc nāves gan tikšot balzamēts, bet šī mūmija tikšot vadāta pa vietām, kur nelaikis seviški slaveni un ar panākumiem darbojies, pēdējā goda parādīšanai un cildināšanai.

Un proti: uz kādu laiku Ukrainā, Ungārijā, Kubā, Laosā, īsāku laiku Afrikā, dažām nedēļām Kanadā, bet dažām dienām arī Toronto un citur, lai visādu sugu „miera apustuļiem" dotu iespēju vaigu vaigā skatīt un piešpīļu vaigu vaigā skatīt un piešpīlūgt lielo aizgājēju, kam tas nebija izdevies viņu svētceļojumos uz Maskavu.

Par šo Chruščeva pēcnāves ceļojuma laiku, partijas centrālkomitejas uzdevumā padomju propagandas misijas vajadzībām (arī līķi šai lietai tagad noder!) mauzolejā Kremlī, blakus Ļeņinam, ielavīsies viltīgais Mikojāns, un tā Chruščevs arī paliks ārpusē.

JAUNA PILS SIRMAJĀ KREMLĪ

Ar šādu treknu virsrakstu Ciņa sniedz ziņu par jaunas sanāksmju celtnes nobeigšanu Kremlī. Ar boļševikiem tik zīmīgu un parastu melu taktiku laikraksts Ciņa stāsta par jaunās celtnes ļoti moderno tehnisko iekārtu: ātriem liftiem, beztrokšņa braucošām trepēm, moderniem ventilātoriem un izcilu gaisa cirkulēšanu. Tas viss būtu it kā padoms ju technikas augstākais sasniegums. Tomēr Ciņa ne ar pusvārdu nepiemin, ka gandrīz visu šīs modernās celtnes tehnisko iekārtu iebūvējušas rietumu kapitālistisko zemju firmas: gaisa „kondicionēšanas" ierices un ventilātorus — Rietumvācijas, liftus un eskalātorus — Anglijas, runu tulkošanas un pārraidīšanas — Holandes u. t. t.

Šinī telpā pašlaik notiek arī komūnistu partijas kongress. Ik dienas no tās pārraidījumos dzird un laikrakstos lasa pašas Chruščeva izkliegtos apgalvojumus par padomju tehnikas galvu reibinošiem sasniegumiem. Kļūst savādi ap dūšu, zinot, ka pat šīs melu ziņas tiek pasaulei pārraiditas ar ierīcēm un no telpas, kur vai ik uz collu vajadzētu novietot plāksniti ar uzrakstu: „Made in Germany", „Made in England" u. t. t.

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCA
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
● Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
● Podu puķes un tropiskos stādus.
● Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.
765 THE QUEENSWAY — TORONTO 18, Ont.
Tel. CL 5-7233.
Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
M. M. Bērtulsoni.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

DANFORTH - PAPE: 8 istabu dubultķieģeļu māja ar 3 virtuvēm, 1 trīsdaļīgu un 1 viendaļīgu vannas istabu. Silta gaisa apkure. Izdevīga ienākumu māja. Iemaksa $ 1.500.-.

O'CONNOR - ST. CLAIR: Speciālpasūtinājuma bungalovs ar 7½ istabām. Ūdens - eļļas apkure, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš, mūra garāža. Labi kopts dārzs (50 x 259 pēdas). Cena — $ 29.000.-.

DANFORTH - DONLAND: Patīkama 6 istabu dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu. Silta gaisa apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Pagrabā izbūvēta istaba. Cena $ 14.200.-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

Irmas Kajakas - Ķeniņas ritmikas un plastikas skola 2. decembrī atskatās uz 10 darba gadiem.

ĀDENAUERS PIEKRĪT BERLĪNES SARUNĀM

Rietumi neatkāpsies no līdzšinējām tiesībām Berlīnē.
Sarunas ar Padomju Savienību iespējamas nākamā gada janvārī vai februārī.

Sav. Valstu prezidenta Kenedija un Rietumvācijas kanclera Ādenauera divu dienu ilgās sarunas Vašingtonā noslēdzās apmierinoši abām pusēm. Pretēji agrākām baumām, ka Ādenauers pretotos jebkāda veida Berlīnes konferencei ar Padomju Savienību, Rietumvācijas kanclers prezidentam Kenedijam aplieciņāja, ka viņš sarunām teorētiski piekrīt, bet, ka pirms šādu sarunu sākuma jau iepriekš jāzina tieši, par ko runās un kādos apmēros.

Prezidenta Kenedija un kanclera Ādenauera sarunu gaitā pacēlās jautājums par jaunu Berlīnes noligumu ar Padomju Savienību. Pēdējā, kā zināms, 1945. gada Potsdamas līgumu uzskata par novecojušu, praktiski mirušu. Ādenauers uzsvēra, ka viņam nebūtu nekādu iebildumu runāt par jauniem Berlīnes statūtiem; runāt, bet ne liekties Pad. Savienības priekšā. Ja sarunās ar Hruščevu Berlīnes situāciju izdotos uzlabot, jo labāk, bet tas jāpanāk Rietumiem, Rietumvāciju ieskaitot, nezaudējot nekā no līdzšinējām tiesībām. Tas ir, eventuālam jaunam noligumam jāgarantē netraucēta Rietumu pieeja Rietumberlīnei, pēdējās brīvība, un Rietumvācijas politisko un saimniecisko saišu turpināšana ar tagadējām sabiedroto joslām agrākā Vācijas galvas pilsētā.

MEKLĒJUMI TEĀTRA MĀKSLĀI

(Pārnesums no 5. lpp.)

šo sapostīto skatuvi, bet arī ar darbā esošo amfiteātri pie romiešu celtās pils: Sarkanais tornis. Bijušā pilsgrāvī pilsētā bija izbūvējusi lielisku amfiteātri, kur vakarā notika izrādes. Akustika bija lieliska. Bijušo tiltu izmantoja izrādēm, kur Karmenas izrādē brauca ar karietēm u.t.t.

Šajā amfiteātrī notika arī latviešu dziesmu svētki, un daudz latviešu šo vietu labi atcerēsies.

Tātad teātris nav nekas jauns teātra meklējumos, kā kāds bija rakstījis, bet pavisam vecs atradums, kādu arhaiologi vēl tagad atrok gan Vācijā, gan citur. Arī Čikagā vasarā darbojas vairāki amfiteātri, izmantojot visas četras dimensijas. Dekorāciju nav, bet ir nepieciešamās rekvizītes. Pārbūves notiek starpbrīžos, un publika tās var redzēt, ja tā nevēlās pastaigāties. Apgaismotāja tilts iekārtots tā, ka netraucē skatītājus, bet meistars labi pārredz skatuvi.

Kāds itālietis — kīno aktieris savos meklējumos nonācis atkal pie telts un apbraukā Itāliju. Tas nu esot atkal kaut kas jauns, un publika nākot bariem. Bet — šajos uzvedumos piedalās izcilus mākslinieki, un publika gan iet šo mākslinieku, ne jaunzgudrotās telts dēļ.

Kā tas arī būtu, teātris vēl ir tas, ko latvieši visvairāk un kuplāk apmeklē, un tā ir zīme, ka teātris latviešu tautā nemirs.

O. Krolls.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARINĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
tārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

ATOMSARUNAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

traukšanas sarunas beidza. Tagad, kad tai vairs nav nekā jauna ko mēģināt, tā piekrīt sarunu atsākšanai, nekaunoties brīdināt pārējos sarunu laikā ar mēģinājumiem nenodarboties. Tieši šis punkts var izrādīties par jauno sarunu sākumu un beigām. Ar prieku akceptējot 28. novembri kā Ženēvas konferences atdzimšanas dienu, kā Sav. Valstis, tā Anglija tomēr jau pagu vušas nodeklarēt, ka krieviem šoreiz vairs nedos agrāko soli jumu sarunu laikā atombumbas nemēģināt. Kā prezidents Kenedijs, tā ministru prezidents Mekmillens atkārtojuši agrāk sacīto, un proti, ja viņu valstu drošība to prasīs, Sav. Valstis un Anglija atsāks atomieroču mēģinājumus atmosfairā, tāpat kā to 1. septembrī atsāka Pad. Savienība. Solījumu pārtraukt atomieroču mēģinājumus Rietumi dos tikai tad, ja Padomju Savienība akceptēs efektīvu mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību. Tieši šāda pārraudzības jautājuma dēļ neglābjami iestiga iepriekšējās sarunas, un Pad. Savienība pagaidām vēl nav nedz ar pušplēstu zilbi pierādījusi, ka tā būtu sagatavojusies savu nostāju mainīt. Šādai situācijai pastāvot, atomsarunas gan var tikt atsāktas, bet prognoze ir visai bēdīga.

Svarīgi pētījumi par Amerikas tautību grupām

Pensilvēnijas universitātes pasaprātē uzsākts svarīgs pētnieciskas projekts par dažādu Amerikas etnisko grupu darbību un par šo grupu iespaidu un lomu Amerikas dzīvē. Projektu ieteic un atbalsta ASV tautas labklājības un izglītības ministrijas izglītības departaments. Šis ir pirmais mēģinājums apzināt un novērtēt dažādo tautību un reliģisko grupu iespaidu Amerikā. Tāpat projekts pirmo reizi mēģinās noskaidrot, kādas ir Amerikas etnisko grupu valodu runātāju rezerves valsts mērogā. Federālās iestādes jau sen apzinājās, ka Amerikas kultūras dzīvē liela loma piekrīt atsevišķo etnisko grupu aktīvitātēm. Tāpat Amerikas valdībai jau sen ir dzimusi atziņa, ka etnisko grupu aktivitātēm valstī ir pozitīva un negatīva loma.

Arī vietējās latviešu draudzes un organizācijas ir saņēmušas sīki izstrādātās aptaujas formas. Šīs aptaujas formas pēc izpildīšanas jānosūta projekta vadītājam Dr. Joshua K. Fishman tālākai apstrādāšanai un izvērtēšanai. Būtu vēlams, lai arī visas vietējās latviešu organizācijas sniegtu pieprasīto informāciju.

„Z. A."

Draugs Rirdāns jau savā laikā paredzēja, ka pat slēgtās sesijās pārrunātas lietas ātri nonāk dzīvajā avīzē, ko sauc par „Baumām".

Ieradumam liels spēks.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

26. novembrī, plkst. 11.00 dienā Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

26. novembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Dieva mierā aizgājušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Dievkalpojumā dziedās draudzes koris, dir. J. Baruša vadībā. Iesvētes mācība.

3. decembrī, plkst. 2.00 p. p. Adventes laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

10. decembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

17. decembrī, plkst. 2.00 p. p. bērnu eglīte Centrālās YMCA's telpās.

24. decembrī plkst. 3 p. p. Ziemsvētku dievkalpojums Deer Park baznīcā (St. Clair - Avenue Road). Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd. Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Earnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. novembrī, plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. sniedz visus garīgos paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA9-1097.

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

KICENERA

10. decembrī, plkst. 4.00 p. p. Sv. Mateja baznīcā dievkalpojums. Mācītājs K. Kampe. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē — 18 Victoria Ave, South.

26. novembrī, plkst. 5.00 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Piektdien, š. g. 1. decembrī, plkst. 7.00 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda.

LONDONA, ONT.

26. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Svētdien, 26. novembrī, plkst. 1.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojum ar dievgaldu. Dziedās N. Valdovska. Svētdienas skola.

3. decembrī, plkst. 1.30 p. p. I Adventes svētdienas dievkalpojums.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

26. novembrī, plkst. 2.00 p. p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Iesvētes mācība š. g. 26. novembrī, plkst. 10.00 no rīta pie draudzes mācītāja.

Niagara Fallu (Ont.,) latviešu ev. - lut. draudze anglikānu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

3. decembrī, plkst. 3.00 p. p. draudzes 10 gadu pastāvēšanas dievkalpojums. Dievkalpojumā piedalās prāv. A. Skrodelis no Hamiltonas, māc. V. Sefers no Montreālas un māc. J. Praulinš. Soliste Maija Zemīte, pie ērģelēm brīvmākslinieks I. Sakss. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma svētku sarīkojums Stamford Centra ugunsdzēsēju zālē, 37 Longhurst St.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel

MINISTRU PREZIDENTS PIEŅEM ETNISKĀS PRESES PĀRSTĀVJUS

Pag. trešdien Kanadas ministru prezidents Difenbēkers īpašā preses konferencē pieņēma Etniskā klubā pārstāvēto laikrakstu redaktorus un izdevniecību pārstāvjus.

Preses konferencē J. Difenbēkers veltīja atzinīgus vārdus dažādo tautību periodisko izdevumu nozīmei un izteica cerību jau drīzumā satikties ar klubā pārstāvēto laikrakstu redaktoriem, lai uzklausītu viņu domas un vēlmes un sniegtu iespējamo valdības atbalstu iecerēto nodomu reālizēšanai.

Mūsu laikrakstu šajā preses konferencē pārstāvēja DV Kanadas valdes loc. I. Jankovskis un red. A. Kundrats.

TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Sav. Valstis. Sav. Valstu kara flotes lietpratēji atzīst par nepatiesiem Padomju Savienības apgalvojumus, ka tai būtu spēcīgākā zemūdeņu flote pasaulē. Krieviem gan ir visvairāk zemūdeņu, bet arī to skaits noslīdējis no 500 uz 430, toties Polaris raķetēm bruņoto atomzemūdeņu laukā Padomju Savienība tālu atpalikusi aiz Sav. Valstīm, bez jebkādām izredzēm amerikāņus nokert. Sav. Valstu kara flotei pašreiz ir 150 zemūdeņu, to starpā 22, kas tiek dzītas ar atomenerģiju, un sešas, kas apbruņotas Polaris raķetēm. Būvēšanas stadijā atrodas vēl 36 atomzemūdenes. Sav. Valstu kara flotes vadība informē, ka jau tuvāko gadu laikā tai būs 50 atomzemūdenes ar 800 Polaris raķetēm. Minētās raķetes, kā zināms, zemūdenes var izšaut neizmirstot.

Dienvidslavijā. Kopš otrā pasaules kara beigām Sav. Valstu palīdzība Dienvidslavijai caurmērā sasniegusi 200—250 milj. dolaru gadā, kas iztaisa vairāk kā pusi no Dienvidslavijas budžeta. Dāvanu un aizdevumu veidā dienvidslavi saņēmuši 1,5 miljardu dolaru saimnieciskai un vienu miljardu militārai palīdzībai un pusmiljardu no Apvienotām Nācijām kara postījumu atjaunošanai. Visas saņemtās summas Dienvidslavija sev vien tomēr nav paturējusi. Daudzi desmiti miljonu, līdz ar Tito komūnisma propagandu, aizgājuši uz Indiju, Abesīniju, Apvienoto Arābu Republiku, Sudanu, Maroku un Gānu.

Padomju Savienībā. Staļina kulta likvidēšanas akcija plešas plašumā. Krievi un sateliti lielā steigā pārdēvē veselas pilsētas, ielas, likvidē Staļina statujas un portretus. Daži piemēri: viens no otrā pasaules kara zīmīgākiem pagrieziena punktiem — Staļingrada tagad pārdēvēta par Volgogradu, Ukrainas Stalino pilsētai iedots Doņeckas vārds, Staļinska Sibirijas rietumos turpmāk būs pazīstama kā Novo Kuzņetska, Staļinbade saukšies par Djušambi, Minskas Staļina prospekts par Ļeninskija prospektu. Austrumvācijas tēraudrūpniecības centrs Staļinštate pārdēvēta par Eizenhüttenštati, kamēr Austrumberlīnes Staļina aleja — par Kārļa Marksa aleju. Maskavas universitātē, raidstacijā un visās lielāko iestāžu ēkās Staļina pēdas jau pilnīgi izdzēstas, — bet, vecā kulta vietā nācis jauns, jo padzīto Staļinu sāk atvietot Hruščeva atveidi gan uz audekla, gan marmorā.

Sav. Valstis. Padomju Savienības aizsardzības ministra Malinovska ziņojumam, ka krievi pārvarējuši pretraķetes raķetes ražošanas grūtības, amerikāņu zinātniekiem izdevies atbildēt ar apstiprinātu panākumu. Pēdējo dienu laikā sekmīgi izmēģināta Naik - Zens raķete, kas domāta ienaidnieka raķešu iznīcināšanai. Sekmīgais šāviens liek domāt, ka jau tuvākā nākotnē Sav. Valstis var uzsākt raķetei piemērotu atomgranātu izmēģināšanu.

Rietumvācijā. Bonnas valdība apstiprinājusi Padomju Savienības apciešināšanu pēc ceļojuma pa Pad. Savienību. Krievi abus vācu jaunekļus apvaino spiegošanā un Tass aģentūra jau paguvusi pavēstīt, ka abi apvainotie noziegumā atzinušies. Sav. Valstu pretizlūkošanas ierēdņi Heidelbergā apmācījuši abus vāciešus spiegošanas amatā, un pēdējie, pavadīdami vasaru, apceļojot Padomju Savienību, nelegāli fotografējuši padomju militārās bazes, radara stacijas, elektriskās spēkstacijas un dažādus citus stratēģiski svarīgus punktus. Abi vācieši tiek tiesāti atklātā prāvā Maskavā un krievi viņiem var piespiest nāves sodu vai cietumu no septiņiem līdz piecpadsmit gadiem.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ.
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

SPORTS

DV UZVAR LIETUVIEŠU AUŠRU

81:69 (34:35)

Svētdien, 19. novembrī, vēl valsts svētku izskaņās, DV basketbolisti godam atzīmēja Latvijas 43 dzimšanas dienu, tiekoties svētdienas līgas meistarībā ar kaimiņu zemes — lietuviešu — basketbolistiem, un izcīnīja skaistu uzvaru.

Lielākais pārsteigums bija, kad skatītāju rindās blakus daudzajiem lietuviešiem (apm. 200) bija tikai 3 latvieši. Tie bija vienīgie, kas ar saviem uzmundrinājumiem atbalstīja savus spēlētājus. Seko jautājums: Kur palikuši latviešu skatītāji?

Jau spēles sākumā bija redzams, ka abas vienības šai cīņai pieiet ar lielu nopietnību. Abām vienībām sedzot viram viru, un kanadiešu tiesnešu stingrā vadībā, jau pirmajās minūtēs abas vienības saņem piezīmes. Ar 3 soda metieniem pirmie pie rezultāta tiek lietuvieši un spēli vada 3:0. Arī DV savā labā saņem soda metienus, bet bez rezultāta. DV pie pirmiem punktiem tiek ar Egila Petmaņa metienu, un rezultāts — 3:2 vēl lietuviešu labā. No šī brīža viss pirmais puslaiks paiet abām vienībām pārmaiņus atrodoties vadībā. Pirmo puslaiku lietuvieši nobeidz ar 35:34 savā labā. Jāpiezīmē, ka, pirmo puslaiku beidzot, gandrīz katrs no abu vienību spēlētājiem jau bija saņēmis pa 3 piezīmēm un dažī pat jau 4.

Otrā puslaika sākumā jau iedegās sīva cīņa pēc punktu vadības. DV sevi reprezentēja kā īsta latviešu meistarvienība. Atjautīgi sadarbojās laukumā, sekmīgi cīnījās pie abiem groziem pēc atlēcošām bumbām un taktiski pareizi veidoja uzbrukumu. DV tiek pirmie pie punktu guvuma un pārņem spēles vadību. Lietuvieši, kuŗi tikpat neatlaidīgi cīnās gan aizsardzībā, gan uzbrukumā, tomēr nespēj salauzt DV cīņas sparu un apņēmību uzvarēt. Līdz otrā puslaika vidum DV ir jau izcīnījuši 6 punktu vadību, bet lietuvieši to atkal samazina uz 2 punktiem. Tad 5. piezīmi saņem E. Petmanis, un viņa vietā stājas Strautnieks, kuŗam arī jau 4 piezīmes. DV nonāk vadībā pat ar 14 punktiem. Kad atlikušas spēlēt vēl tikai 3 minūtes, 5. piezīmi saņem Strautnieks, un DV laukumā paliek 4 viru stāvā, jo uz šo spēli DV bija ieradušies tikai 6 spēlētāji. Spēlējot pusvira, puszonas aizsardzību, DV iegūto pārākumu notur un spēli beidz ar 81:69 uzvaru. Katrs spēlētājs darija labāko, lai uzvarētu, un tamdēļ DV vidū nebija neviena, kas sevišķi izcēlās. Ar tiesnešu stingro vadību abām vienībām kopā tika piešķirtas 42 personīgās un 1 tehniskā piezīme.

DV spēlēja: A. Richters — 21, E. Petmanis — 4, J. Moruss — 14, A. Savickis — 25, L. Timermans — 24, J. Strautnieks — 3.

Aušrā spēlēja: Buntinas — 11, Strimaitis — 6, J. Zentiņš (latvietis) — 5, Rigby — 26, Burdulis — 2, Laurinavičius — 13, Zaliauskas — 6, Klimas — 0, Račinskas — 0.

TORONTO SĀKUSIES GALDA TENISA SEZONA

(mo) Novembŗa pirmajā nedēļā sākas Toronto meistarības spēles galda tenisā komandām. Salidzinājumā ar pagājušo gadu, palielinājies dalībnieku skaits, šogad 5 sacensību klasēs sasniedzot tieši 40 vienības. Arī šogad vērojams, ka galda teniss vēl arvien ir jaunieceļotāju dominijā. Tā piem., vācu Harmonijas klubs viens pats pieteicis 7 vienības, lietuviešu sporta klubi Vytis un Aušra kopā 6, čechi 2. Arī pārējās vienībās spēlē daudz ārzemnieku, kur savukārt jāmin West-End YMCA ar 4 vienībām.

Latvieši šogad meistarībā piedalās vairs tikai ar vienu vienību augstākajā klasē. Pēc pirmajām divu spēļu kārtām ar 6:4 un 7:3 uzvarām latvieši ir vadībā, pie kam Modris Zulps ar nevienu zaudētu spēli pagaidām ir 1. klases labākais individuālais spēlētājs. I. Kulitis ar 4 uzvarām ir 6. vietā.

Velta Admine un Ženija Marinko (Kāpostiņa) spēlē 2. klases Amacoņu vienībā, kas pagaidām ar vienu uzvaru un zaudējumu ierindojies tabeles vidus daļā. Broadview YMCA's komandā spēlējošais L. Bundža 5 klases sacensībās vēl nav zaudējis nevienu spēli.

Šķiet, ka augstākajā klasē nopietnākie kandidāti meistarībai ir latviešu, čechu Sokol, Māsarika un West-End YMCA's vienības 2. klasē West-End Y un Harmonija; 3. — West-End Y un Harmonija; 4. — vāciešu Harmonija un Black Bears (Berlīnes klubs), tāpat arī 5. klasē.

Svētdien, 26. novembrī, plkst. 2.00, latviešu vienība Toronto Table tennis centra telpās, Queen St. W. spēlēs pret West-End YMCA.

M. L.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
Montreal 9, Que.
1934 St. Germain Blvd.,
Tel. RI 7-2268.

I. JANKOVSKIS, Realtor
93½ Roncesvalles Ave.,
LE 6-0143, RU 3-1750.
TORONTO.

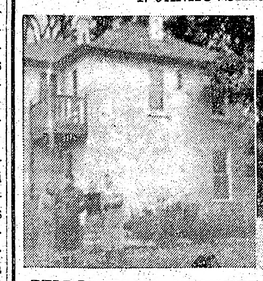

PELDĒSANA — MAKŠĶERĒŠANA — MEDĪŠANA
savā 100 akru farmā, skaistajā Mount Forest apkārtnē,
1½ stundas braucienā no Toronto.
Liela zivju bagātība (varavīksnu foreles). Izbūvēts zivju dīķis, un vairāki citi avoti ar iespējām dīķi paplašināt. 20 akru laba meža. 6 istabu dzīvojamā māja ar visām ērtībām. Metalla šķūnis. IZDEVĪGS PIRKUMS.